Załącznik do Uchwały nr XI/161/15
Rady Gminy Zgierz
z dnia 27 sierpnia 2015 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZGIERZ

NA LATA 2015-2020

Zgierz, sierpień 2015 r.

I Wstęp

Harmonijny i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy Zgierz rozumiany w ujęciu lokalnym, ale również regionalnym, krajowym oraz europejskim, ma fundamentalne znaczenie dla zapewnienia komfortu życia jej mieszkańców oraz przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów. Przygotowana z inicjatywy władz lokalnych Strategia Rozwoju Gminy Zgierz określa długofalowe cele, ustala kierunki rozwoju i jest przede wszystkim narzędziem stymulowania rozwoju gminy .

Strategia obejmuje najważniejsze sfery funkcjonowania gminy: infrastrukturę i przestrzeń, gospodarkę i turystykę, kapitał ludzki i środowisko. Dla każdej z wymienionych sfer zdefiniowano cele strategiczne, które są odpowiedzią na przeprowadzoną diagnozę społeczno-gospodarczą i opinie mieszkańców gminy wyrażone podczas badań ankietowych.

Niniejszy dokument składa się z 5 kluczowych części. Przedstawiono w nim analizę (diagnozę społeczno-gospodarczą) i ocenę zasobów (analiza SWOT) gminy oraz warunków, jakie występują w jej otoczeniu. Na tej podstawie sformułowano wizję i misję gminy, cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, jakie planuje się podjąć w ramach wdrożenia Strategii. Przewidziano także monitorowanie realizacji zapisów Strategii. Horyzont czasowy obejmuje lata 2015-2020.

Podczas prac nad dokumentem wykorzystano element partycypacji społecznych. Wpływ społeczeństwa na życie gminy, poza uczestnictwem w formie aktu wyborczego, jest wartością nieocenioną. Mieszkańcy gminy Zgierz mieli możliwość wypełnienia szeroko udostępnionej ankiety, w której oceniali warunki życia w gminie oraz wskazywali priorytetowe działania dla mieszkańców i rozwoju gminy Zgierz.

Strategia Rozwoju Gminy Zgierz na lata 2015-2020 jest spójna z priorytetami i celami dokumentów wyższego szczebla, tj. „Strategii Europa 2020. Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu", „Strategii Rozwoju Kraju 2020". Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo, „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie", a także „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego do 2020 roku", „Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+" oraz „Strategii Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020".

II Charakterystyka gminy Zgierz

2.1 Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Zgierz jest gminą wiejską wchodzącą w skład powiatu zgierskiego i województwa łódzkiego położoną w pobliżu geometrycznego środka Polski. Usytuowanie gminy Zgierz na obszarze Polski obrazuje mapa 1.

Mapa 1: Gmina Zgierz na mapie Polski

Gmina Zgierz zajmuje obszar 199,24 km^2. Ludność gminy liczy 13 033 osoby. Pod względem powierzchni gmina Zgierz zajmuje 347 miejsce w kraju, a pod względem liczby ludności 609 na istniejące w Polsce od 1 stycznia 2014r. 2479 gmin, w tym 1566 gmin wiejskich.

Centralne położenie gminy na terenie Polski i w obrębie aglomeracji łódzkiej wpływa korzystnie na jej dostępność komunikacyjną. Różnice w odległościach do granic z poszczególnymi państwami ościennymi są niewielkie. Równie korzystnie gmina położona jest w stosunku do głównych ośrodków przemysłowych i administracyjnych kraju. Odległość z terenu Gminy Zgierz wynosi około: 140 km do Warszawy, 180 km do Poznania, 210 km do Katowic, 290 km do Krakowa i 330 km do Gdańska.

Gmina Zgierz jest jedną ze 177 gmin województwa łódzkiego. Usytuowanie gminy Zgierz w województwie obrazuje mapa 2.

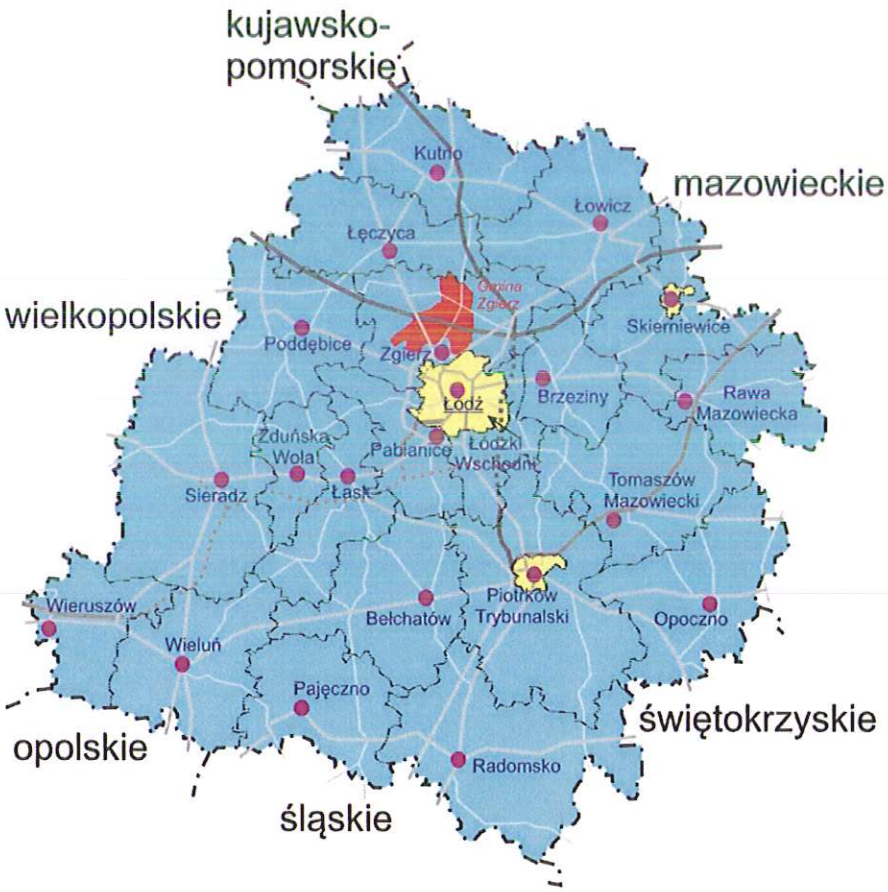

Mapa 2: Gmina Zgierz na tle województwa łódzkiego

Gmina Zgierz wraz z 8 innymi gminami tworzy powiat zgierski. Jej obszar stanowi 23,8% powierzchni powiatu. Położenie gminy Zgierz w powiecie zgierskim przedstawia mapa 3.

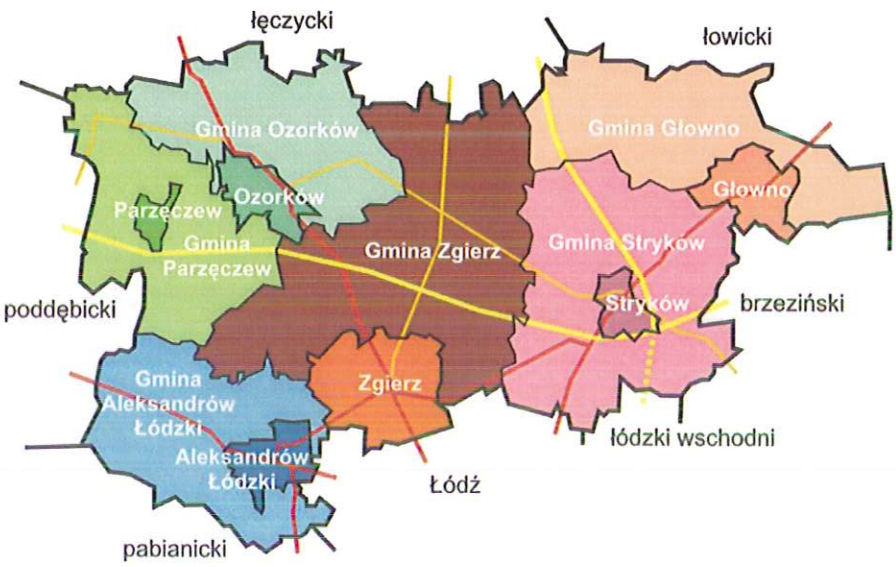

Mapa 3: Gmina Zgierz na tle powiatu zgierskiego

Gmina Zgierz graniczy z gminami:

- od północy z gminą Piątek w powiecie łęczyckim;
- od północnego zachodu z gminą Ozorków, gminą miastem Ozorków i gminą Parzęczew;
- od południowego zachodu z gminą Aleksandrów Łódzki;
- od południa z gminą miastem Zgierz i gminą miastem Łódź;
- od wschodu z gminą Stryków i gminą Głowno.

Sieć osadniczą gminy tworzy 69 miejscowości, które zorganizowano w 40 jednostek pomocniczych (sołectw). Wykaz sołectw i miejscowości wchodzących w ich skład przedstawia tabela 1.

Lp	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa
1	Astachowice	Astachowice, Kotowice
2	Biała	Biała, Cyprianów, Jeżewo, Leonów, Kolonia Głowa
3	Bądków	Bądków
4	Besiekierz Nawojowy	Besiekierz Nawojowy
5	Besiekierz Rudny	Besiekierz Rudny
6	Brachowice	Brachowice
7	Ciosny	Ciosny
8	Czaplinek	Czaplinek, Marcjanka, Podole
9	Dąbrówka Strumiany	Dąbrówka Strumiany, Dąbrówka Marianka, Dąbrówka Sowice
10	Dąbrówka Wielka	Dąbrówka Wielka
11	Dzierżązna	Dzierżązna, Ostrów, Swoboda
12	Emilia	Emilia
13	Gieczno	Gieczno

14	Glinnik	Glinnik, Palestyna, Samotnik, Siedlisko, Wołyń
15	Grabiszew	Grabiszew
16	Grotniki	Grotniki
17	Jasionka	Jasionka
18	Jedlicze A	Jedlicze A
19	Jedlicze B	Jedlicze B
20	Józefów	Józefów , Janów, Leonardów, Ukraina
21	Kania Góra	Kania Góra, Adolfów, Dębniak
22	Kębliny	Kębliny, Moszczenica
23	Kwilno	Kwilno
24	Lorenki	Lorenki
25	Lućmierz	Lućmierz, Lućmierz Las
26	Łagiewniki Nowe	Łagiewniki Nowe
27	Maciejów	Maciejów, Rozalinów, Smardzew
28	Rogóźno	Rogóźno
29	Rosanów	Rosanów
30	Skotniki	Skotniki
31	Słowik	Słowik
32	Szczawin	Szczawin Duży, Szczawin Mały, Szczawin Kościelny, Szczawin Kolonia
33	Śladków Górny	Śladków Górny
34	Ustronie	Ustronie
35	Warszyce	Warszyce
36	Wiktorów	Wiktorów, Zimna Woda
37	Władysławów	Władysławów
38	Wola Branicka	Wola Branicka, Michałów
39	Wola Rogozińska	Wola Rogozińska
40	Wypychów	Wypychów

Tabela 1 – Wykaz sołectw gminy Zgierz i miejscowości wchodzących w ich skład
Źródło - Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zgierz

Wg danych Urzędu Gminy Zgierz, w końcu roku 2014, w gminie zameldowanych było 13 033 mieszkańców, z czego na pobyt czasowy 269, w tym 6639 kobiet i 6394 mężczyzn. Liczba ludności od wielu lat wykazuje tendencję rosnącą, głównie za sprawą osiedlania się na jej terenie mieszkańców innych miast, głównie aglomeracji łódzkiej.

Gminę Zgierz można podzielić na dwa główne obszary różniące się wielkością zurbanizowania i zaludnienia, przedzielone naturalną granicą, jaką jest autostradą A2. Część południowa (mniejsza) jest bardziej zurbanizowana i zaludniona (mieszka tu ponad połowa mieszkańców gminy). Blisko połowę jej terenu zajmują duże kompleksy leśne. Występuje tutaj duży rozwój osadnictwa. Dominuje funkcja mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa. Teren ten stanowi „sypialnię" Łodzi i północnej części aglomeracji oraz jest miejscem odpoczynku. Istnieje tu wiele działek rekreacyjnych z domami letniskowymi.

Część gminy położona na północ od autostrady A2 jest większa. Jest ona słabiej zurbanizowana i wykorzystywana w przeważającej części na cele rolnicze. Rozwój osadnictwa jest mniejszy, z wyjątkiem sołectw znajdujących się bliżej autostrady (Kania Góra, Ciosny, Dzierżązna, Biała, Szczawin).

2.2 Walory historyczno-kulturowe

Współczesny rozwój gminy ściśle związany jest z jej bogatą historią. Na terenie gminy istnieją świadectwa ciągłości osadnictwa począwszy od epoki kamiennej. Znanych jest przeszło 200 stanowisk archeologicznych z epoki paleolitu, brązu, żelaza, a także z czasów Imperium Rzymskiego.

Wśród ważniejszych ośrodków osadnictwa na terenie gminy należy wymienić liczące 650 lat Gieczno, które w XVI wieku na krótko otrzymało prawa miejskie, oraz Szczawin - jedną z najstarszych wsi, o bogatej udokumentowanej historii. Miejscowość ta jest odnotowana po raz pierwszy w źródłach pisanych w 1339 roku. Szczawin należał do dóbr monarszych i jako królewszczyzna nadawany był przez władców Polski. Najstarsze istniejące obiekty sakralne to powstałe w XVIII wieku zabytkowe kościoły w Białej i Giecznie.

Prawie cały teren obecnej gminy wchodził w skład historycznej Ziemi Łęczyckiej. Dominowała tu drobnowioskowa własność szlachecka z nielicznymi królewszczyznami. Na południowym krańcu gminy ponadlokalnym ośrodkiem był Zgierz. Z nim należy łączyć powstanie najstarszych wsi służebnych: Skotnik i wchodzących obecnie w skład Łodzi Łagiewnik.

Na przełomie XVIII i XIX wieku po II rozbiorze utworzono powiat zgierski – prawie cały teren dzisiejszej gminy (za wyjątkiem części południowo – wschodniej) znalazł się w obrębie powiatu. Siedzibą powiatu był wówczas Piątek. Wschodnia granica powiatu przebiegała mniej więcej po linii: Besiekierz, Kębliny, Dąbrówka Strumiany, Skotniki. Powiat zgierski przetrwał do okresu powstania styczniowego. W roku 1866 został zlikwidowany za aktywny udział mieszkańców w powstaniu. Po zniesieniu powiatu część dzisiejszej gminy znalazła się w powiecie łęczyckim, część w brzezińskim, a część w łódzkim.

W okresie II wojny światowej teren obecnej gminy Zgierz był areną krwawych zmagań i prześladowań mieszkańców, o czym świadczą liczne groby, pomniki i inne miejsca pamięci narodowej.

Teren dzisiejszej gminy przechodził różne koleje. W latach 50. XX w. zlikwidowano stare gminy i utworzono gromady, by w 1975 roku połączyć wiele gromad z różnych powiatów w jedną gminę Zgierz. W 1999 roku gmina weszła w skład utworzonego powiatu zgierskiego.

2.3 Środowisko naturalne, obszary chronione

Gmina Zgierz położona jest w obrębie trzech krajowych jednostek fizyczno-geograficznych - mezoregionów: południowo - wschodnie fragmenty gminy położone są w mezoregionie Wzniesień Łódzkich, południowo-zachodni skraj gminy - w strefie mezoregionu Wysoczyzny Tureckiej, centralna i północna część mieści się w mezoregionie Równiny Łowicko-Błońskiej.

Podstawową formą użytkowania terenu gminy Zgierz jest użytkowanie rolnicze. Główne kierunki upraw to przede wszystkim zboża. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują uprawy warzyw, ziemniaków, rzepaku i rzepiku oraz buraków cukrowych.

Obszar gminy Zgierz należy do zlewni Wisły. Zasoby wodne gminy Zgierz nie należą do dużych. Teren gminy odwadniany jest przez rzekę Bzurę oraz jej dopływy, z których najdłuższe to: Czerniawka, Dzierżązna, Linda, Malina i Moszczenica. Na terenie gminy Zgierz stan jednolitych części wód rzeki Bzury oraz jej dopływów jest zły, a stan chemiczny poniżej stanu dobrego. Obecność rzek ułatwiło powstanie licznych zbiorników wodnych, m.in.: w Grotnikach, Łagiewnikach Nowych, Dzierżąznej, Białej, Jasionce i Kotowicach. Retencjonowanie wody odbywa się w zbiornikach różnej wielkości, które odgrywają znaczną rolę w zwiększaniu zasobów wodnych obszaru gminy. Są one źródłem zasilania wód podziemnych, regulują stosunki wodne w zlewni i stanowią zasoby rezerwowe, na wypadek wystąpienia klęsk żywiołowych (powódź, susza). Równocześnie pełnią one funkcje rekreacyjną, oraz stanowią źródło wody dla rolnictwa, podnosząc atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną wielu miejscowości.

Warunki klimatyczne na obszarze gminy są charakterystyczne dla strefy umiarkowanej – przejściowej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,8° C, wilgotność powietrza - ok. 80%. Roczna średnia suma opadów wynosi ok. 500 mm. Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie .

Gmina Zgierz może poszczycić się znacznymi zasobami naturalnymi. Lasy zajmują obszar 5 769,78 ha, z tego własnością gminy jest tylko 40 ha. Lesistość gminy wynosi 30% i jest większa od średniej dla kraju (29,2%), znacznie przekracza średnią wojewódzką (21,3%) i powiatową (18,6%). Duże kompleksy leśne korzystnie wpływają na klimat gminy, są ważnymi miejscami rekreacji i turystyki, mają też duże znaczenie gospodarcze. O wartości przyrodniczej lasów gminy Zgierz świadczy utworzenie w nich czterech rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 201 ha: Ciosny, Dąbrowa Grotnicka, Grądy nad Lindą i Grądy nad Moszczenicą. Na uwagę zasługuje Rezerwat Ciosny położony w miejscowości Rosanów z unikatowym skupiskiem jałowców.

Atutem Gminy są również objęte ochroną parki podworskie w Dzierżąznej, Kęblinach, Jeżewie, Lućmierzu i Glinniku oraz drzewa-pomniki przyrody: dęby, lipy, kasztany i wiązy oraz aleje - pomniki przyrody: lipowe w Grotnikach i Wypychowie, bukowa w Glinniku i klonu srebrnego w Skotnikach.

Z bogactw mineralnych na terenie gminy, w okolicach Rogóźna występują złoża soli kamiennej w postaci wysadu solnego (oszacowane na ok. 8,6 mln ton) i węgla brunatnego (ok. 550 mln ton). Złoża te okalają mineralne wody termalne o dużych walorach balneologicznych, a występowanie soli i związane z tym szczególne warunki geotermalne wpływają na mikroklimat tego obszaru.

Te zasoby naturalne i lecznicze właściwości klimatu spowodowały, że władze gminy Zgierz w 2006 r. podjęły działania w celu utworzenia strefy ochrony uzdrowiskowej w okolicach Rogóźna. Możliwości leczenie na tym terenie chorób ortopedyczno-urazowych, reumatologicznych oraz dolnych i górnych dróg oddechowych zostały potwierdzone przez Ministra Zdrowia decyzją z dnia 19 kwietnia 2013 r. Zakłada się że planowany obszar ochrony uzdrowiskowej będzie miał powierzchnię 5.111 ha (strefa: „A" – 311 ha, „B" – 1.280 ha i „C" – 3.520 ha) i obejmie 13 sołectw w gminie Zgierz i 1 sołectwo w gminie Ozorków. Usytuowanie planowanej strefy ochrony uzdrowiskowej „Rogóźno" przedstawia mapa 4.

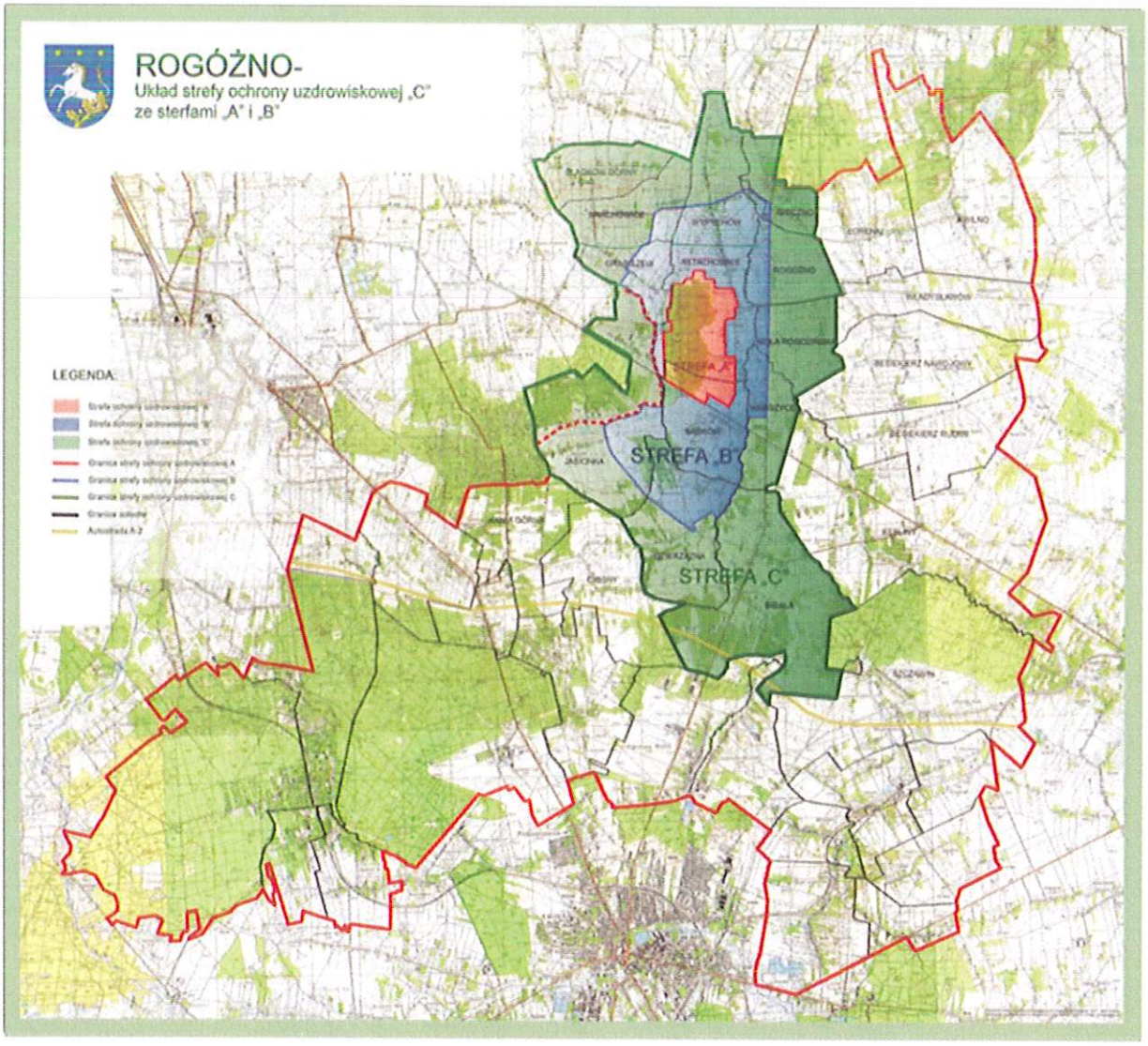

Mapa 4. Planowany obszar ochrony uzdrowiskowej „Rogóźno" z podziałem na strefy

Poza wymienionymi powyżej zasobami, na terenie gminy Zgierz dość powszechnie występują złoża kruszyw naturalnych (piaski i żwiry) oraz surowców ilastych do produkcji

ceramiki budowlanej. Obecnie są one eksploatowane w miejscowościach: Dąbrówka Wielka, Dąbrówka Strumiany, Jasionka, Józefów, Kotowice, Leonardów i Rosanów.

2.4 Zagospodarowanie przestrzenne

Planowanie przestrzenne jest narzędziem służącym do racjonalnego i zrównoważonego przekształcania przestrzeni. Jednakże opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego jest przedsięwzięciem długotrwałym i kosztownym. Dodatkowo skomplikowana oraz długotrwała procedura formalno – prawna opracowywania planów miejscowych powoduje, że tylko 5% obszaru gminy Zgierz objęte jest planami. Dlatego też przedmiotowe plany przygotowuje się dla obszarów o szczególnie ważnym znaczeniu w gminie. W związku z powyższym podstawowym narzędziem wyznaczającym zasady zagospodarowania terenu, są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, które jednak z wielu względów nie są odpowiednim dokumentem służącym racjonalnemu planowaniu przestrzeni mającym na względzie ład przestrzenny oraz zrównoważony rozwój. Podstawowe dane dotyczące gospodarowania przestrzenią przez gminę Zgierz, zostały przedstawione w poniższych tabelach.

Tabela 2 – Przeznaczenie terenów wg Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zgierz sporządzonego na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Źródło – opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zgierz

Powierzchnia terenów wskazanych w studium	Powierzchnie przeznaczenia terenów pod funkcje (% powierzchni gminy)									Rok uchwalenia ostatniej zmiany studium	Koszt sporządzenia zmian studium poniesiony w 2012 r. w tys. zł
do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	mieszkaniowe wielorodzinne	mieszkaniowe jednorodzinne	usługowe	produkcyjne	komunikacyjne	infrastruktury technicznej	rolnicze	zieleni i wód	inne		
	% powierzchni gminy (z dokładnością do 0,1%), suma = 100%										
1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
745	**0,1**	**28**	**0,8**	**2,5**	**3**	**-**	**35,5**	**-**	**30,1**	**2012**	**29,274**

Tabela 3 - Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, sporządzone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Źródło – opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zgierz

Liczba		Powierzchnia		Łączna powierzchnia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego							
ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	zabudowy mieszkaniowej		zabudowy usługowej	użytkowanych rolniczo	zabudowy produkcyjnej	zieleni i wód	komunikacji	infrastruktury technicznej
				ogółem	w tym zabudowy wielorodzinnej						
		ha		% powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie Suma 5+7+8 +9+10+11+12 = 100%							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
26	**13**	**996,5**	**764,5**	**21,12**	**13,78**	**39,84**	**0,50**	**37,75**	**0,50**	**0,20**	**0,09**

Tabela 4 – Liczba pozytywnych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w latach 2010-2014, na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Decyzje o warunkach zabudowy				
	ogółem	w tym dotyczące zabudowy			
		mieszkaniowej wielorodzinnej	mieszkaniowej jednorodzinnej	usługowej	innej
Liczba					
1	2	3	4	5	6
234	**2983**	**0**	**1421**	**29**	**1533**

Źródło – opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zgierz

2.5 Demografia

Liczba ludności w gminie Zgierz wg stanu na 31 grudnia 2014r. wynosiła 13 033 osoby, co stanowiło 7,91 % ludności powiatu. Gmina prezentuje wzrostowe wskaźniki demograficzne. W okresie od 2010 r. do 2014 r. przyrost liczby mieszkańców wyniósł 877 osób. Zmiany w liczbie ludności w gminie Zgierz prezentuje poniższe tabela i wykres.

Tabela 5 - Liczba ludności gminy Zgierz w latach 2010-2014
Źródło- opracowanie własne na podstawie danych z rejestru mieszkańców gminy Zgierz

Rok									
2010		2011		2012		2013		2014	
12 156		12 469		12 662		12 884		13 033	
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
6168	5988	6363	6106	6444	6218	6544	6340	6639	6394

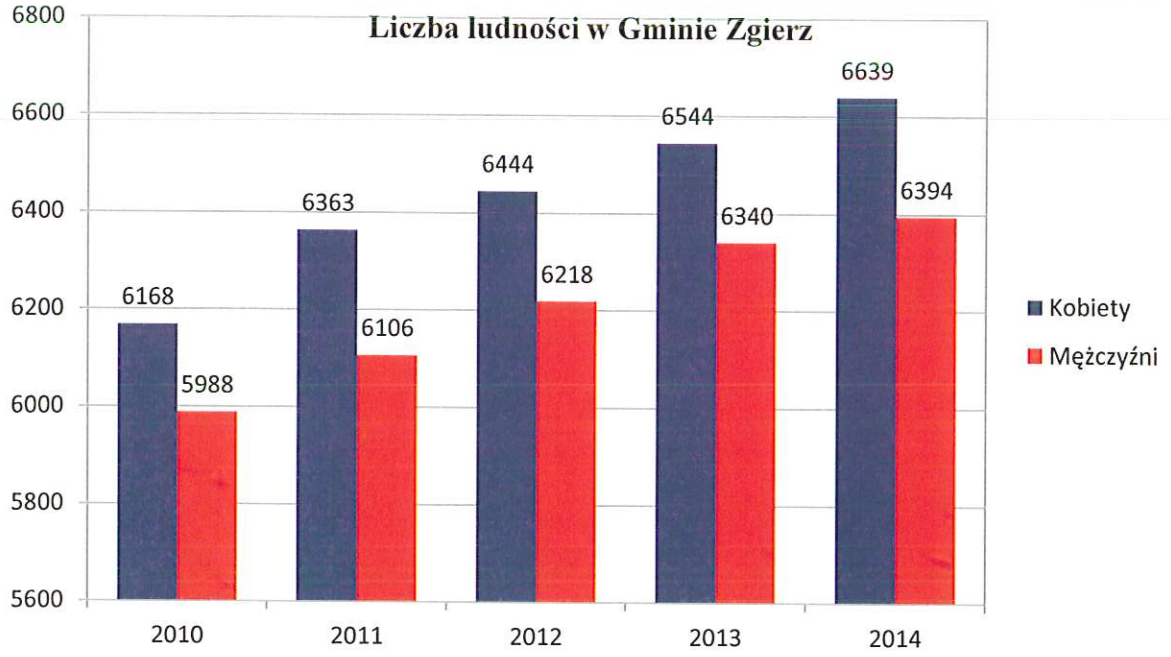

Wykres 1: Liczba ludności gminy Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z rejestru mieszkańców gminy Zgierz

Obszar gminy jest dość słabo zaludniony, na 1 km ^{2} przypada zaledwie 66 osób podczas gdy gęstość zaludnienia dla powiatu to 193 osoby na 1 km^2, dla województwa - 138 osób na 1 km ^{2}.

W strukturze ludności wg płci przeważają nieznacznie kobiety (50,7 % populacji w roku 2010, 50,9% w roku 2014).

Liczbę ludności w gminie Zgierz (zameldowanych na stałe i czasowo) z podziałem na sołectwa prezentuje tabela 6.

Tabela 6 -Liczba ludności w gminie Zgierz z podziałem na sołectwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z rejestru mieszkańców Gminy Zgierz

Lp.	Nazwa Sołectwa	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2010	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2011	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2012	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2013	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2014
1	Astachowice	148	153	156	160	170
2	Bądków	129	131	134	131	133
3	Besiekierz Nawojowy	195	203	203	206	198
4	Besiekierz Rudny	226	228	230	224	211
5	Biała	636	656	676	699	707
6	Brachowice	133	134	131	131	135
7	Ciosny	196	194	194	197	208
8	Czaplinek	304	307	326	335	343
9	Dąbrówka Strumiany	436	444	450	452	466
10	Dąbrówka Wielka	599	610	642	656	660
11	Dzierżązna	235	244	255	271	265
12	Emilia	365	371	363	368	373
13	Gieczno	324	328	332	333	336
14	Glinnik	327	355	377	402	421
15	Grabiszew	79	82	81	81	80
16	Grotniki	510	517	519	540	531
17	Jasionka	126	131	136	134	133
18	Jedlicze A	393	402	417	414	401
19	Jedlicze B	250	267	268	285	302
20	Józefów	195	201	208	227	255
21	Kania Góra	530	562	579	596	624
22	Kębliny	349	369	379	392	390
23	Kwilno	118	119	118	116	112
24	Lorenki	135	135	135	136	135
25	Lućmierz	303	307	298	289	294
26	Łagiewniki Nowe	739	762	759	757	772
27	Maciejów	367	358	351	366	367
28	Rogóźno	116	118	120	124	124

Lp.	Nazwa Sołectwa	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2010	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2011	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2012	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2013	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2014
29	Rosanów	833	868	900	920	922
30	Skotniki	434	437	443	438	431
31	Słowik	496	509	523	536	538
32	Szczawin	549	560	560	571	558
33	Śladków Górny	99	98	96	95	97
34	Ustronie	504	524	516	530	560
35	Warszyce	92	96	97	96	101
36	Wiktorów	101	100	100	94	96
37	Władysławów	145	145	140	136	133
38	Wola Branicka	184	186	190	189	195
39	Wola Rogozińska	110	117	118	117	118
40	Wypychów	146	141	142	140	138

Z powyższego zestawienia wynika, że najwięcej mieszkańców przybyło w sołectwach: Glinnik, Kania Góra, Rosanów, Biała, Dąbrówka Wielka, Józefów i Ustronie. Z kolei w ostatnich latach ubyło nieznacznie mieszkańców w sołectwach Władysławów, Lućmierz i Wypychów. Tabela 7 przedstawia liczbę ludności i jej ruch naturalny w gminie Zgierz w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	11888	12139	12357	12583	12764
kobiety	6026	6175	6265	6392	6495
mężczyźni	5862	5964	6092	6191	6269
ogółem, w tym:	2447	2490	2537	2567	2546
kobiet	1171	1196	1215	1238	1237
mężczyzn	1276	1294	1322	1329	1309
19-60 lat kobiet	3505	3573	3598	3657	3707
19-65 lat mężczyzn	3984	4070	4119	4186	4227
kobiet powyżej 60 lat:	1350	1406	1452	1497	1551
mężczyzn powyżej 65 lat:	602	600	651	676	733
0-2	380	418	406	367	348
3-6	441	463	500	561	597
7-14	1051	1033	1027	1026	1037

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
15-17	425	434	459	448	418
18-19	318	294	289	309	312
20-29	1621	1645	1647	1609	1552
30-39	1802	1826	1842	1934	1957
40-49	1544	1621	1684	1755	1867
50-59	1810	1818	1822	1801	1778
60-64	840	839	865	879	902
65 i więcej	1656	1748	1816	1894	1996
Inne dane:					
Zgony	133	132	140	142	126
urodzenia żywe	135	137	106	105	119
zawarte małżeństwa	72	93	110	101	111
rozwody	18	29	31	21	45
Zgony	11,19	10,87	11,33	11,29	9,87
urodzenia żywe	11,36	11,29	8,58	8,34	9,92
Saldo migracji na pobyt stały:	342	346	323	382	282
saldo migracji gminnych wewnętrznych	38	45	39	61	65

Tabela 7- Ludność i ruch naturalny w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z rejestru mieszkańców Gminy Zgierz

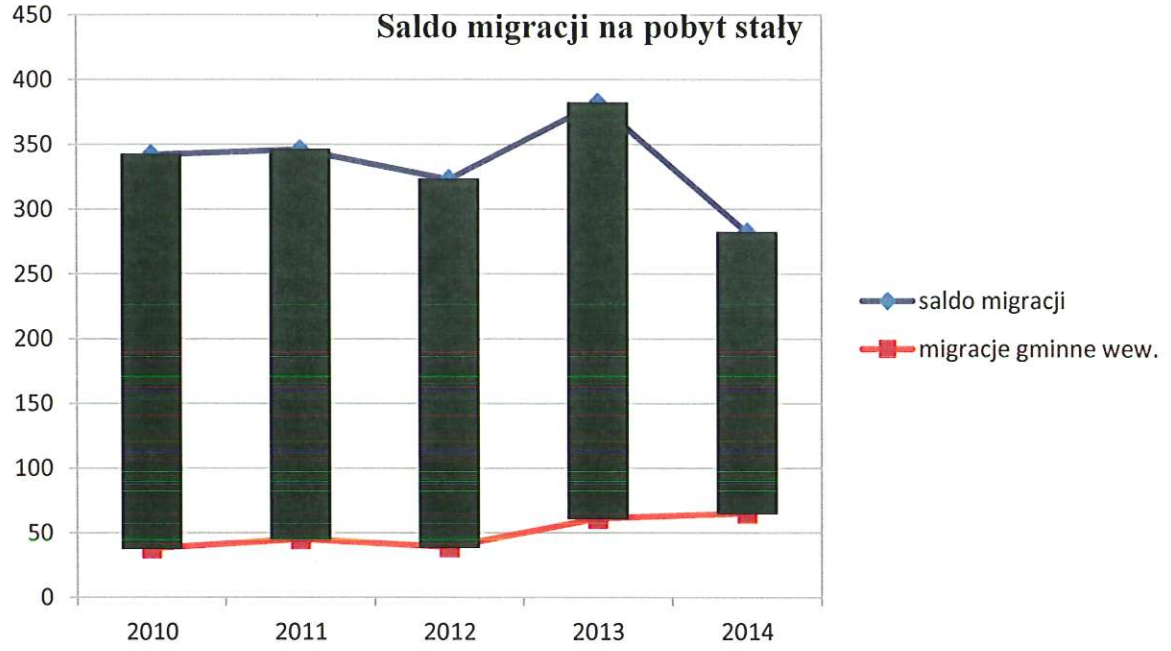

Wykres 2-Saldo migracji na pobyt stały w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z rejestru mieszkańców Gminy Zgierz

Według danych GUS z 2013r. gmina Zgierz należy do najszybciej rozwijających się gmin województwa łódzkiego w aspekcie salda migracji. Odnotowywany wzrost migracji (uchwycony przez parametr statystyczny zameldowania na pobyt stały, przypadających na 1 000 mieszkańców) dał gminie Zgierz 1 miejsce w powiecie zgierskim i 3 miejsce w województwie łódzkim, co świadczy o atrakcyjności terenu gminy dla celów mieszkaniowych.

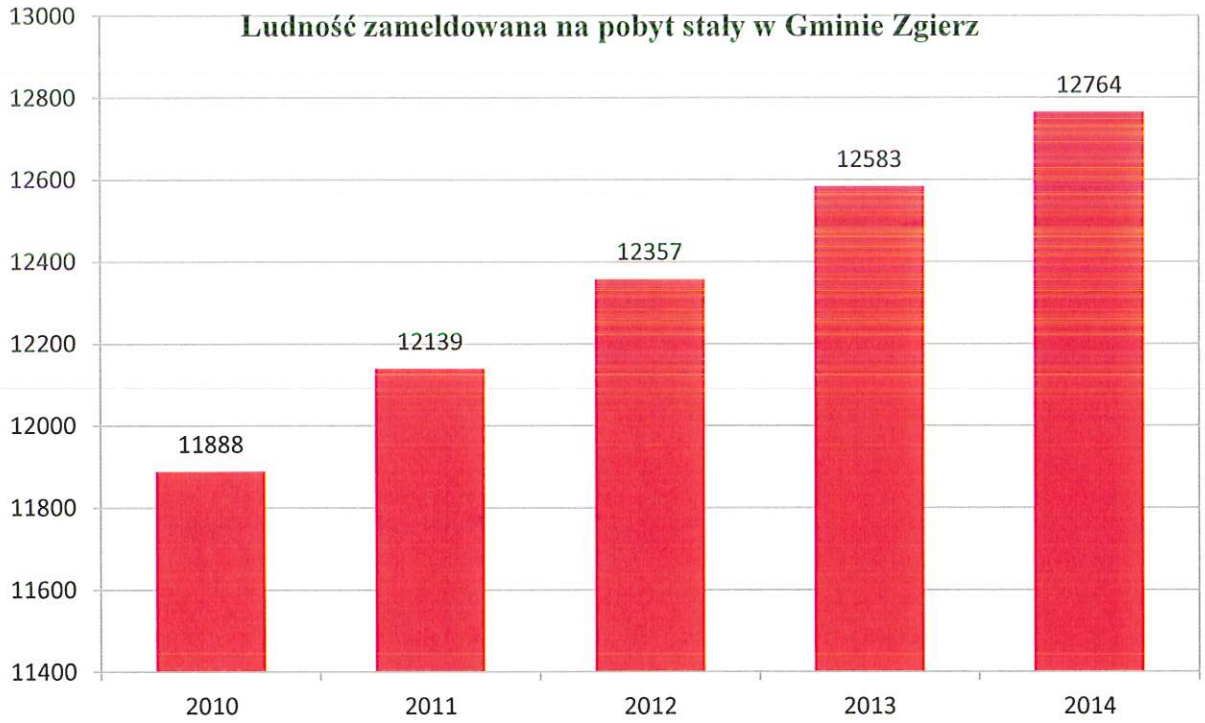

Wykres 3-Ludność zameldowana na pobyt stały w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło opracowanie własne na podstawie rejestru mieszkańców gminy Zgierz

W analizowanych latach 2010-2014 sukcesywnie zwiększała się liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w gminie Zgierz. W 2014 roku liczba mieszkańców w stosunku do roku 2010 zwiększyła się o ok. 7% .

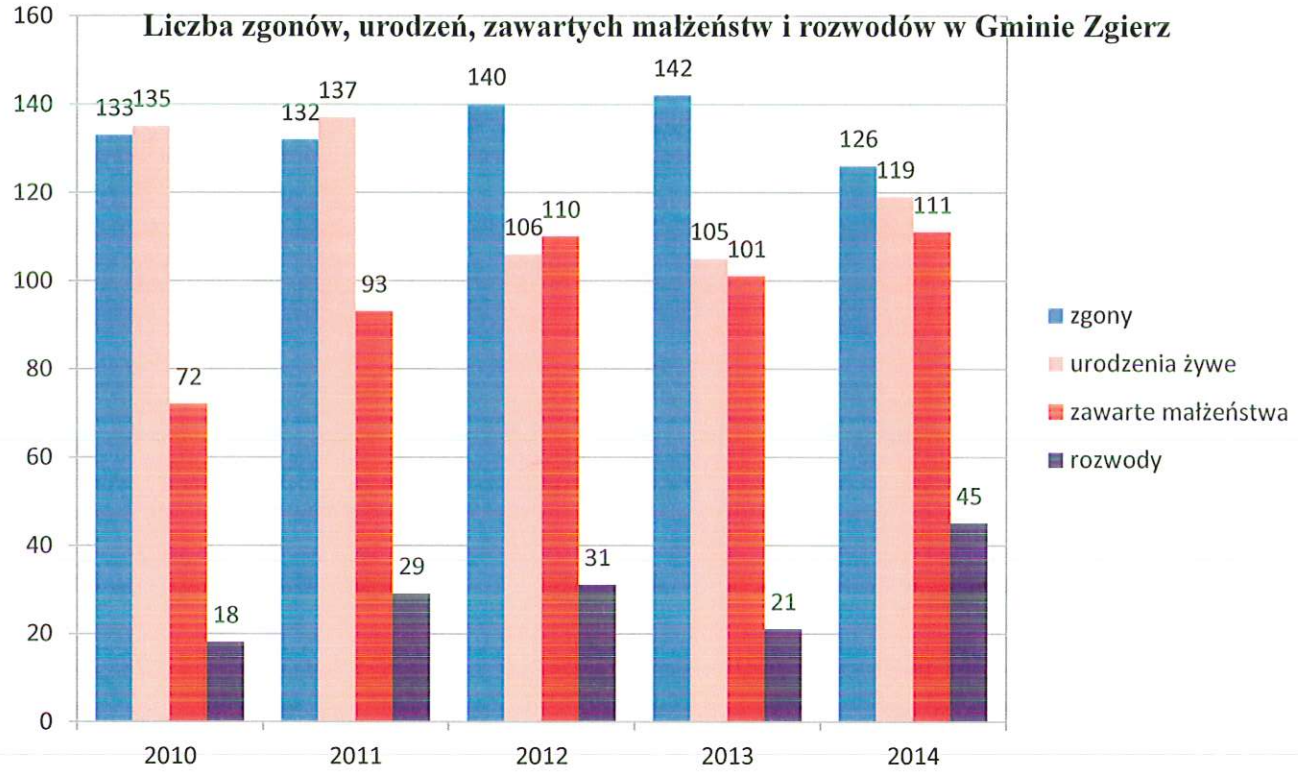

Wykres 4- Liczba zgonów, urodzeń, małżeństw i rozwodów w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zgierz

Z powyższych danych wynika, że w latach 2010 i 2011 w Gminie Zgierz występował dodatni przyrost naturalny, natomiast w latach 2012-2014 ujemny przyrost naturalny. W latach 2010-2012 wzrosła liczba zawieranych małżeństw, w 2013 roku nastąpił spadek o prawie 10% w porównaniu z 2012 r. Najwięcej małżeństw (111) zawarto w 2014 roku, o 54 % więcej niż w roku 2010.

W tym samym roku odnotowano największą liczbę rozwodów (45), aż o 150 % więcej niż w roku 2010

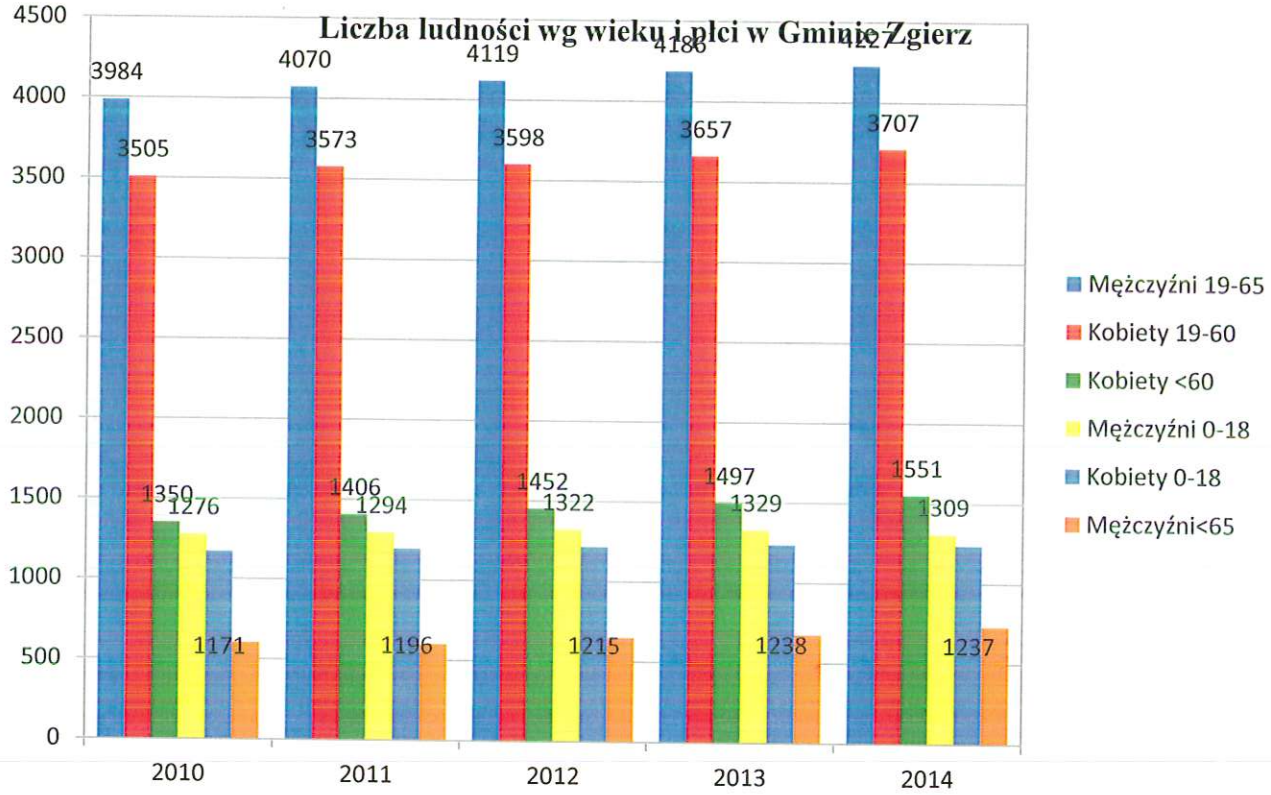

Wykres 5- Liczba ludności wg wieku i płci w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru mieszkańców Gminy Zgierz

Z powyższych danych wynika, że w latach 2010-2014 w gminie Zgierz największy odsetek ludności stanowiła ludność w wieku produkcyjnym- około 62% (ok. 33 mężczyźni i ok. 29% kobiety). W wieku poprodukcyjnym było około 17% populacji (12% kobiet i ok. 5% mężczyzn). Natomiast w wieku przedprodukcyjnym około 21 % mieszkańców (ok. 11% mężczyzn i ok. 10 % kobiet).

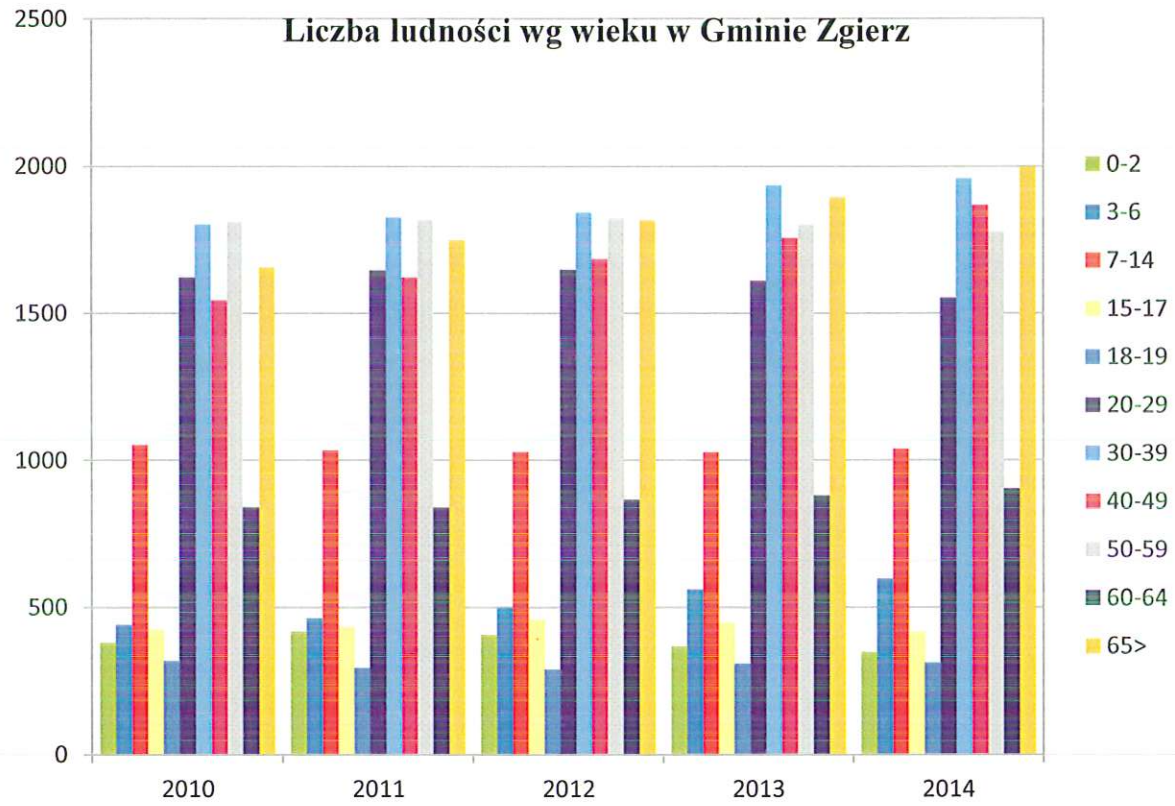

Wykres 6-Ludność wg wieku w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru mieszkańców Gminy Zgierz

Na powyższym wykresie przedstawiono liczbę ludności w gminie Zgierz wg wieku w latach 2010-2014. W analizowanych latach największy odsetek stanowiła ludność w wieku powyżej 65 lat, 50-59 lat oraz 30-39 lat. Najmniejszy odsetek stanowili najmłodsi mieszkańcy 0-2 lat, 3-6 lat, a także młodzież w wieku 15-17 lat oraz 18-19 lat. W gminie Zgierz, podobnie jak w całym kraju, można zaobserwować starzenie się społeczeństwa. Jest to wynikiem wydłużania się przeciętnego trwania ludzkiego życia, a także spadku liczby urodzeń.

2.6 Rynek pracy i bezrobocie

W końcu grudnia 2014r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgierzu wyniosła 8 624 osoby, z czego 589 osób, w tym 282 kobiety, stanowili mieszkańcy gminy Zgierz. Bezrobotni mieszkańcy gminy Zgierz stanowią 6,8% ogółu bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP w Zgierzu. Stopa bezrobocia dla całego powiatu zgierskiego na koniec grudnia 2014 r. wyniosła 14,5%. Brak obowiązku publikowania danych dotyczących stopy bezrobocia na poziomie gmin skutkuje niemożliwym dostępem do tych danych. Jako wskaźnik zastępczy można przyjąć procentowy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym. Na koniec 2014 r. udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 9,7 %. Dane dotyczące osób bezrobotnych przedstawia tabela 8.

rok	Osoby zarejestrowane		Osoby z prawem do zasiłku	Udział bezrobotnych gminy Zgierz w ogólnej liczbie bezrobotnych w %	Udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych gminy w %
	Ogółem	kobiety			
2010	541	260	93	5,5	17,2
2011	672	322	116	6,5	17,3
2012	756	377	128	6,5	16,9
2013	798	391	135	6,9	16,9
2014	589	282	93	6,8	15,8

Tabela 8- Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Zgierzu w latach 2010-2014
Źródło - Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Zgierzu

Bezrobotni mieszkańcy gminy Zgierz to stosunkowo nieduża grupa w ogólnej liczbie bezrobotnych powiatu zgierskiego (przedział od 5,5% do 6,8%) ale najliczniejsza wśród gmin wiejskich powiatu zgierskiego. Na koniec grudnia 2014 r. mieszkańcy gminy miejskiej Zgierz stanowili 33% ogólnej liczby bezrobotnych powiatu, mieszkańcy gminy miejsko-wiejskiej Aleksandrów Łódzki – 18,2%, gminy miejskiej Ozorków –14,9%, gminy miejskiej Głowno – 11,5%, gminy miejsko – wiejskiej Stryków - 5,4 %. W gminach wiejskich: Ozorków - bezrobotni stanowili 4,2 % ogółu zarejestrowanych w PUP w Zgierzu, Parzęczew - 3,4%, Głowno - 2,6%.

rok	Osoby zarejestrowane (napływ)	Osoby wyrejestrowane (odpływ)	Wzrost/spadek bezrobocia w stosunku do roku poprzedniego	Osoby w wieku 18-44 (produkcyjno-mobilnym)	Długotrwale bezrobotni (pozostający w ewidencji PUP pow. 12 m-cy)
2010	893	890	3	344	144
2011	906	775	131	442	191
2012	863	776	87	492	230
2013	846	804	42	511	317
2014	801	1010	-209	350	236

Tabela 9- Dynamika i struktura bezrobotnych w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło - Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Zgierzu

Analiza powyższej tabeli wskazuje na wzrost bezrobocia w gminie Zgierz w latach 2011-2013 oraz spadek w roku 2014.

Znaczny odsetek bezrobotnych stanowią osoby w tzw. wieku produkcyjno-mobilnym (przedział od 18 do 44 lat). Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych kształtował się na poziomie od 63,6 % w roku 2010 do 60% w roku 2014). Stwierdza się ponadto tendencję wzrostową w przypadku osób długotrwale bezrobotnych (biernych zawodowo, pozostających w ewidencji PUP głównie z powodu objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym). W analizowanym okresie grupa ta stanowiła 26,6% ogółu bezrobotnych w roku 2010, 40,1% w roku 2014.

Na dzień 31 grudnia 2014r. struktura bezrobotnych z terenu gminy wg wykształcenia przedstawiała się następująco:

1. wyższe – 62 osoby, w tym 53 kobiety,
2. policealne i średnie zawodowe – 118, w tym 98 kobiet,
3. średnie ogólnokształcące – 74, w tym 66 kobiet,
4. zasadnicze zawodowe - 142, w tym 118 kobiet,
5. gimnazjalne i poniżej – 193, w tym 174 kobiety.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym i gimnazjalnym, najmniejszą – z wykształceniem wyższym. W każdej kategorii bezrobotnych dominują kobiety.

2.7 Aktywność lokalna, działalność organizacji społecznych i pozarządowych

Za jeden z mierników poziomu rozwoju społeczeństwa danej jednostki administracyjnej uważa się liczbę organizacji społecznych i pozarządowych funkcjonujących na jej terenie. Według danych GUS o podmiotach gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, za rok 2014, na terenie gminy Zgierz działają 3 fundacje oraz 36 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Do najliczniej działających zaliczyć należy Ochotnicze Straże Pożarne. W gminie działa 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, skupiających w swoich szeregach ok. 360 członków. Wszystkie jednostki OSP działają jako stowarzyszenia.

Mieszkańcy zainteresowani sportem mają możliwość udzielania się w działalności 9 ludowych i uczniowskich klubów sportowych, które promują zdrowy tryb życia i proponują mieszkańcom gminy udział w treningach i zawodach sportowych w dyscyplinach: piłka nożna, piłka siatkowa, zapasy i łucznictwo.

Na terenie gminy Zgierz działa też kilka fundacji i stowarzyszeń o dość szerokim przekroju działalności. Są to:

- Fundacja „Koci Azyl" rok rejestracji: 2009,
- Fundacja Naturalnej Przyjaźni „Psie Serce" : 2006,
- Fundacja Oświatowa „Pomoc szkole": 2004,
- Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Zgierskiej:2004,
- Stowarzyszenie Proekologiczne Grotniki- Jedlicze- Ustronie „PINIA": 2004,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Zgierskiej: 2009,
- Stowarzyszenie „ Szkoła Jutra":2009,
- Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych Oddział Regionalny : 2000
- Stowarzyszenie Ekologiczne Ziemi Zgierskiej: 2011

Na terenie gminy dużą aktywność przejawiają Koła Gospodyń Wiejskich. To grupy kobiet działające w poszczególnych sołectwach, współpracujące z sołtysami. Ich praca koncentruje się na aktywizacji lokalnej społeczności i organizacji spotkań kulturalnych.
W gminie Zgierz działają następujące koła gospodyń wiejskich:

- KGW w Białej-rok założenia: 1948,
- KGW w Dąbrówce Wielkiej- data założenia: lata 50-te,
- KGW w Dzierżąznej – rok założenia: 1957,
- KGW w Giecznie- rok założenia: 1964,
- KGW w Grotnikach-Ustroniu-rok założenia: 1950,
- KGW w Jedliczu A i B-rok założenia: 2006,
- KGW w Kęblinach- rok założenia :1958,
- KGW w Lorenkach- rok założenia: 1978,
- KGW w Łagiewnikach Nowych - data założenia: lata 60-te,
- KGW w Proboszczewicach- rok założenia:1948,
- KGW w Rosanowie – data założenia: lata 60-te,
- KGW w Szczawinie-rok założenia: 1959,
- KGW w Wypychowie – rok założenia: 1969.

Organizacje społeczne i pozarządowe poprzez realizowanie ważnych społecznie zadań przyczyniają się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy. Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje na cele publiczne związane z realizacją zadań własnych tej jednostki. Gmina Zgierz w latach 2012-2014 udzieliła dotacji organizacjom pozarządowym w następujących kwotach:

1. 2012 r. – 83 450 zł
2. 2013 r. – 116 900 zł
3. 2014 r. – 125 555 zł

Gmina przyznała dofinansowanie na realizację zadań publicznych w dziedzinie sportu, kultury i przeciwdziałania alkoholizmowi.

2.8 Oświata, sport i kultura

2.8.1 Oświata

Realizując ustawowe zadania gmina Zgierz zapewnia edukację dzieci na poziomie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów.

Gminny system oświaty tworzą następujące placówki:

Lp	Nazwa placówki oświatowej	Status
1	Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Giecznie: - Szkoła Podstawowa w Giecznie - Gimnazjum w Giecznie	Jednostka budżetowa
2	Zespól Szkolno-Gimnazjalny im. Jana Pawła II w Grotnikach:	Jednostka budżetowa

	- Przedszkole w Grotnikach, - Szkoła Podstawowa w Grotnikach - Gimnazjum w Grotnikach	
3	Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Szczawinie: - Szkoła Podstawowa im. Króla Stefana Batorego w Szczawinie - Gimnazjum im. Króla Stefana Batorego w Szczawinie	Jednostka budżetowa
4	Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Słowiku: - Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Słowiku - Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Słowiku	Jednostka budżetowa
5	Szkoła Podstawowa im. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich w Besiekierzu Rudnym	Jednostka budżetowa
6	Szkoła Podstawowa im. Jana Kasińskiego w Białej	Jednostka budżetowa
7	Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Dąbrówce Wielkiej	Jednostka budżetowa

Przedszkola	Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	Szkoły podstawowe	Gimnazja
1	**6**	**7**	**4**

Tabela 10 – Placówki oświatowe na terenie Gminy Zgierz
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zgierz

Duży obszar gminy decyduje o prowadzeniu siedmiu szkół podstawowych i czterech gimnazjów. W związku z tym gmina Zgierz przeznacza znaczne środki finansowe w budżecie każdego roku na utrzymanie tych placówek. Wszystkie szkoły podstawowe są sześcioklasowe i nie prowadzą zajęć w klasach łączonych.

Gmina prowadzi tylko jedno przedszkole, włączone w skład Zespołu Szkolno – Gimnazjalnego w Grotnikach. Opieką przedszkolną objęte są wszystkie dzieci pięcioletnie i młodsze. Wielkość oddziałów przedszkolnych ilustruje poniższa tabela:

Odziały przedszkolne przy szkołach podstawowych i w przedszkolu	Rok szkolny 2012/2013 (liczba dzieci)	Rok szkolny 2013/2014 (liczba dzieci)	Rok szkolny 2014/2015 (liczba dzieci)
SP w Białej	21	26	23
SP w Dąbrówce Wielkiej	14	13	42
SP w Besiekierzu Rudnym	13	12	34
SP w Giecznie	31	31	41
SP w Słowiku	37	47	44
SP w Szczawinie	37	40	32
Przedszkole w Grotnikach	65	68	75
Razem:	218	237	291

Tabela 11– Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych i w Przedszkolu w Grotnikach
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu gminy Zgierz

Zmienione przepisy prawa oświatowego spowodowały objęcie od roku szkolnego 2014/2015 obowiązkiem przedszkolnym dzieci pięcioletnich. Przy szkołach podstawowych w Besiekierzu Rudnym, Dąbrówce Wielkiej, Słowiku i Szczawinie funkcjonują po dwa oddziały przedszkolne, a w przedszkolu w Grotnikach trzy oddziały.

Zmiany liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych można prześledzić na podstawie poniższego zestawienia:

Szkoła	Rok 2012/2013			Rok 2013/2014			Rok 2014/2015		
podstawowa w:	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ucz./oddz.	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ucz./oddz.	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ucz/oddz.
Białej	82	6	13,66	82	6	13,16	101	6	16,83
Dąbrówce Wlk.	55	6	9,16	61	6	10,17	61	6	10,17
Besiekierzu R.	38	5	7,60	34	5	6,80	35	5	7,00
Giecznie	127	6	21,16	122	6	20,33	121	6	10,16
Grotnikach	125	6	20,83	118	6	19,66	106	6	17,66
Słowiku	160	6	26,66	156	6	26,00	170	7	24,28
Szczawinie	170	7	24,29	160	6	26,66	179	7	25,57
Razem:	757	42	18,02	733	41	17,87	773	43	17,98

Tabela 12– Liczba uczniów w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Zgierz
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zgierz

W 1999 r. Rada Gminy Zgierz podjęła uchwały o utworzeniu trzech gimnazjów:w Grotnikach, w Giecznie i w Szczawinie. W strukturze organizacyjnej Gimnazjum w Grotnikach umieszczono oddziały zamiejscowe w Słowiku, z których od 01.10.2003 r. utworzono samodzielną placówkę. Aktualnie do czterech gimnazjów uczęszcza 390 uczniów. Wielkość tych placówek ilustruje poniższa tabela:

Gimnazja w:	Rok szkolny 2012/2013			Rok szkolny 2013/2014			Rok szkolny 2014/2015		
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ucz./oddz.	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ucz./oddz.	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ucz./oddz.
Giecznie	115	5	23,00	109	5	21,80	99	4	24,75
Grotnikach	61	3	20,33	69	3	23,00	55	3	18,33
Słowiku	99	5	19,80	89	4	22,25	77	3	25,66
Szczawinie	162	6	27,00	161	6	26,83	159	6	26,50
Razem:	437	19	23,00	428	21	23,77	390	16	24,37

Tabela 13 – Liczba uczniów w gimnazjach prowadzonych przez gminę Zgierz
Źródło: Opracowanie własne

Gimnazja znalazły siedzibę w dotychczas funkcjonujących szkołach podstawowych. Placówki te posiadają wspólne mienie i urządzenia, takie jak: sale gimnastyczne, częściowo sale lekcyjne, świetlice, pokoje nauczycielskie, stołówki, biblioteki, kotłownie, sanitariaty i wspólnie zorganizowane dowożenie do szkoły.

Od roku szkolnego 2003/2004 funkcjonują zespoły szkolno-gimnazjalne, które utworzone zostały ze szkół podstawowych i gimnazjów mających siedziby w tych samych budynkach oświatowych.

Analizując bazę lokalową szkół, należy wskazać, iż cztery placówki są wyposażone w sale gimnastyczne: ZSG w Giecznie, ZSG w Grotnikach, ZSG w Słowiku oraz ZSG w Szczawinie. W ostatnich latach przy SP w Białej, ZSG w Giecznie, ZSG w Grotnikach oraz ZSG w Szczawinie wybudowane zostały przy pomocy środków finansowych z Unii Europejskiej wielofunkcyjne boiska sportowe ze sztuczną nawierzchnią.

W sześciu szkołach działają świetlice szkolne. Najlepsze warunki w tym zakresie posiada ZSG w Grotnikach, natomiast w ZSG w Giecznie, w ZSG w Słowiku, w ZSG Szczawinie i w SP w Besiekierzu Rudnym świetlice pełnią funkcje stołówek w czasie wydawania obiadów. Cztery istniejące kuchnie szkolne przygotowują średnio od 110 do 200 obiadów dziennie. Obiady dla uczniów Szkół Podstawowych w Białej, Besiekierzu Rudnym i Dąbrówce Wielkiej zapewnia firma cateringowa. Mleko i herbatę na drugie śniadanie przygotowuje się we wszystkich szkołach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej finansuje koszty obiadów dla ok. 35% uczniów.

Gminne szkoły charakteryzuje zróżnicowany poziom nauczania, o czym świadczą wyniki sprawdzianów klas VI i egzaminów gimnazjalnych w latach 2013 i 2014. Średnia wyników z egzaminów gimnazjalnych w gminie dorównywała lub nieznacznie przekraczała średnią w powiecie, województwie i kraju. Gorzej przedstawiały się wyniki sprawdzianu klas szóstych. Średnia ocena ze sprawdzianu stawiała gminę poniżej średniej dla powiatu, województwa i kraju. Średnie wyniki sprawdzianów klas VI w roku 2013 i 2014 przedstawiono w tabeli 14 i 15, a średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w tabeli 16 i 17.

	w %
Kraj	60,1
Województwo	60,0
Powiat	59,3
Gmina	54,3
SP Biała	52,5
SP Besiekierz	57,3
SP Dąbrówka	43,2
ZSG Grotniki	54,2
ZSG Gieczno	57,4
ZSG Słowik	53,4
ZSG Szczawin	55,3

Tabela 14– Średnie wyniki sprawdzianu uczniów klas VI szkół podstawowych w roku 2013
Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

	w %
Kraj	64,6
Województwo	64,4
Powiat	65,0
Gmina	62,1
SP Biała	78,9
SP Besiekierz	56,3
SP Dąbrówka	47,7
ZSG Grotniki	59,0
ZSG Gieczno	63,0
ZSG Słowik	63,5
ZSG Szczawin	63,4

Tabela 15 – Średnie wyniki sprawdzianu uczniów klas VI szkół podstawowych w roku 2014
Źródło : Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

	Część humanistyczna		Część matematyczno - przyrodnicza		Język angielski		Język niemiecki	
	Historia i wos	Język polski	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Kraj	58%	62%	48%	59%	63%	45%	58%	40%
Województwo	58%	62,6%	48,4%	59,7%	63%	45,6%	58,3%	39,8%
Powiat	58,1%	62,5%	47,1%	59,3%	64,5%	47,1%	60,3%	40,7%
Gmina	62,1%	65,4%	49,4%	59,7%	59,6%	42,1%	60,6%	40,6%
ZSG Grotniki	64,7%	66%	47,7%	56,1%	57,9%	37,6%	-	-
ZSG Gieczno	56,5%	56,8%	49,8%	56,5%	46,1%	26,1%	49,0%	-
ZSG Słowik	57,3%	63,0%	46,5%	54,9%	58,2%	28,3%	59,1%	37,7%
ZSG Szczawin	68,7%	73,1%	51,6%	66,3%	70,2%	54%	76,7%	51,7%

Tabela 16– Średnie wyniki egzaminów uczniów kl. III gimnazjów w roku 2013
Źródło : Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

	Część humanistyczna		Część matematyczno - przyrodnicza		Język angielski		Język niemiecki	
	Historia i wos	Język polski	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Kraj	59,0%	68,0%	47,0%	52,0%	67,0%	46,0%	54,0%	39,0%
Województwo	59,0%	68,0%	48,0%	53,0%	66,0%	46,0%	55,0%	39,0%
Powiat	58,9%	67,8%	45,4%	51,2%	65,6%	45,7%	57,1%	42,5%
Gmina	59,3%	66,6%	48,8%	52,7%	62,4%	43,5%	59,7%	52,0%
ZSG Grotniki	58,0%	65,0%	58,0%	43,0%	56,0%	35,0%	38,0%	24,0%
ZSG Gieczno	54,0%	65,0%	54,0%	50,0%	55,0%	35,0%	51,0%	54,0%
ZSG Słowik	61,0%	70,0%	61,0%	55,0%	75,0%	44,0%	64,0%	52,0%

ZSG Szczawin	62,0%	66,0%	62,0%	56,0%	65,0%	46,0%	85,0%	76,0%

Tabela17 – Średnie wyniki egzaminów uczniów kl. III gimnazjów w roku 2014
Źródło : Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

2.8.2 Sport

Gmina posiada 1 obiekt sportowo- rekreacyjny im. Leszka Jezierskiego w Rosanowie. Obiekt składa się z dwóch boisk (boisko główne i boisko treningowe). Na terenie obiektu znajduje się również plac zabaw oraz świetlica wiejska. W budowie jest zaplecze dla sportowców.

Ponadto na terenie gminy, w Dąbrówce Strumiany, Giecznie, Maciejowie, Wołyniu (obręb Glinnik) znajdują się boiska sportowe do gry w piłkę nożną, z których korzystają Ludowe Kluby Sportowe.

Na terenie gminy znajdują się tez wielofunkcyjne boiska sportowe ze sztuczną nawierzchnią, ogólnodostępne dla dorosłych, młodzieży i dzieci: przy SP w Białej (2010 r.), przy ZSG w Szczawinie (2011 r.) przy ZSG w Grotnikach (2013 r.) oraz w Giecznie (2014 r.).

Na terenie gminy Zgierz aktywną działalność prowadzi 9 klubów sportowych skupiających 258 członków: 7 Ludowych Klubów Sportowych i 2 Uczniowskie Kluby Sportowe.

Klub	Dyscyplina sportowa
Ludowy Klub Sportowy „Dąbrówka"	piłka nożna
Ludowy Klub Sportowy „Gieczno"	piłka nożna
Ludowy Klub Sportowy „Rosanów"	piłka nożna
Ludowy Klub Sportowy „Czarni" Smardzew	piłka nożna
Ludowy Klub Sportowy „Start" Szczawin	piłka nożna
Ludowy Klub Sportowy „Zamek Skotniki"	piłka nożna
Ludowy Klub Sportowy „Słowik"	piłka siatkowa, zapasy
Wiejski Uczniowski Klub Sportowy „Grot" w Grotnikach	piłka siatkowa
Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Czerniawka" w Łagiewnikach Nowych	łucznictwo

Tabela 18- Kluby Sportowe prowadzące działalność na terenie gminy Zgierz
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zgierz

Kluby sportowe działające na terenie gminy oraz jednostki organizacyjne gminy podejmują działania związane z krzewieniem kultury fizycznej poprzez prowadzenie zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Organizowane są ogólnodostępne dla mieszkańców gminy imprezy sportowe i rekreacyjne:

- Turniej piłkarski im. L. Jezierskiego w Rosanowie,
- Turniej piłkarski z okazji Dnia Dziecka w Rosanowie,
- Turniej siatkowej piłki plażowej w Słowiku,
- festyn sportowo-sprawnościowy z Biegiem Jednorożca, w którym biorą udział reprezentacje ze szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Zgierz,
- Sztafetowy Bieg na Przełaj o Puchar Wójta Gminy Zgierz dla młodzieży szkolnej,
- Grotnicki Bieg Leśny o Puchar Kuratora Oświaty.

Rozgrywki sportowe dla uczniów organizowane są również przez szkoły na boiskach szkolnych. W maju 2013 r. i w 2014 r. odbyły się mistrzostwa gminne szkół podstawowych w mini piłce nożnej chłopców, na boisku sportowym SP w Białej.
Organizowane biegi, rozgrywki i turnieje stanowią dobrą formę propagowania aktywności fizycznej i nawyku uprawiania sportu od najmłodszych lat wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Sportowe zmagania kształtują charakter, rozwijają zainteresowania oraz poprawiają kondycję fizyczną i stan zdrowia najmłodszego pokolenia gminy Zgierz.
W gminie nie zapomina się o najmłodszych mieszkańcach. Powstają nowe place zabaw dla dzieci, a istniejące są doposażane.

2.8.3 Kultura

Samorządową instytucją kultury na terenie gminy Zgierz jest Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej (GOK).
W skład Gminnego Ośrodka Kultury w Dzierżąznej wchodzą: Gminna Biblioteka w Dzierżąznej z filią w Ustroniu i Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Dzierżąznej.
Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej prowadzi wielokierunkową działalność kulturalno-oświatową mającą na celu:

1) organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania poprzez sztukę;
2) stwarzanie warunków dla amatorskiego ruchu artystycznego, kół i klubów zainteresowań, sekcji, zespołów i innych;
3) organizowanie spektakli, koncertów, wystaw, odczytów, imprez artystycznych, rozrywkowych i turystycznych;
4) działalność instruktażowo – metodyczną;
5) prowadzenie bibliotek;
6) prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej;
7) koordynowanie działalności na terenie gminy w zakresie organizacji imprez kulturalnych;

8) współdziałanie z instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie lepszego zaspokojenia potrzeb kulturalnych mieszkańców;
9) prowadzenie współpracy z zagranicą, zwłaszcza z miastami partnerskimi gminy Zgierz;
10) współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie profilaktyki przeciwalkoholowej.

Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej realizując swoje zadania współpracuje z różnymi podmiotami funkcjonującymi na terenie gminy Zgierz. Są to:

- Koła Gospodyń Wiejskich,
- Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych,
- parafie,
- szkoły gminne,
- stowarzyszenia,
- sołtysi i rady sołeckie, twórcy ludowi.

Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej współpracuje również z organizacjami i instytucjami z poza gminy Zgierz. Są to m. in. : Lokalna Grupa Działania Fundacji Rozwoju Gmin PRYM, Społeczna Akademia Nauk z Łodzi, Łódzki Dom Kultury, Stowarzyszenie Promocji Inicjatyw Artystycznych „OPERATIVA" z Łodzi, Stowarzyszenie U SIEBIE - AT HOME z Krakowa, Stowarzyszenie „Na co dzień i od święta" z Łodzi i wiele innych instytucji i organizacji z terenu całego kraju.

W swojej działalności GOK realizuje przedsięwzięcia cykliczne i okazjonalne. Do zajęć cyklicznych należą:

- Zajęcia feryjne i wakacyjne dla dzieci i młodzieży,
- Warsztaty wielkanocne i bożonarodzeniowe,
- Warsztaty w wyplataniu wianków świętojańskich
- Uroczystości patriotyczne w Białej (3 maja – rocznica Uchwalenia Konstytucji 3-go Maja; 15 sierpnia – Święto Wojska Polskiego; 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości)
- Gminny Bal Ostatkowy i obchody Dnia Kobiet
- Spotkanie z Marzanną
- Gminny Dzień Matki
- Noc Świętojańska
- Turniej Sołectw - SOŁTUR
- Dożynki Gminne
- Wiatrodzień,
- Gminne Andrzejki,
- Konkursy, np. recytatorski *„Świerszczykowe wierszyki"*, literacki *„Wydajemy własną książkę"*, plastyczne: *„Palma Pierwszeństwa za Palmę Wielkanocną"*, *„Szopka Bożonarodzeniowa"*, *„Najefektowniejsza Marzanna"*, *„Najładniejszy latawiec"*,
- Plenerowy Festiwal Piosenki Znanej i Lubianej WYKA

GOK organizuje także spotkania okolicznościowe, w tym: Dzień Babci i Dziadka, Wielkanocne, Dzień Dziecka, Dzień Pluszowego Misia, Andrzejki, Wigilijne.
Prowadzi także:

- Zajęcia komputerowe

- Warsztaty: plastyczne, literackie, tematyczne
- Konkursy
- Głośne czytanie, spotkania z baśnią

Liczbę wydarzeń kulturalnych zorganizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej w latach 2010-2014 prezentuje wykres 7, a liczbę ich uczestników wykres 8.

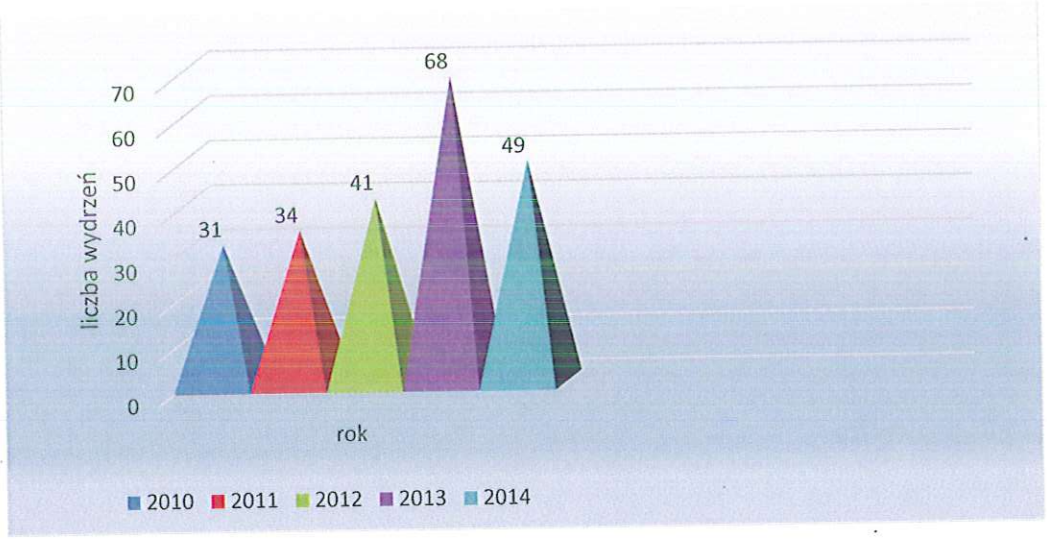

Wykres 7-Liczba wydarzeń zorganizowanych w GOK w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

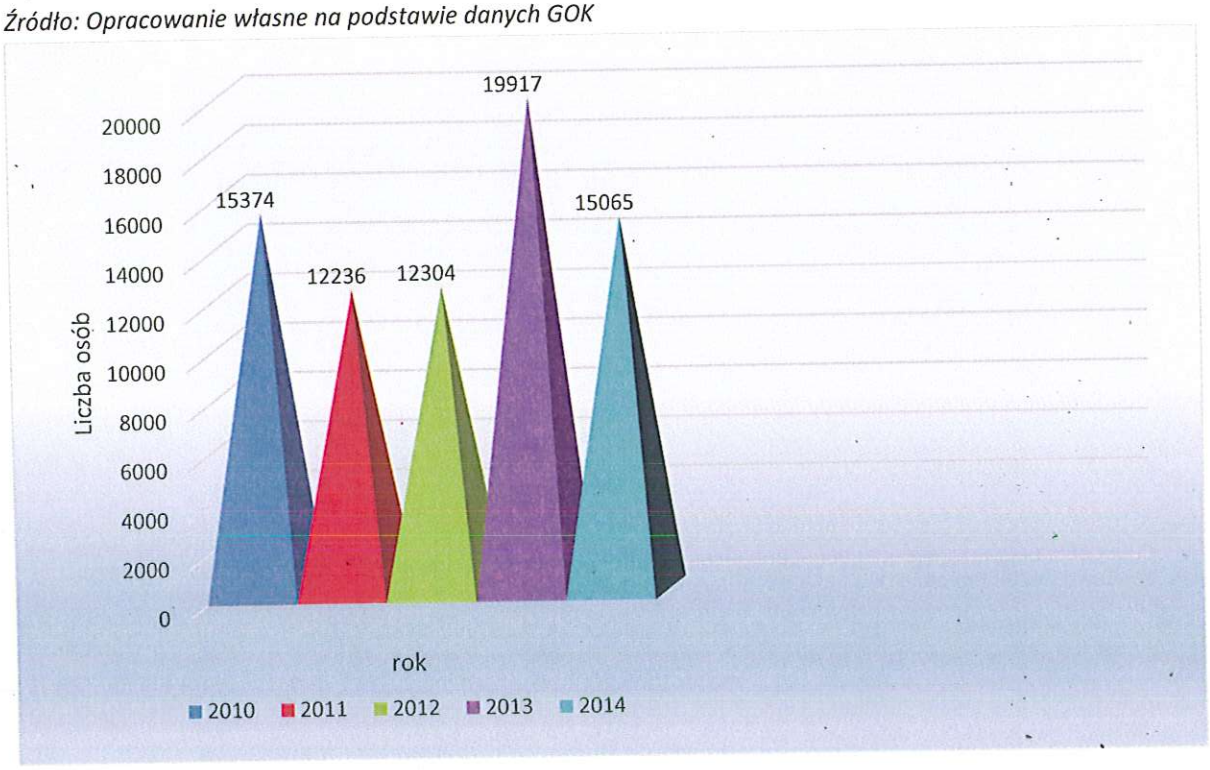

Wykres 8 - Liczba uczestników wydarzeń zorganizowanych w GOK w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Dzierżąznej działają amatorskie zespoły śpiewacze, taneczne, muzyczne i koła hobbystyczne. Są to:

1) Zespół śpiewaczy Giecznianki z Gieczna z kapelą ludową Zenona Rudnickiego, rok założenia 2001;
2) Zespół śpiewaczy Szczawinianki ze Szczawina, rok założenia 2002;
3) Zespół tańca nowoczesnego i hip-hopu Raindrops - junior, rok założenia 2010;
4) Zespół tańca mażoretkowego YOLO – seniorki, rok założenia 2014
5) Orkiestra Dęta przy Gminnym Ośrodku Kultury w Dzierżąznej, rok założenia 2012
6) Koło hobbystyczne „Szydełkowe cudeńka", rok założenia 2011,
7) Zajęcia kreatywne prowadzone w Akademii Rękodzieła, rok założenia 2013.

Biblioteka w Dzierżąznej funkcjonuje na terenie Gminnego Ośrodka Kultury w Dzierżąznej, a jej filia w Ustroniu w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej, natomiast filia Gminnej Biblioteki w Szczawinie działała w budynku tamtejszego Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego do marca 2014 roku. Wielkość księgozbioru biblioteki ilustruje tabela 19.

ROK	Gminna Biblioteka w Białej od października 2011 r. Gminna Biblioteka w Dzierżąznej	Zbiory byłej Filii Gminnej Biblioteki w Szczawinie	Filia Gminnej Biblioteki w Ustroniu	Razem
2010	9 414	9 558	14 383	33 355
2011	9 529	9 562	14 492	33 583
2012	9 300	9 687	14 611	33 598
2013	9 071	9 555	14 534	33 160
2014	8 831	8 390	14 14	31 935

Tabela 19 –Wielkość zbiorów biblioteki w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

Gminna biblioteka oprócz książek oferuje mieszkańcom gminy możliwość zapoznania się z kilkunastoma tytułami czasopism. Liczbę prenumerowanych czasopism w latach 2010-2014 przedstawia tabela 20.

ROK	Ilość prenumerowanych tytułów
2010	11
2011	17
2012	16
2013	14
2014	16

Tabela 20 – Prenumerata czasopism w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

Działalność gminnej biblioteki cieszy się dość dużym zainteresowaniem mieszkańców gminy. Obrazują to wykresy 9 , 10 i 11.

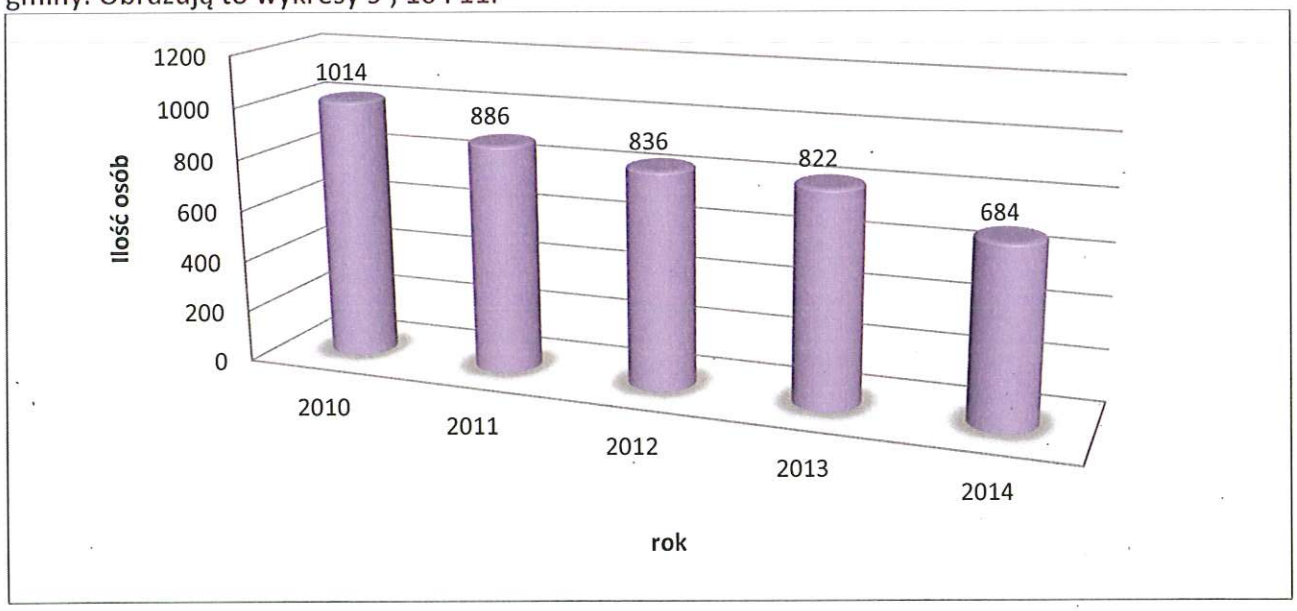

Wykres 9 – Liczba czytelników w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

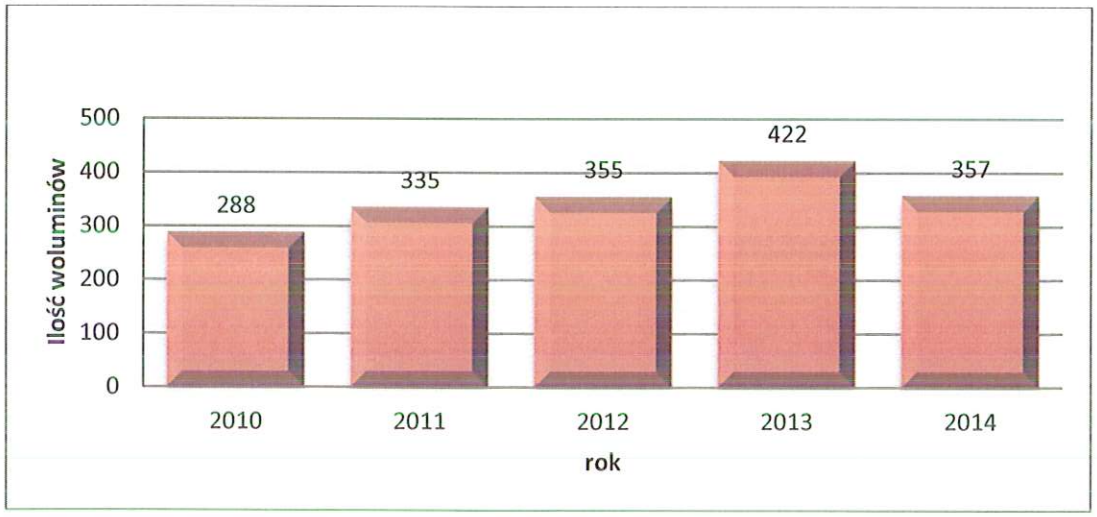

Wykres 10 – Liczba zakupionych książek w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

Biblioteki wchodzące w skład Gminnego Ośrodka Kultury w Dzierżąznej od lat korzystają z dofinansowania zadań dotyczących zakupu księgozbiorów w ramach programu Biblioteki Narodowej, Zakup nowości wydawniczych do bibliotek, Priorytet –Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek.

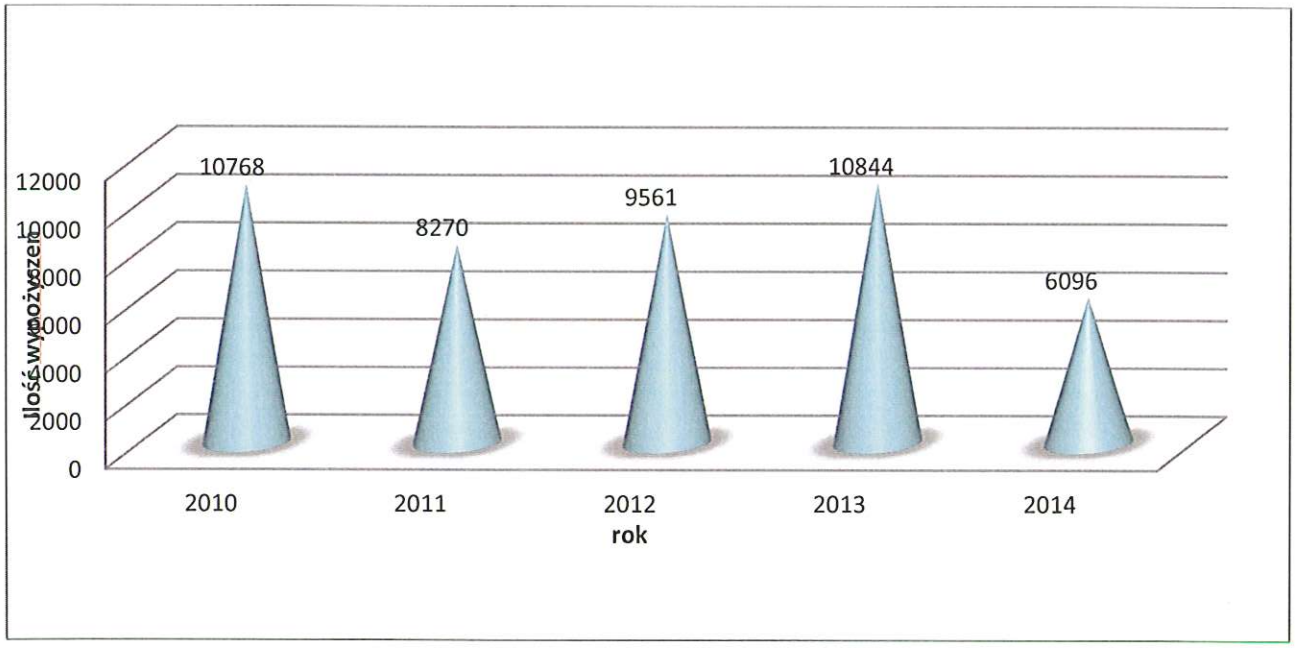

Wykres 11 – Liczba wypożyczonych książek w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

W pomieszczeniach biblioteki mieszkańcy mogą też skorzystać z bezpłatnego dostępu do internetu. Zainteresowanie tą możliwością przedstawia wykres 12.

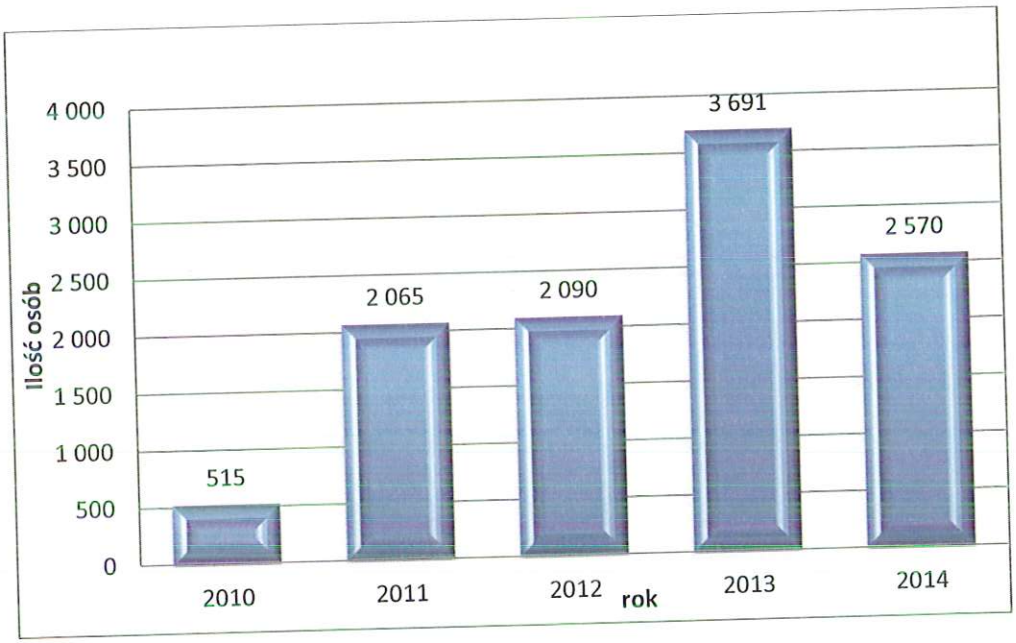

Wykres 12 – Liczba osób korzystających z internetu latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Dzierżąznej prowadzi swoją działalność poprzez:

- udostępnianie miejsc noclegowych w dworku w pokojach hotelowych (całorocznie) i domkach kempingowych (w sezonie wiosenno-letnim, tj. 01.05-30.09)
- udostępnianie Sali Dworskiej (całorocznie) i Sali Szklanej (w sezonie wiosenno-letnim, tj. 01.05-30.09) na organizowanie imprez okolicznościowych, szkoleń, konferencji, spotkań, itp.
- udostępnianie terenu na organizowanie imprez plenerowych, integracyjnych i firmowych.

Liczbę osób korzystających z bazy noclegowej oraz szkoleniowo – konferencyjnej GOK przedstawiają wykresy 13, 14, 15 i 16.

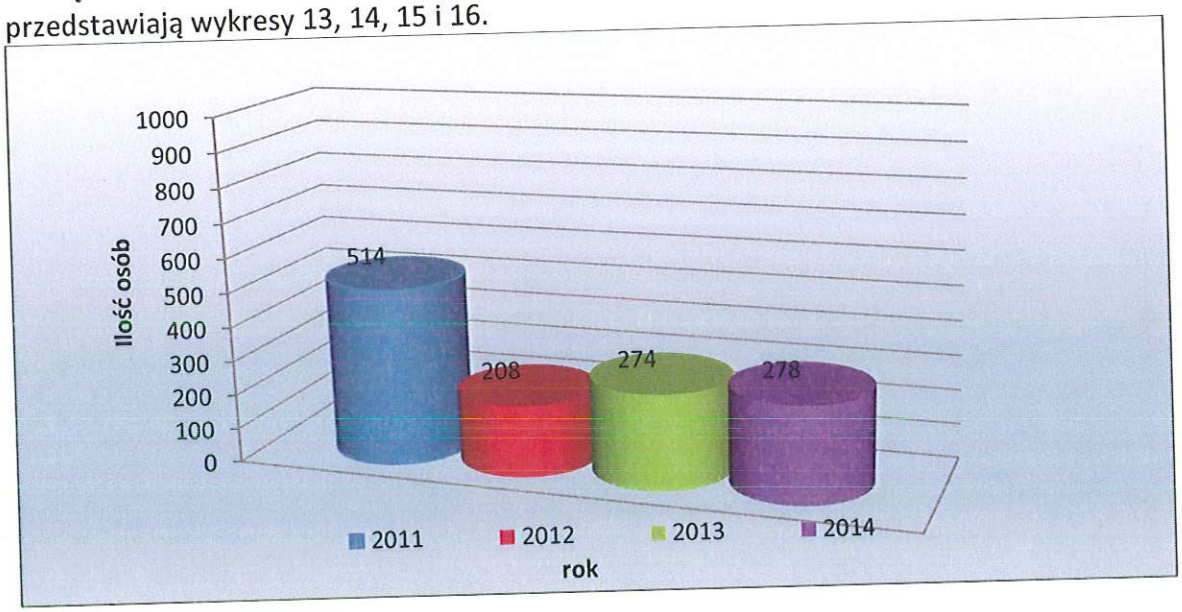

Wykres 13 – Liczba osób korzystających z bazy noclegowej w dworku w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

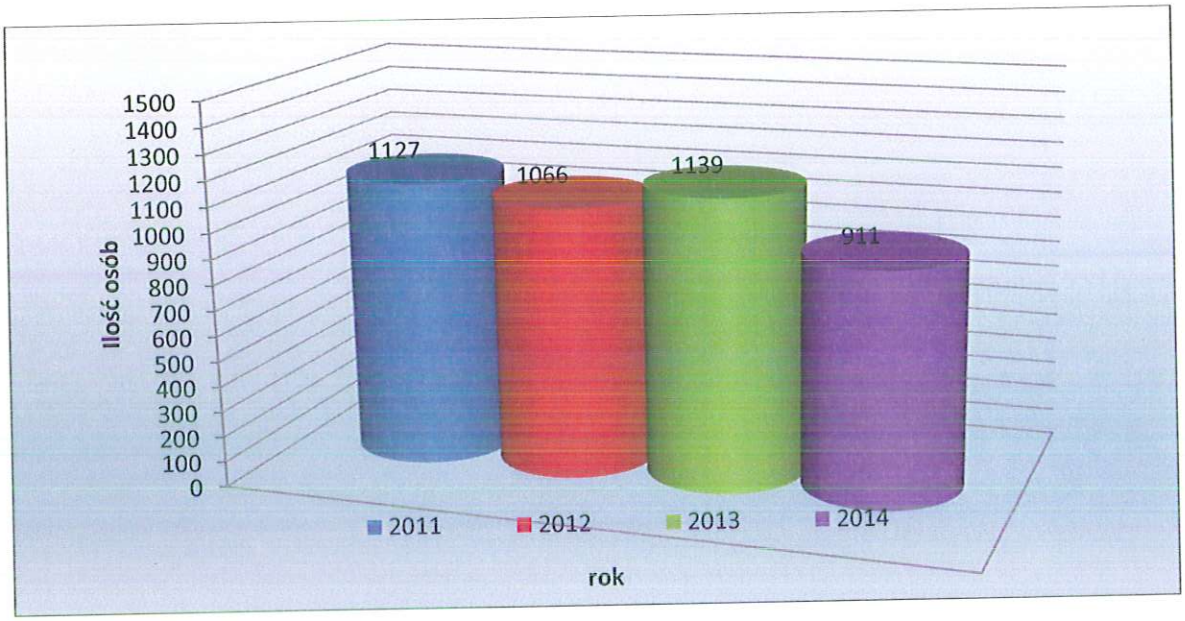

Wykres 14 – Liczba osób korzystających z bazy noclegowej w domkach kempingowych w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

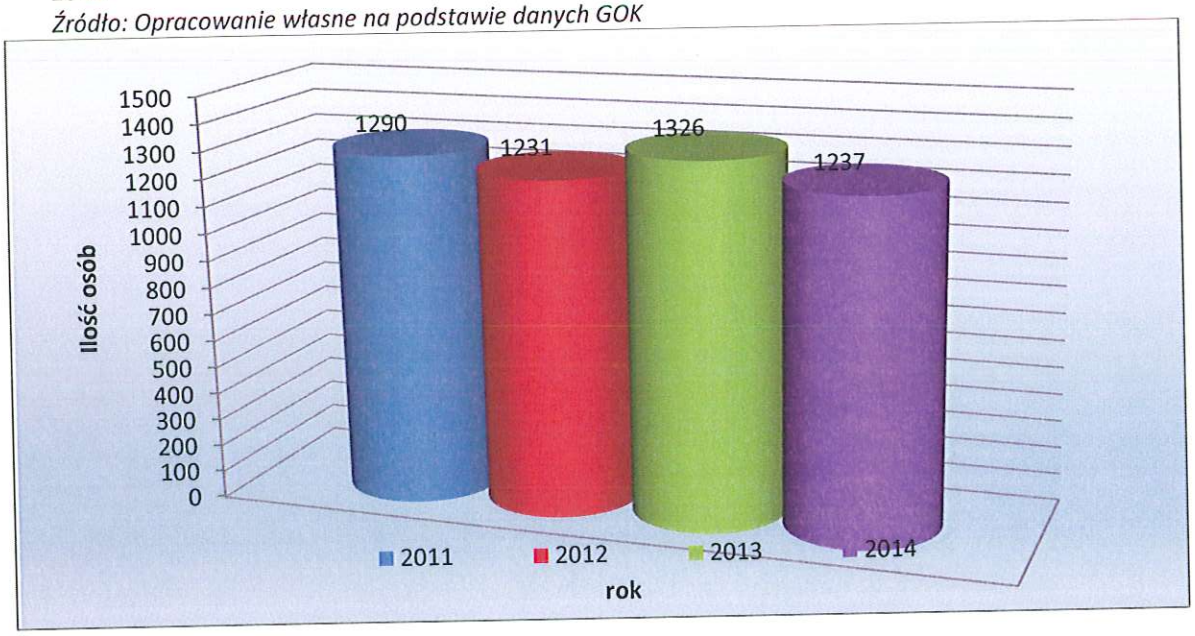

Wykres 15 – Liczba osób korzystających z bazy szkoleniowo-konferencyjnej w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

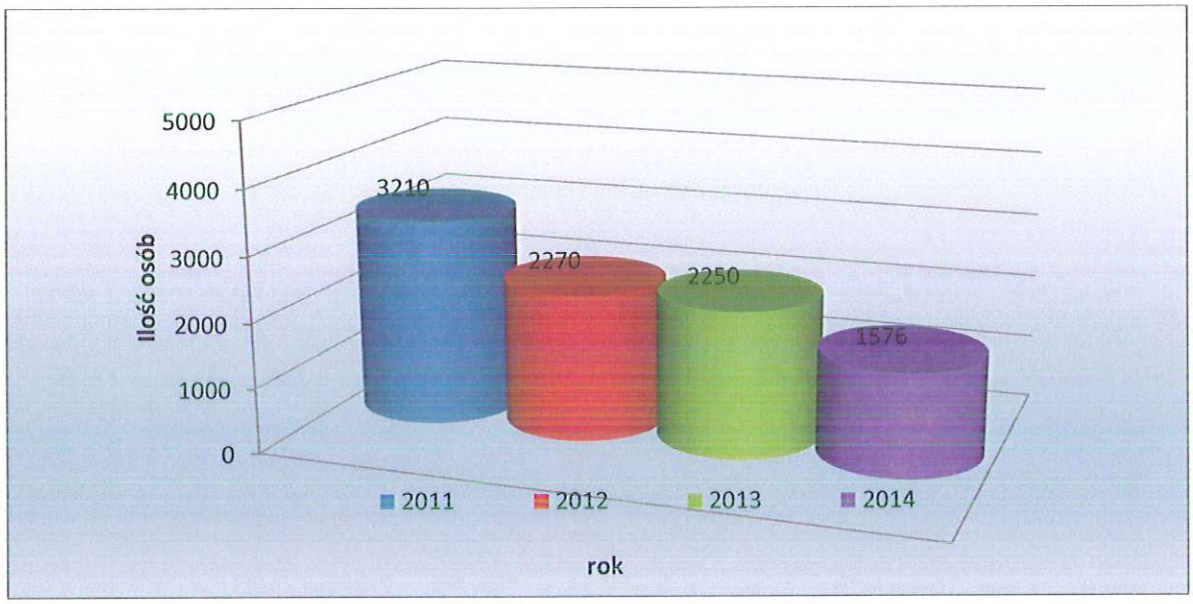

Wykres 16 –Liczba osób korzystających z komercyjnych imprez plenerowych w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej w ostatnich latach aktywnie ubiegał się o fundusze zewnętrzne na rozwinięcie i zróżnicowanie swojej działalności statutowej. Informację o pozyskanych środkach przedstawia tabela 21.

l.p.	Projekt	Kwota dotacji
1	Projekt: **"Integracja w porządku - razem możemy więcej"** w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.3 - Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji. *Projekt zrealizowany i rozliczony w 2010 roku.*	**45 058,50**
2	Projekt: ***„Organizacja imprezy kulturalnej Noc Świętojańska w Dzierżąznej"*** – w ramach Osi 4 Leader w ramach PROW 2007-2013, działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań Osi 3 ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. *Projekt zrealizowany w 2011 roku, rozliczony w 2012 roku.*	**18 153,62**
3	Projekt: ***„Kultywowanie lokalnych tradycji poprzez warsztaty i doposażenie Orkiestry Dętej przy Gminnym Ośrodku Kultury w Dzierżąznej"*** – Oś 4 Leader w ramach PROW 2007-2013, działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w	**18 557,25**

	ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. *Projekt zrealizowany i rozliczony w 2012 roku.*	
4	Projekt: ***„Śpiewająca Polska"*** w ramach Ogólnopolskiego programu rozwoju chórów szkolnych Narodowego Centrum Kultury. Projekt obejmował chóry: *Leśne nutki* i *Słowikowe trele* z Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego z Grotnik i ze Słowika *Projekt zrealizowany i rozliczony w 2012 roku.*	**1 792,00**
5	Projekt: ***„Kultywowanie lokalnych tradycji poprzez warsztaty i wyposażenie Akademii Rękodzieła"*** – Oś 4 Leader w ramach PROW 2007-2013, działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. *Projekt zrealizowany i rozliczony w 2013 roku.*	**8 952,02**
6	Projekt: ***„Rozśpiewana wieś, czyli kultywowanie lokalnych tradycji poprzez warsztaty i doposażenie amatorskich zespołów śpiewaczych"*** – Oś 4 Leader w ramach PROW 2007-2013, działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. *Projekt zrealizowany i rozliczony w 2013 roku.*	**23 322,35**
7	Projekt: ***„Śpiewająca Polska"*** w ramach Ogólnopolskiego programu rozwoju chórów szkolnych Narodowego Centrum Kultury. Projekt obejmował chóry: *Leśne nutki* z Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego z Grotnik i *Słowikowe trele* z Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego ze Słowika. *Projekt zrealizowany i rozliczony w 2013 roku.*	**4 000,00**
8	Projekt: ***„Mażoretki – warsztaty rytmu i tańca oraz doposażenie zespołu"*** – Oś 4 Leader w ramach PROW 2007-2013, działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. *Projekt zrealizowany w 2014 roku i do rozliczenia w 2015 roku.*	*16 379,39* *(kwota przewidziana do refundacji w 2015 roku)*

9	Projekt: ***„Zakup instrumentów muzycznych dla Orkiestry Dętej przy Gminnym Ośrodku Kultury w Dzierżąznej"*** w ramach programu rozwój infrastruktury kultury, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. *Projekt zrealizowany i rozliczony w 2014 roku.*	**60 000,00**
10	Projekt: ***„Organizacja konferencji promującej walory kulturowe i turystyczne małej ojczyzny oraz przeprowadzenie zabawy inspirującej kultywowanie lokalnych tradycji"*** – Oś 4 Leader w ramach PROW 2007-2013, działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. *Projekt zrealizowany i rozliczony w 2014 roku.*	**16 888,00**
11	Projekt: ***„Urządzenie placu zabaw – początkiem innowacyjności w Gminnym Ośrodku Kultury w Dzierżąznej"*** – Oś 4 Leader w ramach PROW 2007-2013, działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. *Projekt przewidziany do realizacji w 2015 roku.*	*Przewidywana kwota dofinansowania* *39 394,43*
12	Dotacja Fundacji Orange z programu ***„Akademia Orange dla bibliotek"***, z przeznaczeniem na popularyzację i zwiększenie wykorzystania Internetu przez pracowników i użytkowników bibliotek (w szczególności w celu zapewnienia dostępu do szerokopasmowego Internetu).	**5 776,09**
13	Dotacja z Programu Biblioteki Narodowej ***„Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek"***, z przeznaczeniem na zakup nowości wydawniczych do bibliotek w latach 2010 -2014	**20 568,00**
14	Projekt: ***„RozPRACUJ to z biblioteką"*** Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności wspieranej przez sieć Fundacji Społeczeństwa Otwartego realizowanego przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. *Projekt zrealizowany i rozliczony w latach 2012 -2014.*	Dotacja rzeczowa: sprzęt komputerowy, biurowy i fotograficzny w kwocie

		84 675,87
Razem: kwota pozyskanego dofinansowania zewnętrznego z funduszy unijnych i krajowych przez Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej w latach: 2010-2014		**307 743,70**
Razem: kwota przewidywanego dofinansowania zewnętrznego z funduszy unijnych i krajowych przez Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej za projekty z 2014 roku, refundowane w 2015 roku		**55 773,82**
RAZEM: **za lata 2010-2014 łącznie z refundacją w 2015 roku.**		**363 517,52**

Tabela 21 - Pozyskane fundusze (projekty) w latach 2010-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOK

2.9 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

2.9.1 Ochrona zdrowia

W 1999 roku Gminny Zespół Ośrodków Zdrowia został przekształcony Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (NZOZ). W ramach kontraktów podpisanych z Narodowym Funduszem Zdrowia NZOZ bezpłatnie świadczą mieszkańcom gminy Zgierz usługi medyczne na poziomie podstawowej opieki medycznej. Wszystkie przychodnie z wyłączeniem przychodni w Dąbrówce Wielkiej działają na bazie pomieszczeń wynajętych w gminnym zasobie nieruchomości.

L.p.	Opieka zdrowotna	2013/2014
1.	Liczba zakładów opieki zdrowotnej	8

2.	Liczba stomatologów	4
3.	Liczba aptek/punktów aptecznych	4

Tabela 22 – Liczba zakładów opieki zdrowotnej w gminie Zgierz
Źródło: Opracowanie własne

Aktualnie na terenie Gminy działają następujące przychodnie (źródło: www.nfz.gov.pl):

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Biała" s. c. w Białej,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Biała" s. c. w Giecznie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Małgorzaty Kotkowskiej w Dąbrówce Sowice,
- Niepubliczny Ośrodek Zdrowia Stanisław Błaszczyk w Giecznie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "VIGOR" w Smardzewie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "VIGOR" w Słowiku,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "VIGOR" w Grotnikach,
- Przychodnia FAMMED w Grotnikach

W gminie Zgierz funkcjonują także prywatne gabinety stomatologiczne, które świadczą mieszkańcom usługi dentystyczne również bezpłatnie w ramach umów zawartych z NFZ.
Mieszkańcy gminy korzystają także z usług NZOZ poza terenem gminy, głównie ze specjalistycznej opieki medycznej.
W budynkach niektórych przychodni działalność prowadzą również apteki: w Smardzewie i w Giecznie (działalność zostanie wznowiona od września 2015 r.) oraz punkty apteczne w Białej i w Grotnikach.
Wg danych GUS, w 2014 r. przychodnie z terenu gminy Zgierz udzieliły 50 669 porad ambulatoryjnych.

2.9.2 Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z/s w Zgierzu (GOPS) udziela pomocy osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,

alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W latach 2011 – 2014 r. Ośrodek realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej w formach pieniężnej lub w postaci rzeczowej bądź usługowej, np. zakup opału z transportem do miejsca zamieszkania, wydawanie talonów na zakup żywności w sklepie spożywczym, opłaty za energię elektryczną, czynsz. Forma niepieniężna stosowana jest w przypadkach uzasadnionego przypuszczenia, iż otrzymane świadczenie może być wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem lub świadczeniobiorca ze względu na sytuację życiową sam nie jest w stanie właściwie wykorzystać otrzymane środki. Liczbę osób objętych działaniami GOPS obrazuje tabela 23.

	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
	2011 r	2012 r	2013 r	2014 r
OGÓŁEM BEZ WZGLĘDU NA RODZAJ ŚWIADCZENIA I ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	940	1035	1044	986
W TYM: ZADANIA ZLECONE				
W TYM: ZADANIA WŁASNE	940	1035	1048	986
PRACA SOCJALNA	984	1019	1048	986

Tabela 23 – Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2011-2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Zgierzu

Liczbę osób objętych w gminie Zgierz pomocą społeczna w latach 2011-2014 oraz wielkość kwot wydatkowanych na poszczególne rodzaje pomocy przedstawia tabela 24

Rodzaj pomocy	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
	2011r		2012r		2013r		31.12.2014r	
Zasiłki stałe	69	195 253	67	219 031	72	276 000	79	298 124
Składki na ubezp. zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe	51	14 630	56	17 665	58	22 660	65	23 912
Zasiłki celowe i pomoc w naturze , w tym zasiłki celowe specjalne	822	245 990	858	307,83	897	222 634	813	403 108
Zasiłki okresowe	463	228 110	501	300 000	562	495 219	565	488 215
Usługi opiekuńcze	5	1 327	8	3 513	7	1 440	8	23 187

Program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania, w tym: Liczba uczniów dożywianych	789	264 335	863	293 857	951	317 071	811	319 700
Liczba osób finansowanych w domu pomocy społecznej	15	270 298	20	315 405	17	360 080	17	361 509

Tabela 24– Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2011-2014 w zakresie zadań własnych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Zgierzu

Wydatki poniesione przez GOPS w ramach zadań własnych z zakresu innych ustaw ilustruje tabela 25.

Zadania własne realizowane przez GOPS	Rok 2011 Kwota	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	52.517	48.439	52.507	55.094
PRZEMOC W RODZINIE	15.000	44.960	38.034	47.000
WSPIERANIE RODZINY	-	26.687	39.925	46.500

Tabela 25– Wydatki w latach 2011-2014 w zakresie zadań własnych na mocy innych ustaw
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Zgierzu

Od 2011 r. na terenie gminy Zgierz prowadzona jest bezpłatna pomoc psychologiczna i terapia indywidualna dla mieszkańców gminy Zgierz w 6 punktach konsultacyjnych w miejscowościach: Dąbrówka Wielka, Gieczno, Słowik, Smardzew, Grotniki oraz Biała, w związku z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie. Prowadzona jest także na terenie szkół profilaktyka z zakresu przeciwdziałania przemocy i alkoholizmowi, skierowana do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, a także rodziców.

Od 2012 r. realizowane są zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z rodzinami zagrożonymi odebraniem dzieci do pieczy zastępczej pracuje asystent rodziny. Praca asystenta rodziny ma na celu pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych i pełnieniu ról społecznych, co zapobiega odebraniu dzieci z rodziny biologicznej do pieczy zastępczej.

Wielkość wydatków GOPS-u w zakresie zadań zleconych z zakresu świadczeń rodzinnych w latach 2011-2014 przedstawia tabela 26.

Świadczenie	L. osób	Kwota	L. osób	Kwota	L. osób	Kwota	L. osób	Kwota

	2011r		2012r		2013r		31.12.2014r	
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	**1023**	1 707 857	2 115	1 561 772	911	1 593 022	856	1491 685
Świadczenie pielęgnacyjne	**59**	300 043	62	341 310	54	269 089	39	288 636
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	**59**	11 800	28	32 900	29	51 000	38	76 605
Specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-	-	3	7280	3	17680
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	**138**	138 000	104	104 000	80	80 000	73	73 000
Zasiłek pielęgnacyjny	**188**	320 688	182	316 404	195	345 321	249	383 265
Składki na ubezpieczenie społeczne	**23**	34 866	25	39 854	24	10 987	26	49 373
Koszty obsługi	-	49.267	-	32.513	-	47.493	-	55.009
Ogółem	-	**2 562 521**	-	**2 395 854**	-	**2 426 912**	-	**2 358 648**

Tabela 26- Wydatki w latach 2011-2014 w ramach zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Zgierzu

Świadczenie	**L. osób**	**Kwota**	**L. osób**	**Kwota**	**L. osób**	**Kwota**	**L. osób**	**Kwota**
	2011 r.		**2012 r.**		**2013 r.**		**2014 r.**	
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	107	413 418	115	470 910	110	481 083	110	242 430
Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych	-	50 517	-	63 732	-	93 763	-	43 447

Tabela 27 - Wydatki w latach 2011-2014 w ramach zadań zleconych w zakresie świadczeń funduszu alimentacyjnego
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Zgierzu

Rodzaj pomocy	**Liczba osób**	**Kwota**	**Liczba osób**	**Kwota**	**Liczba osób**	**Kwota**	**Liczba osób**	**Kwota**
	2011 r.		**2012 r.**		**2013 r.**		**2014 r.**	
1. Postępowanie w sprawie wypłacania wynagrodzenia opiekunom prawnym.	1	1350	2	2400	2	3600	4	12 750
2. Postępowanie w sprawie ubezpieczenia zdrowotnego osób innych niż pobierające	16	-	28	-	36	-	31	-

zasiłek stały z pomocy społecznej								
3. Postępowanie w sprawie pomocy finansowej z Funduszu Kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych	3	-	4	-	6	-	5	-

Tabela 28 - Wydatki w latach 2011-2014 w ramach zadań zleconych z zakresu innych ustaw
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Zgierzu

Realizacja projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pn. „Inwestycja w siebie dzisiaj, szansą na lepsze jutro"

Projekt realizowany przez GOPS Zgierz	*2008 r.*	*2009 r.*	*2010 r.*	*2011 r.*	*2012 r.*	*2013 r.*	*2014 r.*	*Ogółem 2008-2014 r.*
Kwota dofinansowania Projektu ze środków Unii Europejskiej 89,5 %	*66179,45*	*109709,40*	*149215,16*	*169253,83*	*202816,23*	*151075,18*	*150508,89*	*998758*
Wkład własny Gminy 10,5%	*7 764,07*	*12 870,94*	*17505,69*	*19856,59*	*23794,08*	*17723,90*	*17657.47*	*117172*
Kwota ogółem 100%	**73943,52**	**122580,34**	**166720,85**	**189110,42**	**226610,31**	**168799,08**	**168166**	**1115930**

W latach 2008 – 2014r Ośrodek realizował projekt systemowy zgodnie z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005- 2009 oraz na lata 2010 – 2016 mającymi na celu podwyższanie lub zdobywanie kwalifikacji zawodowych osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu poprzez integrację mieszkańców gminy. W projekcie wzięło udział ogółem 209 osób. Uczestnicy projektu przeszli ścieżkę reintegracji zawodowej i społecznej, zdobywając także nowe umiejętności i kwalifikacje zawodowe, poprzez ukończenie szkoleń zawodowych.

2.10 Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i niski stopień przestępczości są jednym z wyznaczników rozwoju i atrakcyjności gminy. Na terenie gminy działają służby państwowe, których zadaniem jest m.in. zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa w różnych aspektach tego zagadnienia. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe i usuwanie skutków wypadków i klęsk żywiołowych zapewnia Państwowa Straż Pożarna, którą wspomaga 11 Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy skupiające około 360 członków. Są to OSP:

- w Białej, rok założenia 1919,
- w Dąbrówce Wielkiej, rok założenia 1925,
- w Dzierżąznej, rok założenia 1918,
- w Kaniej Górze, rok założenia 1942,

- w Kęblinach, rok założenia 1948,
- w Rogóźnie, rok założenia 1913,
- w Skotnikach, rok założenia 1948,
- w Szczawinie, rok założenia 1917,
- w Ustroniu-Grotnikach, rok założenia 1966,
- w Wypychowie, rok założenia 1968
- w Śladkowie Górnym, rok założenia 2011

Wszystkie OSP, z wyjątkiem OSP w Śladkowie Górnym posiadają remizy i pojazdy zapewniające udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy i powiatu zgierskiego. Pięć jednostek włączonych jest do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego. Są to OSP: Biała, Dzierżązna, Kania Góra Skotniki i Ustronie-Grotniki.

Za bezpieczeństwo mieszkańców, w tym porządek i bezpieczeństwo w ruchu drogowym w gminie odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu. Własnych służb porządkowych gmina Zgierz nie posiada.

2.11 Przedsiębiorczość

Dobre skomunikowanie gminy Zgierz, w tym bliskość międzynarodowego Portu Lotniczego im. Władysława Reymonta w Łodzi, wpływa korzystnie na jej atrakcyjność inwestycyjną. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom potencjalnych inwestorów przygotowano i uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla obszarów w bezpośrednim sąsiedztwie węzłów autostradowych lub niewielkiej odległości od nich. W przyjętych planach, pod usługi, działalność produkcyjną i mieszkalnictwo przeznaczono tereny w Dąbrówce Wielkiej, Emilii i Słowiku. Dzięki uregulowaniu kwestii zagospodarowania przestrzennego możliwe było utworzenie w Lućmierzu podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Dzięki zróżnicowaniu terenu gminy i jej zasobom można ulokować tutaj działalność związaną z transportem i logistyką oraz ich obsługą, turystyką (w tym eko- i agroturystyką), usługami hotelarskimi i gastronomicznymi, rekreacją i wypoczynkiem, budownictwem (szczególnie typu rekreacyjnego, rezydencjonalnego, uzdrowiskowego), przetwórstwem spożywczym, handlem itd., a także usługami lecznictwa uzdrowiskowego i z nim związanymi, energetyką opartą na odnawialnych źródłach energii oraz rozwojem innowacyjności.

Na koniec 2014r. liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Zgierz wyniosła 1441. Wśród podmiotów gospodarczych przeważają przedsiębiorcy z sektora prywatnego będący osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą. Stanowią oni 82 % ogółu podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Dynamikę przyrostu podmiotów gospodarczych w gminie z podziałem na sektory ilustruje tabela 29.

	2012	**2013**	**2014**
podmioty gospodarki narodowej ogółem	**1333**	**1393**	**1441**
sektor publiczny ogółem	20	20	20

sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	19	19	19
sektor prywatny - ogółem	1313	1373	1421
sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1100	1152	1180
sektor prywatny – spółki handlowe	83	87	96
sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	18	18	19
sektor prywatny – spółdzielnie	3	3	3
sektor prywatny – fundacje	3	3	3
sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	35	36	36

Tabela 29 - Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON – gmina Zgierz
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS. Dane dla miejscowości statystycznych z rejestru Regon podawane są wg: - adresu zamieszkania dla osób fizycznych z krajowym adresem zamieszkania, - adresu siedziby dla pozostałych jednostek.

Sekcja PKD 2007		**Liczba działalności**		
		2012	**2013**	**2014**
Ogółem		1313	1373	1421
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	74	82	67
B	Górnictwo i wydobywanie	3	3	4
C	Przetwórstwo przemysłowe	183	180	193
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	2	3
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	6	6
F	Budownictwo	175	180	172
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	347	351	366
H	Transport i gospodarka magazynowa	89	89	99
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	37	39	38
J	Informacja i komunikacja	28	32	34

K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	44	47	48
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	21	23	23
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	81	96	111
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wpierająca wspierająca	33	39	38
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12	12	12
P	Edukacja	30	30	30
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	70	76	79
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	18	18
S, T	Pozostała działalność usługowa Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	61	68	80

Tabela 30 - liczba podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD 2007 – gmina Zgierz
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

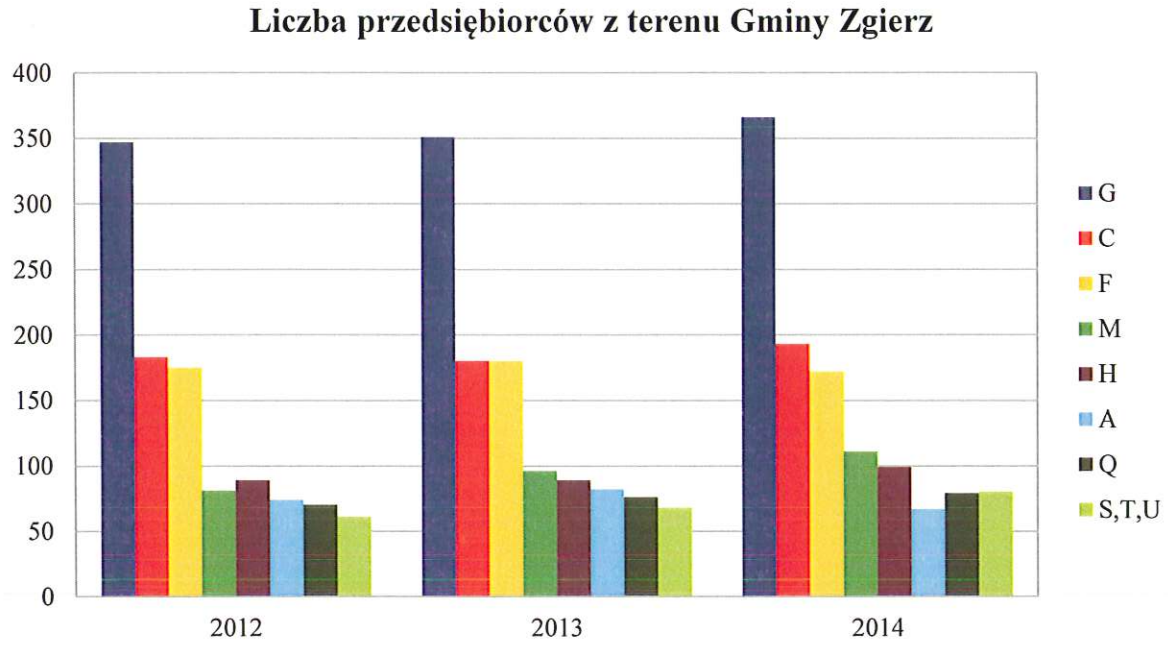

Wykres 17 - liczba przedsiębiorców z terenu gminy Zgierz
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z powyższego wykresu wynika, iż najwięcej podmiotów gospodarczych podjęło działalność w sekcji G- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. W badanych latach sekcja ta stanowiła 26% wszystkich działalności. Na kolejnych miejscach znalazły się przetwórstwo przemysłowe z wynikiem 14% i budownictwo

13%.

2012		2013		2014	
K	M	K	M	K	M
28	70	37	66	47	61

Tabela 31 - Liczba podmiotów gospodarczych powstałych w latach 2012-2014 w gminie Zgierz
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

Liczba podmiotów gospodarczych zamkniętych na terenie gminy Zgierz przez osoby fizyczne w latach 2012-2014, z podziałem na kobiety i mężczyzn

2012		2013		2014	
K	M	K	M	K	M
37	49	27	44	26	50

Tabela 32 - Liczba podmiotów gospodarczych zamkniętych w latach 2012-2014 w gminie Zgierz
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

Liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne na terenie gminy Zgierz, według miejscowości (stan na dzień 16.07.2015 r.).

Tabela 33 - Liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych wg miejscowości.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

Lp.	Miejscowość	Liczba podmiotów
1	Adolfów	24
2	Astachowice	1
3	Bądków	12
4	Besiekierz Nawojowy	12
5	Besiekierz Rudny	13
6	Biała	57
7	Brachowice	4
8	Ciosny	22
9	Cyprianów	9
10	Czaplinek	8
11	Dąbrówka Marianka	3
12	Dąbrówka Sowice	10
13	Dąbrówka Strumiany	24

14	Dąbrówka Wielka	86
15	Dębniak	13
16	Dzierżązna	18
17	Emilia	49
18	Gieczno	24
19	Glinnik	14
20	Grabiszew	2
21	Grotniki	64
22	Janów	9
23	Jasionka	8
24	Jedlicze A	43
25	Jedlicze B	34
26	Jeżewo	6
27	Józefów	21
28	Kania Góra	40
29	Kębliny	29
30	Kolonia Głowa	16
31	Kotowice	8
32	Kwilno	7
33	Leonardów	4
34	Leonów	6
35	Lorenki	3
36	Lućmierz	16
37	Lućmierz Las	3
38	Łagiewniki Nowe	87
39	Maciejów	8
40	Marcjanka	0
41	Michałów	0
42	Moszczenica	10
43	Ostrów	1
44	Palestyna	19

45	Podole	7
46	Rogóźno	8
47	Rosanów	148
48	Rozalinów	6
49	Samotnik	13
50	Siedlisko	0
51	Skotniki	69
52	Słowik	53
53	Smardzew	18
54	Swoboda	2
55	Szczawin	34
56	Śladków Górny	0
57	Ukraina	1
58	Ustronie	68
59	Warszyce	12
60	Wiktorów	10
61	Władysławów	10
62	Wola Branicka	13
63	Wola Rogozińska	9
64	Wołyń	5
6	Wypychów	5
64	Zimna Woda	3

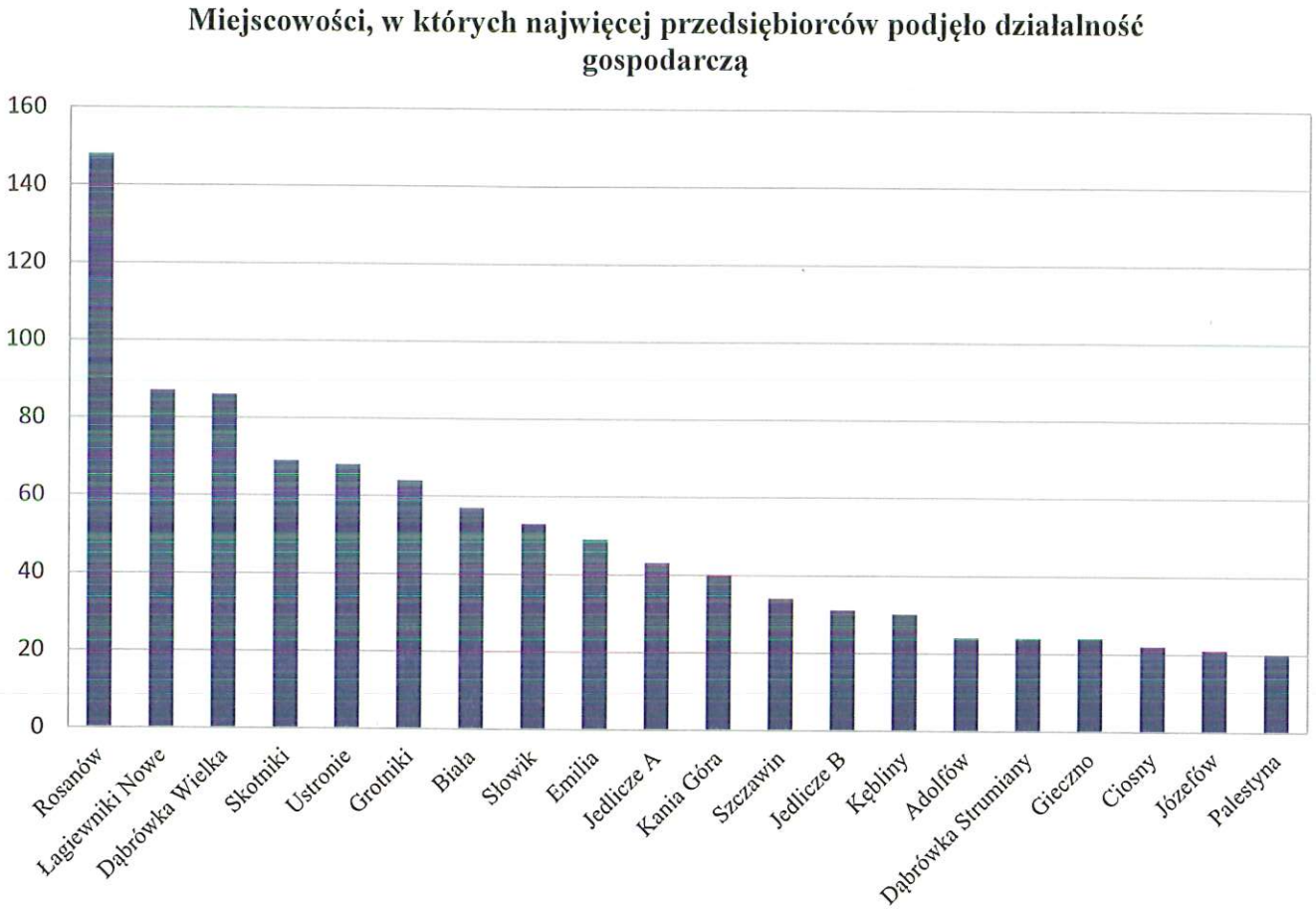

Wykres 18 - Miejscowości , w których najwięcej przedsiębiorców podjęło działalność gospodarczą.
Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Najwięcej podmiotów gospodarczych funkcjonuje w Rosanowie, Łagiewnikach Nowych, Dąbrówce Wielkiej, Skotnikach, Ustroniu i Grotnikach.

2.12 Rolnictwo

Na terenach gminy dominują grunty o słabej bonitacji gleb. Nie występują grunty orne klasy I, niewiele jest też gruntów, które można zaliczyć do II klasy bonitacyjnej. Przeważają grunty: klasy V i VI stanowiące 67% gruntów ogółem, w tym gleb najsłabszych (klasa VI i VIz) jest odpowiednio 18 % i 0,6 %, grunty klasy IV stanowią 27 % gruntów ogółem.

Podstawową formą użytkowania terenu gminy jest użytkowanie rolnicze. Całkowita powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w gminie Zgierz wynosi 8 791,81ha. Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego na terenie gminy funkcjonuje 1234 gospodarstw rolnych, a średnia ich powierzchnia wynosi około 7 ha. Gospodarstwa bardzo małe, poniżej 1 ha gruntów, stanowią 14,1 % ogólnej liczby gospodarstw. Gospodarstwa większe o powierzchni 1-5 ha stanowią około 45,2 % wszystkich gospodarstw.

Natomiast gospodarstwa duże powyżej 15 ha to około 8,2% wszystkich gospodarstw rolnych na terenie gminy. Obrazuje to tabela 34.

Grupa obszarowa gospodarstw	Liczba gospodarstw
do 1ha	174
1-5 ha	558
5-10 ha	294
10-15 ha	107
15 ha i powyżej	101
Ogółem	1234

Tabela 34 -Zestawienie gospodarstw rolnych w gminie Zgierz
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród ogólnej liczby gospodarstw rolnych 1060 gospodarstw prowadzi działalność rolniczą. Obejmują one powierzchnię 8 602,12 ha.
Użytkowanie gruntów przedstawia poniższa tabela:

Użytkowanie gruntów	Liczba gospodarstw	Powierzchnia w ha
Pod zasiewami	912	5 456,17
Grunty ugorowane	124	303,19
Uprawy trwałe	68	73,65
Sady ogółem	66	71,01
Ogrody przydomowe	107	20,60
Łąki trwałe	690	1240,73
Pastwiska trwałe	116	140,75
Pozostałe użytki rolne	349	421,01
Lasy i grunty leśne	454	548,16
Pozostałe grunty	984	587,55

Tabela 35-Użytkowanie gruntów w gminie Zgierz
Źródło opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Główne kierunki upraw w gospodarstwach indywidualnych to przede wszystkim zboża -85%. Znacznie mniejszą powierzchnię zajmują ziemniaki -9% oraz warzywa-1%. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują uprawy rzepaku, rzepiku oraz buraków cukrowych.
Struktura upraw ukierunkowana jest głównie na produkcję pasz dla zwierząt gospodarskich. Główne kierunki produkcji zwierzęcej to: hodowla trzody chlewnej, drobiu, bydła mlecznego. Wzrasta zainteresowanie hodowlą koni, strusi i zwierząt futerkowych.

2.13 Turystyka

Do głównych atrakcji turystycznych gminy zaliczyć należy duże kompleksy leśne, pokrywające 30% obszaru gminy, przede wszystkim Las Grotnicki i Lućmierski oraz Las Szczawiński. To znakomite tereny dla turystyki aktywnej z licznymi szlakami znakowanymi,

ale także o dużym znaczeniu przyrodniczym, co znalazło swój wyraz w utworzeniu czterech rezerwatów przyrody. Przez gminę przebiegają cztery szlaki piesze:

- Szlak do Rezerwatu Ciosny - długość 9 km,
- Szlak Zgierz –Lućmierz - długość 16 km,
- fragment „Szlaku Okolic Łodzi" - długość 39 km,
- Agroturystyczny szlak „Szlakiem Bojowym Pułku Strzelców Kaniowskich" – długość 14,3 km.

Szlaki rowerowe

- „W centrum Polski"- długość 19,4 km, odcinek zachodni w granicach gminy o długości 6,3 km,
- Agroturystyczny Szlak Rowerowy - długość 32,2 km,
- Łącznikowy Agroturystyczny Szlak Rowerowy – długość 8,3 km,
- Agroturystyczny Szlak Rowerowy Szlakiem Bojowym Kresowej Brygady Kawalerii – długość 21,6 km.

Gmina Zgierz oferuje znakomite warunki amatorom turystyki konnej. Dzięki aktywnej działalności Stowarzyszenia Agroturystycznego Ziemi Zgierskiej powstał pierwszy w województwie łódzkim znakowany szlak konny, a także sieć stajni, stadnin i gospodarstw agroturystycznych. Przez teren gminy przebiega także Łódzki Szlak Konny będący najdłuższą w Europie trasą dedykowaną turystyce konnej. Jego aktualna długość na obszarze gminy wynosi 58 km. Łącznie na ziemi zgierskiej łączna długość szlaków konnych osiągnęła długość ponad 100 km.

Obok walorów przyrodniczych dla turystów atrakcyjne mogą być tutejsze zabytki. Należą do nich w szczególności:

- zespół kościoła parafialnego w Białej pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła, kościół drewniany z XVIII, rozbudowany w 1938r., dzwonnica drewniana z XVIII w.,
- zespół kościoła parafialnego w Giecznie pw. Wszystkich Świętych i Świętego Jakuba, kościół drewniany i drewniana dzwonnica z lat 1717- 1721,
- zespół dworski w Jeżewie, budynek murowany z połowy XIX w., park z połowy XIX w., obiekt wojskowy,
- zespół dworski w Kęblinach z parkiem z ostatniego ćwierćwiecza XIX w.

Dodatkowo atrakcyjność terenu podnosi rejon Rogóźna, posiadający duży potencjał leczniczy i uzdrowiskowy, na który składają się: - wody lecznicze, wody mineralne, wody geotermalne, mikroklimat.

Na terenie gminy znajduje się ponad 10 tysięcy działek letniskowo-rekreacyjnych. W okresie letnim znacznie wzrasta liczba osób przebywających w miejscowościach takich jak Rosanów, Grotniki, Ustronie, Jedlicze A i B, Łagiewniki Nowe oraz Glinnik. Stwarza to bardzo dobre warunki do rozwoju usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem.

Niestety czynnikiem niekorzystnie wpływającym na rozwój turystyki jest nadal uboga baza noclegowa i gastronomiczna gminy.

Baza hotelowo-gastronomiczna na terenie gminy obejmuje 7 turystycznych obiektów noclegowych, w tym 4 całoroczne oferujące ok. 500 miejsc noclegowych, gospodarstwa agroturystyczne oraz obiekty gastronomiczne działające w przeważającej części sezonowo. Według danych GUS, w 2014 r. z noclegów dostępnej bazy noclegowej skorzystało 6 846

osób, w tym 412 turystów zagranicznych. Dane w wyżej wskazanym zakresie nie są korzystne. Z roku na rok spada liczba turystów korzystających z lokalnej bazy noclegowej, w roku 2010 było ich 11 736 , w 2011 r. – 10632, w 2012 r. – 10 431, w 2013 r. - 8 407.

Oferta turystyczna gminy Zgierz pod względem walorów przyrodniczych jest interesująca, szczególnie w dobie popytu na ekologię, eko- i agroturystykę. Baza turystyczna gminy wymaga stworzenia innowacyjnej i spójnej ofert turystycznej w oparciu o swoje liczne zasoby. Oferta turystyczna powinna dążyć do wykreowania marki gminy wykorzystując duży potencjał do uprawiania turystyki kulturowej, aktywnej i rekreacyjnej.

2.14 Odnawialne źródła energii

Gmina Zgierz stopniowo zaczyna realizować inwestycje tzw. pakietu klimatyczno - energetycznego z zakresu odnawialnych źródeł energii. Jako odnawialne źródła energii na terenie gminy Zgierz występują przede wszystkim generatory wiatrowe oraz farmy fotowoltaiczne.

Na terenie gminy Zgierz istnieją sprzyjające warunki do rozwoju instalacji pracujących w oparciu o energię wiatrową i produkujących energię korzystając z siły wiatru.

Obecnie na terenie gminy Zgierz istnieją i funkcjonują :

- w miejscowości Warszyce, obręb Warszyce, jedna turbina wiatrowa o mocy od 150 kW do 300 kW, wysokość wieży 30 m, całkowita wysokość elektrowni wiatrowej – wieży wraz ze śmigłem w pionie nad nią – do 45 m n.p.t.;
- w miejscowości Warszyce, obręb Warszyce (dz. ozn. nr geod. 72), trwa budowa pięciu turbin wiatrowych o mocy od 150 kW do 300 kW, wysokość wieży 30 m, całkowita wysokość elektrowni wiatrowej –wieży wraz ze śmigłem w pionie nad nią – do 45 m n.p.t.; Na chwilę obecną posadowione są na tej działce trzy elektrownie wiatrowe. Łącznie zamontowane są 4 turbiny wiatrowe.
- w miejscowości Śladków Górny, obręb Śladków Górny, jedna turbina wiatrowa o mocy 250 kW, wysokość wieży ok. 30 m, całkowita wysokość elektrowni wiatrowej – wieży wraz ze śmigłem w pionie nad nią – do 43 m n.p.t.;
- w miejscowości Szczawin Kolonia, obręb Szczawin, dwie turbiny wiatrowe o mocy 660 kW każda, wysokość wieży do 65 m, całkowita wysokość elektrowni wiatrowej – wieży wraz ze śmigłem w pionie nad nią – do 89 m n.p.t.;
- w miejscowości Śladków Górny, obręb Śladków Górny, jedna turbina wiatrowa o mocy do 2 MW, wysokość wieży do 105 m, całkowita wysokość elektrowni wiatrowej – wieży wraz ze śmigłem w pionie nad nią – do 150 m n.p.t.;

Elektrownie wiatrowe <u>przewidziane do realizacji :</u>

- w miejscowości Jedlicze A, obręb Jedlicze A, dwie turbiny o łącznej mocy 2 MW, wysokość wieży do 55 m, strefa pracy śmigła mieści się w granicach działki Inwestora.
- w miejscowości Brachowice, obręb Brachowice, dwie turbiny wiatrowe o mocy 150 kW każda, wysokość wieży ok. 32,6 m, całkowita wysokość elektrowni wiatrowej – wieży ze śmigłem w pionie nad nią – ok. 45 m n.p.t.;

- w miejscowości Wypychów, obręb Wypychów, dwie turbiny wiatrowe o mocy 150 kW każde, wysokość wieży ok. 32,6 m, całkowita wysokość elektrowni wiatrowej – wieży ze śmigłem w pionie nad nią – ok. 45 m n.p.t.;
- w miejscowości Siedlisko, obręb Glinnik, jedna turbina wiatrowa o mocy do 2 MW, wysokość wieży do 100 m, całkowita wysokość elektrowni wiatrowej wieży ze śmigłem w pionie nad nią – ok. 126 m n.p.t.;
- w miejscowości Besiekierz Nawojowy, obręb Besiekierz Nawojowy, jedna turbina wiatrowa typu ENERCON E-53 o mocy 800 kW; brak informacji nt. wysokości wieży oraz danych nt. mocy akustycznej.
- na dz. ozn. nr geod: 427, 428, 429, 430, 460. Budowa 1 sztuki elektrowni wiatrowej o mocy do 2 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci przyłączy elektroenergetycznych, złącza kablowo-pomiarowego, drogi dojazdowej, placu manewrowo-montażowego oraz zjazdu z drogi, zlokalizowanej w miejscowości Szczawin.

Dużym zainteresowaniem cieszą się także instalacje fotowoltaiczne :

- w miejscowości Besiekierz Nawojowy, obręb Besiekierz Nawojowy, gm. Zgierz budowa farmy fotowoltaicznej o mocy zainstalowanej do 2 MW do wytwarzania energii elektrycznej z energii promieniowania słonecznego, na powierzchni 3,9379 ha
- w miejscowości Warszyce, obręb Warszyce – zamontowana farma fotowoltaiczna do wytwarzania energii elektrycznej z energii promieniowania słonecznego, na powierzchni ok.0,5 ha.

W gminie zlokalizowanych jest 29 pomp ciepła. Właścicielami wszystkich pomp są osoby fizyczne.

Duże nadzieje gmina pokłada w wodach geotermalnych.

Energia geotermalna jest wewnętrznym ciepłem Ziemi nagromadzonym w skałach oraz w wodach wypełniających pory i szczeliny skalne. Przeprowadzona na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat analiza umożliwiła opracowanie cyfrowych map występowania wód geotermalnych w Polsce i potencjalnych zasobów energii w nich zgromadzonych. Największe uznanie zdobyła praca profesorów IGSMiE PAN: Romana Neya i Juliana Sokołowskiego pt. "Wody geotermalne Polski i możliwości ich wykorzystania" z roku 1987. Rozwój badań i nowe technologie pozwalają w coraz większym stopniu pozyskiwać energię termiczną ze skał z wnętrza ziemi.

Uchwałą Nr XXI/188/08 Rady Gminy Zgierz z dnia 27 marca 2008 r. upoważniono Wójta gminy Zgierz do podjęcia czynności zmierzających do nadania obszarowi Rogóźno statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej.

W oparciu o zawartą w marcu 2009 r. umowę między gminą Zgierz a Instytutem Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk w Warszawie został opracowany operat klimatyczny obejmujący badania mikroklimatu, klimatu akustycznego oraz pól elektromagnetycznych w wybranych obszarach gminy Zgierz.

Wykonane badania potwierdziły, iż najkorzystniejsze warunki klimatyczne panują w okolicach Rogóźna, Jedlicza i Ustronia oraz Szczawina. Klimat na obszarze gminy Zgierz ma właściwości lecznicze dla chorób: układu oddechowego, układu krążenia i ortopedyczno-

urazowych, może również wspomagać (poprzez zróżnicowane bodźce klimatyczne) leczenie zaburzeń układu termoregulacyjnego.

Właściwości lecznicze klimatu zostały potwierdzone świadectwem z dnia 30 lipca 2009 r. wydanym przez Polską Akademię Nauk – Instytut Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego im. Stanisława Leszczyckiego w Warszawie, wymieniony w obwieszczeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie wykazu jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu (Dz.Urz.MZ z 2007 r. Nr 12, poz. 65).

Wykonany w roku 2011 w miejscowości Kotowice odwiert z wodą leczniczą M-1 ma głębokość 210 m i jest pierwszym ujęciem w obrębie wysadu solnego Rogóźno, który ujął do eksploatacji wody lecznicze z piasków górnego oligocenu. W wyniku prac geologicznych uzyskano w odwiercie M-1 wody mineralne, które po wykonaniu stosownych analiz chemicznych okazały się wodami leczniczymi. Na podstawie wyników badań terenowych oraz specjalistycznych badań tych wód podziemnych, opracowano dokumentację hydrogeologiczną określającą zasoby eksploatacyjne złóż wód do celów leczniczych w miejscowości Kotowice, ujętych otworem „M-1". Są to wody o temperaturach znacznie wyższych niż średnie na tym poziomie. Temperatura wody z otworu pobierającego wodę mineralną z poziomu – 200 m.p.p. wynosi 28°C.

Marszałek Województwa Łódzkiego wydał decyzję zatwierdzającą zasoby eksploatacyjne dla odwiertu „M-1" o głębokości 199 m w ilości 10 m^3/h przy depresji 4,9 m. Są to wody chlorkowo-sodowe, siarczkowe o mineralizacji ogólnej M = 9 072,3 mg/l, w tym zawartości siarczków w ilości 9,4 mg/l, o właściwościach spełniających wymagania dla leczniczych wód mineralnych swoistych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14.02.2006 r. w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz innych złóż kopalin leczniczych, a także zaliczenia kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych (Dz.U. z 2006 r. nr 32, poz. 220).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości (Dz.U. Nr 80, poz. 565) oraz obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 stycznia 2008 r. w sprawie wykazu jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu (Dz.Urz. MZ Nr 1, poz. 4), Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie – Zakład Tworzyw Uzdrowiskowych w Poznaniu, wydał dla odwiertu „M-1" w dniu 5 czerwca 2012 r. świadectwo, które potwierdza na podstawie wyników badań właściwości fizyko-chemicznych i chemicznych oraz mikrobiologicznych, iż mineralna woda lecznicza swoista 0,9% chlorkowo-sodowa, siarczkowa z tego odwiertu jest wodą leczniczą.

Kolejnym krokiem podjętym przez gminę było opracowanie „Operatu obszaru ochrony uzdrowiskowej dla miejscowości Rogóźno". Niniejszy operat stosownie do zawartej

w październiku 2010 r. umowy, został opracowany przez Izbę Gospodarczą „Uzdrowiska Polskie" z/s w Sopocie. Opracowany operat uzdrowiskowy przedłożony przez gminę Zgierz w Ministerstwie Zdrowia Departament Organizacji Ochrony Zdrowia, decyzją Ministra Zdrowia z dnia 19 kwietnia 2013 r. potwierdził możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym za obszar ochrony uzdrowiskowej „Rogóźno", obejmującym w gminie Zgierz sołectwo: Śladków Górny, Brachowice, Grabiszew, Wypychów, Gieczno, Rogóźno, Astachowice, Wola Rogozińska, Warszyce, Biała, Dzierżązna, Bądków, Jasionka oraz w gminie Ozorków sołectwo Celestynów.

W oparciu o przedstawione świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców i właściwości lecznicze klimatu, ustalono następujące kierunki lecznicze dla obszaru ochrony uzdrowiskowej: choroby ortopedyczno urazowe, choroby reumatologiczne oraz choroby dolnych i górnych dróg oddechowych.

Tym samym spełnione są warunki zawarte w art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. Nr 167, poz. 1339 ze zm.), konieczne do potwierdzenia możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego, a tym samym, że warunki środowiskowe, występujące naturalne surowce oraz klimat gwarantują po wybudowaniu zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze ochrony uzdrowiskowej „Rogóźno".

2.15 Infrastruktura techniczna

2.15.1 Transport samochodowy

Podstawowy układ drogowy gminy Zgierz tworzą autostrada A2 (15,89 km), drogi krajowe (10,13 km), wojewódzkie (22,8 km), powiatowe (ogółem 87,99 km, w tym70,66 km o nawierzchni bitumicznej) oraz gminne (105,03 km)

Autostrada A2 jest najważniejszym szlakiem komunikacyjnym kraju na linii wschód – zachód. Długość autostrady A2 na terenie gminy Zgierz wynosi 15,89 km. Połączenie autostrady z drogami krajowymi i wojewódzkimi zapewniają węzły „Emilia" (z drogą krajową nr 91) i „Zgierz" (z drogą wojewódzką nr 702). W odległości odpowiednio 21 km i 14 km na wschód od wspomnianych węzłów, w okolicach Strykowa, znajduje się „skrzyżowanie" autostrady A2 z autostradą A1. Komunikację gminy z aglomeracją łódzką i resztą kraju zapewniają drogi krajowe nr 91 relacji Gdańsk- Łódź- Katowice- Cieszyn i 71 relacji Stryków-Zgierz - Aleksandrów Łódzki- Konstantynów – Pabianice oraz drogi wojewódzkie nr 702 relacji Zgierz- Piątek –Kutno i 708 relacji Stryków-Ozorków.

Mapa 5: Gmina Zgierz na tle sieci najważniejszych dróg w województwie łódzkim.

Połączenia lokalne obsługują sieci dróg: powiatowych oraz gminnych i wewnętrznych.

Drogi powiatowe przebiegające przez gminę Zgierz to drogi o nr:

- 5104E Stryków – Swędów – Cyprianów - dł. 3,225 km,
- 5105 E Kania Góra (ul. Ciosnowska) –Biała (ul. Wypoczynkowa - Kościelna) – Kębliny (ul. Parafialna) – dł. 9,268km,
- 5016 E Zgierz - Kębliny– Władysławów – dł.12,315 km,
- 5107 E Wola Branicka – Besiekierz Rudny – dł. 2,207 km,
- 5108 E Rogóźno – Feliksów – Gozdów – dł.5,664 km,
- 5109 E Modlna – Gieczno (ul. Szkolna od dr. Nr 702 do m. Lorenki) – Kwilno – Władysławów- dł. 12,315 km
- 2515 E Śladków Rozlazły – gr. powiatu - dł.0,471 km,
- 5131 E Łagiewniki – Szczawin (ul. Podleśna – ul. Smardzewska) – dł. 8,075 km,

- 5129 E Glinnik – Ukraina – dł.2,570 km,
- 5151 E Szczawin – Swędów – dł.2,706 km,
- 5132 E Dąbrówka – Strumiany (ul. Cegielniana) – dł.2,496 km,
- 5133 E droga przez wieś Dąbrówka (ul. Wycieczkowa – ul. Główna) – dł. 2,294 km
- 5167 E Aleksandrów – Jedlicze – Grotniki (ul. Aleksandrowska – ul. Krótka – ul. Sosnowska – ul. Marszałkowska – ul. Ozorkowska – ul. Brzozowa – ul. Piekarska – ul. Ozorkowska – ul. Krzemień) – Ozorków – dł. 5,918 km,
- 5142 E Grotniki (ul. Ozorkowska – ul. Ustronie) – Ustronie – dł.2,979 km,
- 5143 E Jedlicze (ul. Długa) – Proboszczewice – dł. 0,96 km,
- 5144 E Rosanów (ul. Telefoniczna – ul. Główna) – Leonów – dł.5,12 km,
- 5128 E Emilia (ul. Podgórna – ul. Strażacka) – Kania Góra – Sokolniki – dł.5,511 km,
- 5122 E Zgierz – Rosanów (ul. Długa – ul. Ciosnowska) – Ciosny – dł. 4,788 km.

Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy Zgierz wynosi 87,99 km, z czego 70,65 km posiada nawierzchnię bitumiczną, 0,45 km nawierzchnię gruntową wzmocnioną i 16,89 km nawierzchnię gruntową.
Obszar gminy obsługiwany jest przez 47 dróg gminnych o łącznej długości 105,03 km, z których 46,2 km posiada nawierzchnię bitumiczną. Pozostałe to drogi gruntowe.

Podstawowym środkiem przewozowym w zakresie komunikacji zbiorowej są autobusy różnych przewoźników. Ich trasy prowadzone są drogami krajowymi i wojewódzkimi. Ponadto obszar gminy jest częściowo obsługiwany przez linie autobusowe gminnej komunikacji, której trasy prowadzone są głównie drogami wojewódzkimi, powiatowymi i częściowo gminnymi.
Poza tym obszar Gminy jest obsługiwany przez prywatnych przewoźników, których linie autobusowe prowadzone są drogami wojewódzkimi i powiatowymi.
Gminna komunikacja autobusowa obejmuje obsługę mieszkańców naszej gminy na liniach:

1. Linia „Szczawin- Zgierz-Szczawin" – długość linii- 15 km ,
   - ilość dziennych kursów – 8
   - autobus kursuje tylko w dni powszednie

   W każdą niedzielę autobus obsługuje mieszkańców w zakresie dojazdu do kościoła w Szczawinie i Łagiewnikach. – długość trasy 52 km.
2. Linia: „Zgierz – Brachowice - Zgierz" – długość linii – 37 km, 8 kursów dziennie w dni powszednie oraz kurs w każdą niedzielę ze Zgierza do Brachowic i powrót do Zgierza – długość trasy – 102 km. Kurs niedzielny wykonywany głównie na potrzeby mieszkańców gminy w celu umożliwienia dojazdu do kościoła.
3. Linia „Brachowice-Zgierz" – długość linii - 37 km, 1 kurs dziennie tylko w czasie roku szkolnego. Kurs ten wykonywany głównie na potrzeby umożliwienia dojazdu młodzieży z terenu gminy do szkół ponadgimnazjalnych mieszczących się w Zgierzu.

Obsługiwane przez GZK linie gminnej komunikacji autobusowej obejmują teren gminy Zgierz i gminy miasto Zgierz, a w przypadku linii „Szczawin-Zgierz" również teren administracyjny Łodzi (Łagiewniki Klasztor). Linie gminnej komunikacji autobusowej obejmują drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne.

2.15.2 Transport kolejowy

Przez obszar gminy Zgierz przebiegają dwie zelektryfikowane linie kolejowe o funkcji międzyregionalnej i krajowej:

- relacji Łódź – Kutno, z przystankami w Jedliczach i w Grotnikach,
- relacji Łódź – Łowicz, z przystankami: Smardzew, Glinik wieś, Glinnik.

Po tych samych torach poruszają się pociągi Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej. W ostatnich latach zostały wybudowane nowe i przebudowane istniejące przystanki kolejowe. Celem tych działań było dążenie do wzrostu znaczenia komunikacji kolejowej w obrębie aglomeracji łódzkiej poprzez poprawę jakości świadczenia usług związanych z przewozami pasażerskimi a także komfortu i bezpieczeństwa podróżowania. Powyższe linie zostały zmodernizowane i obecnie posiadają istotne znaczenie w lokalnej i krajowej sieci kolejowej.
Ponadto obszar gminy jest częściowo obsługiwany przez linię tramwajową relacji Pabianice – Ozorków. Długość linii tramwajowej na terenie gminy Zgierz wynosi 8,2 km.

2.15.3 Sieć energetyczna

Na obszarze gminy Zgierz znajduje się rozbudowana napowietrzna sieć średniego napięcia 15kV. Dostawa energii realizowana jest z krajowego systemu energetycznego poprzez główne punkty zasilające (GPZ) 110/15 kV: Aleksandrów, Antoniew, Ozorków i Stryków powiązane liniami 110kV. Bezpośrednie zasilanie odbiorców odbywa się siecią niskiego napięcia napowietrzną i kablową poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV- głównie słupowe. Przez gminę przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 220kV, które powodują ograniczenia w urbanizacji korytarzy przez nie zajętych. Dotyczy to również i pozostałych linii o niższych napięciach.
Istniejąca sieć elektroenergetyczna jest dobrze rozwinięta. Należy jednak się liczyć z potrzebą jej modernizacji polegającą na zwiększeniu przekroju przewodów aby sprostać zwiększającemu się zapotrzebowaniu na energię elektryczną oraz ograniczenie spadków napięcia.
Istniejąca infrastruktura energetyczna sprzyja urbanizacji w gminie.

2.15.4 Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Zaopatrzenie w wodę realizowane jest w systemie gminnych wodociągów grupowych bazujących na ujęciach wód podziemnych pochodzących głównie z czwartorzędowego poziomu wodonośnego, a tylko częściowo z górno-kredowego poziomu wodonośnego (Grotniki, Ustronie, Kania Góra). Najwyższy poziom wodonośny znajduje się w okolicy Biesiekierza. Natomiast w rejonie wsi Maciejów czwartorzędowy poziom wodonośny pozwala uzyskiwać wodę niewymagającą uzdatniania. Znaczne kłopoty występują ze zwodociągowaniem rejonu Rogoźna z powodu występowania wysadu solnego i niemożliwością uzyskania wody niezasolonej.

Zaopatrzenie w wodę na terenie gminy Zgierz realizowane jest poprzez następujące zbiorowe wodociągi wiejskie:

- Wodociąg Biała – ze stacji wodociągowej „Biała" obsługujący wsie: Biała, Ciosny, Cyprianów, Dzierżązna, Kolonia Głowa, Leonów, Swoboda, Wola Branicka;
- Wodociąg Dąbrówka Wielka ze stacji wodociągowej „Dąbrówka Wielka" obsługujący wsie: Dąbrówka Wielka, Dąbrówka Strumiany, Dąbrówka Sowice;
- Wodociąg Grotniki ze stacji wodociągowej „Grotniki Lipowa" i „Grotniki Rozrywkowa" obsługujący rejon Grotnik. Aktualnie stacja wodociągowa Grotniki Lipowa stanowi ujęcie wspomagające stację wodociągową Rozrywkowa;
- Wodociąg Janów ze stacji wodociągowej „Janów" obsługujący wsie Janów, Samotnik, Ukraina, Józefów, Palestyna, Czaplinek, Glinnik, Leonardów;
- Wodociąg Kania Góra ze stacji wodociągowej „Kania Góra" obsługujący wsie: Kania Góra, Adolfów, Dębniak, Emilia, Słowik, Sokolniki, Emilia, Wiktorów, Jasionka;
- Wodociąg Maciejów ze stacji wodociągowej „Maciejów" obsługujący wsie: Maciejów, Łagiewniki Nowe, Smardzew, Glinik Siedlisko, Wołyń, Szczawin Duży, Szczawin Mały, Kolonia Szczawin, Szczawin Kościelny, Podole, Marcjanka, Jeżewo;
- Wodociąg Rosanów ze stacji wodociągowej „Rosanów" obsługujący wieś Rosanów i Lućmierz;
- Wodociąg Skotniki ze stacji wodociągowej „Skotniki" obsługujący wieś Skotniki spięty z wodociągami Józefów – Janów;
- Wodociąg Ustronie obsługujący wsie Ustronie, Jedlicze A i Jedlicze B;
- Wodociąg Kębliny ze stacji wodociągowej „Kębliny" obsługujący wsie: Kębliny, Moszczenica, Michałów, Besiekierz Rudny (w Besiekierzu Rudnym obsługa kilku gospodarstw z wodociągu „Koźle" w gminie Stryków), oraz Besiekierz Nawojowy;
- Wodociąg Kotowice ze stacji wodociągowej „Kotowice" obsługujący wsie: Kotowice, Astachowice, Wypychów, Brachowice, Grabiszew, Warszyce, Bądków, Śladków Górny, Wola Rogozińska, Gieczno, Rogoźno, Lorenki, Kwilno, Władysławów; wodociąg Kotowice spięty jest z wodociągiem Kębliny;
- Z wodociągu komunalnego w m. Zgierzu zaopatrywana jest wieś Dąbrówka – Malice.
- Wyłączone z pracy są stacje wodociągowe we wsiach Leonardów, Grotniki Lipowa, Lućmierz, Józefów i Gieczno;

Ogółem długość sieci wodociągowej na dzień 31.12.2014 r. wynosiła 302,08 km, do której wykonanych jest 7 339 szt. przyłączy wodociągowych, co daje zwodociągowanie w ok. 85%. Stan sieci wodociągowej w gminie Zgierz stanowi wyjątkową preferencję rozwoju urbanizacji. Stan zwodociągowania gminy w latach 2010-2014 przedstawiał się następująco:

L.p.	Wyszczególnienie	Jedn.	2010	2011	2012	2013	2014
1	Sieć wodociągowa	km	284,21	291,54	295,71	298,35	302,07
2	Przyłącza wodociągowe	szt	6853	7037	7186	7259	7339

Tabela 36 - Stan zwodociągowania gminy Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Komunalnego

Zużycie wody w gminie Zgierz obrazuje tabela 37

L.p.	Wyszczególnienie	Jedn.	2010	2011	2012	2013	2014
1	Produkcja	m^3	764999	816906	975528	803098	834633
2	Sprzedaż	m^3	522235	577651	597101	606312	613010

Tabela 37 – Zużycie wody w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Komunalnego

Na terenie gminy Zgierz istnieje tylko jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu BIOPAN o przepustowości 37,13 m^3/d we wsi Lućmierz. Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej na dzień 31.12.2014 r. wynosi 5,15 km, do której odprowadzane są ścieki z 51 posesji zlokalizowanych w miejscowości Lućmierz i Łagiewniki Nowe. Stan skanalizowania gminy oraz koszty 1 m ^{3} wody i ścieków przedstawiają tabele 38 i 39.

L.p.	Wyszczególnienie	Jedn.	2010	2011	2012	2013	2014
1	Sieć kanalizacyjna	km	4,98	4,98	5,15	5,15	5,15
2	Przyłącza kanalizacyjne	szt	42	44	49	49	51

Tabela 38 - Stan skanalizowania gminy Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Komunalnego

L.p.	Wyszczególnienie	Jedn.	2010	2011	2012	2013	2014
1	Stawki opłat za wodę	zł/m^3	1,87	2,04	2,08	2,40	2,5
			1,87	2,76	2,67	3,02	3,11
2	Stawki opłat za ścieki - Lućmierz	zł/m^3	4,49	4,72	5,17	6,03	6,28
	Stawki opłat za ścieki – Łagiewniki Nowe		10,65	11,92	13,01	14,99	14,99

Tabela 39 - Koszt 1 m^3 wody i ścieków w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Komunalnego

Na terenie gminy Zgierz jest zainstalowanych wg stanu na dzień 31.12.2014 r. 201 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków, obsługujących indywidualne gospodarstwa, obiekty użyteczności publicznej (ZSG w Grotnikach, GOK w Dzierżąznej), zakłady produkcyjne. Przydomowe oczyszczalnie wykonane zostały indywidualnie przez właścicieli posesji, część w ramach realizowanego wcześniej programu budowy gminnej sieci przydomowych oczyszczalni ścieków oraz część jako inwestycje gminy.

Z uwagi na brak zorganizowanego systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy, rozwój kanalizacji powinien stanowić priorytetowy element polityki inwestycyjnej gminy w najbliższych latach.

2.15.5 Sieć gazowa

Na terenie gminy Zgierz gazociągi i przyłącza zlokalizowane są w miejscowościach: Biała, Palestyna, Dąbrówka Malice, Dąbrówka Sowice, Dąbrówka Strumiany, Dąbrówka Wielka, Kolonia Głowa, Lućmierz, Łagiewniki Nowe, Szczawin, Glinnik, Czaplinek, Siedlisko, Rosanów. Ich łączna długość wynosi 64,041 km. Aktualnie gaz jest dostarczany do 500 odbiorców.

Gazyfikacja gminy jest możliwa w oparciu o gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Rosanów – Kutno. Dalszy rozwój gazyfikacji gminy będzie realizowany przez Polską Spółkę Gazownictwa, spółkę z o. o. z siedzibą w Warszawie i stanowić może o podwyższeniu standardu życia mieszkańców zarówno z punktu widzenia ich wygody jak również ograniczenia zanieczyszczeń atmosfery.

2.16 Gospodarka odpadami

W dniu 1 stycznia 2012 roku została znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wprowadzając diametralne zmiany w podejściu do gospodarki odpadami komunalnymi. Najważniejsza zmiana dotyczyła obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.

Od 1 stycznia 2012 roku, podmiot, który chce odbierać odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany złożyć pisemny wniosek o wpis do Rejestru Działalności Regulowanej w gminie, z terenu której chciał odbierać odpady komunalne. Rejestr Działalności Regulowanej, zastępuje dotychczasowe zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych stałych.

Ustawodawca wprowadził obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmujących co najmniej takie frakcje jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło i opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalne ulegające biodegradacji. Gminy mają tworzyć punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp do nich wszystkim mieszkańcom gminy. Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania przeznaczone do składowania zgodnie z ustawą muszą być przekazywane do regionalnych instalacji do przetwarzania

odpadów komunalnych, a w przypadku ich awarii lub braku – do instalacji wskazanych jako zastępcze w WPGO.

W okresie od 01.01.2013r. do 30.06.2013r. odbiór odpadów komunalnych na terenie Gminy Zgierz odbywał się na podstawie zawartych umów o świadczenie usług, zadania realizowane były przez podmioty posiadające wpis do rejestru działalność regulowanej.

Od lipca 2013 roku zgodnie z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wójt gminy, był obowiązany zorganizować przetarg na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkuje mieszkaniec, albo przetarg na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów.

Od 01.07.2013 r. zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych realizowane było przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zgierzu. Zorganizowano punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przy ulicy Wiosny Ludów 22 w Zgierzu. Do punktu mieszkańcy mogli dostarczać odpady, tj. akumulatory, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Przeterminowane leki i termometry rtęciowe można było wrzucać do pojemników znajdujących się w ośrodkach zdrowia na terenie gminy Zgierz. Pojemniki na zużyte baterie znajdują się również w szkołach na terenie gminy. Odpady zielone, przez które rozumie się odpady komunalne stanowiące części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów mieszkańcy bezpłatnie mogli dostarczać do PSZOK lub wystawić przed posesję przy ostatnim w miesiącu odbiorze odpadów komunalnych w terminie do 30 listopada 2013r.

okres od stycznia 2014 r. do grudnia 2015 r.

Od 01.01.2014 r. odpady komunalne z terenu gminy Zgierz odbiera firma RS II Sp. z o.o. z siedzibą w Zgierzu przy ulicy 3-go Maja 10. W ramach przetargu przedsiębiorstwo było zobligowane do utworzenia i prowadzenia Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

W 2014 roku z terenu gminy Zgierz zostało odebranych:

- kod 15 01 06 - 803,26 Mg
- kod 15 01 07 – 23,9 Mg
- kod 15 01 02 – 92,6 Mg
- kod 15 01 04 - 8,2 Mg
- kod 15 01 01- 35,6 Mg
- zużyte opony: 3,1 Mg
- kod 20 03 07 – 52,3 Mg
- kod 20 02 01 - 63,8 Mg
- kod 20 01 35 – 0,2 Mg
- kod 20 01 36 – 0,4 Mg
- zmieszanych odpadów z budowy, remontów i demontażu: 95,9 Mg
- zmieszanych odpadów z betonu, gruzu ceglanego, odpadów ceramicznych

i elementów wyposażenia : 70,4 Mg

Do Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Krzyżanówku z terenu Gminy Zgierz w 2014 roku przekazano:

- odpadów zmieszanych - 10099,26 Mg
- odpadów zielonych - 63,8 Mg

Na składowisko odpadów w Modlnej zostało przekazanych 5,8 Mg odpadów zmieszanych.

Na terenie Gminy zlokalizowane są 2 dzikie wysypiska odpadów:

1. Wyrobisko pożwirowe zlokalizowane na działce ozn. Nr geod. 134 i 194, stanowiące „nieużytek" o powierzchni 5851 m^2, położone w Bądkowie;
2. Emilia, ul. Zgierska 2 (teren byłego zajazdu „EMILIA" - dz. nr geod. 155)

Władze gminy Zgierz są świadome szkodliwości azbestu, dlatego też w miarę swoich możliwości podejmują działania mające na celu zmniejszanie jego ilości na terenie gminy.

We wrześniu 2014 roku przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Zgierz. Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, iż na terenie Gminy Zgierz znajduje się **208 369,17 m^2** wyrobów zawierających azbest co stanowi około **2.292,06 Mg** tego wyrobu. Na terenie Gminy Zgierz występują wyroby zawierające azbest w postaci:

1. płyt falistych azbestowo-cementowych występujących w **893** lokalizacjach;
2. płyt płaskich azbestowo-cementowych występujących w **22** lokalizacjach.

Z przeprowadzonej inwentaryzacji oraz w wyniku dokonanych obliczeń średni współczynnik występowania w gminie Zgierz wyrobów azbestowych wynosi 114,80 kg/ha powierzchni gminy. Z analizy ilości występujących tam wyrobów azbestowych (w kg) przeliczonych na powierzchnię danego sołectwa (w ha) wynika, iż największą wartość współczynnik przyjmuje dla sołectwa Grabiszew (ok. 492 kg/ha) oraz Rogóźno (ok. 393 kg/ha) i Gieczno (ok. 329 kg/ha). W sołectwach tych występują duże obiekty gospodarcze których dachy pokryte są falistymi płytami azbestowo-cementowymi. Najmniejszą wartość współczynnika gęstości występowania wyrobów azbestowych odnotowano w sołectwie Ustronie (ok. 4 kg/ha) oraz Grotniki (ok. 6 kg/ha). Sołectwa Ustronie i Grotniki są w znacznym stopniu zalesione i często występuje tam zabudowania w postaci domków letniskowych. W gminie Zgierz w 26 sołectwach przekroczona jest wartość średniej wartości współczynnika gęstości występowania wyrobów azbestowych, natomiast pozostałe 14 sołectw charakteryzuje się wartością współczynnika poniżej średniej. Analizując rodzaje wyrobów zawierających azbest stwierdza się, iż 98,44 % to wyroby zawierające azbest w postaci płyt falistych.

Stan techniczny wyrobów zawierających azbest zabudowanych w posesjach i obiektach gospodarczych będących własnością osób fizycznych i prawnych oszacowano na podstawie wizji lokalnej i oględzin obiektów. Z oceny tej wynika, że są to w większości wyroby starsze niż 20 lat, zdecydowanie najczęściej bez powłok zabezpieczających.

Z analizy wynika, że najwięcej, bo 98,02% wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie gminy Zgierz należy do III stopnia pilności, natomiast 1,58% wyrobów to stopień II. Wyroby o I stopniu pilności stanowią ok. 0,39%.

Inwentaryzacja przyczyniła się do opracowania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Zgierz na lata 2014 – 2032". Dane z przeprowadzonej inwentaryzacji zostały wprowadzone do bazy danych o wyrobach zawierających azbest prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki. W „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zgierz na lata 2014 – 2032", zaproponowano kierunki działań i wytyczono cele oraz zadania z harmonogramem realizacji i określono koszty eksploatacyjne systemu oraz koszty inwestycyjne zadań.

2.17 Gospodarka mieszkaniowa

Jednym z zadań własnych gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkaniowych. Gmina powinna zgromadzić własny zasób mieszkaniowy i zarządzać nim w taki sposób, aby jak najlepiej zaspokajał on potrzeby rodzin, których dochód powoduje brak możliwości zakupu własnego mieszkania. Aktualnie gminny zasób mieszkaniowy obejmuje następujące budynki i lokale komunalne:

Lokale mieszkalne

1. Kębliny ul. Strykowska 8 (3 lokale mieszkalne)
2. Emilia ul. Podgórna 1 C (1 lokal wykupiony, 1 lokal wynajmowany) - wspólnota
3. Kolonia Głowa 25 (1 lokal mieszkalny)
4. Besiekierz Nawojowy 10 (2 lokale mieszkalne)
5. Besiekierz Nawojowy 9 (2 lokale mieszkalne)
6. Grotniki ul. Brzozowa 23 – ośrodek zdrowia część mieszkalna(6 lokali mieszkalnych) - 1 lok. wolny
7. Słowik ul. Gdańska 44 – ośrodek zdrowia (2 lokale mieszkalne wykupione) - wspólnota
8. Biała ul. Kościelna 1 – ośrodek zdrowia (2 lokale mieszkalne)
9. Gieczno ul. Główna 43– ośrodek zdrowia część mieszkalna (6 lokali mieszkalnych)
10. Ustronie ul. Chopina 2 (4 lokale wykupione, 2 lokale wynajmowane) - wspólnota
11. Ustronie ul. Chopina 9 (2 lokale wykupione, 2 lokale wynajmowane) - wspólnota
12. Lućmierz Las 17 (6 lokali wykupionych, 3 lokale wynajmowane) – wspólnota

Lokale socjalne

1. Ustronie ul. Sportowa 34 (7 lokali socjalnych)
2. Wola Branicka 35 (3 lokale socjalne)
3. Besiekierz Rudny 20 – Stara Szkoła (6 lokali socjalnych).

Są to budynki w ogólnym stanie technicznym dobrym, wymagające napraw w zakresie elementów wykończeniowych, typu: wymiana stolarki okiennej, pokrycia dachu, termomodernizacja lub malowanie ścian zewnętrznych.
Gminne zasoby mieszkaniowe nie zaspokajają zapotrzebowania mieszkańców na lokale komunalne. Kolejka oczekujących na lokale z gminnego zasobu mieszkaniowego to liczba 14 osób.

W 2012 r. na terenie gminy Zgierz było 5 597 mieszkań, w 2013 r. – 5 706 (wg danych GUS). W 2012 r. oddano do użytkowania 105 mieszkań , w roku następnym – 141. Świadczy to o systematycznym rozwoju indywidualnego budownictwa mieszkaniowego, co jest bezpośrednim skutkiem migracji ludności oraz usamodzielniania młodego pokolenia mieszkańców.

2.18 Inwestycje

Jednym z instrumentów determinujących rozwój lokalnej przestrzeni są realizowane na jej obszarze inwestycje. Podejmowane przez lokalne władze działania inwestycyjne stanowią o poziomie konkurencyjności gminy, jak również skuteczne narzędzie o szczególnie ważnej roli dla rozwoju lokalnego. Rozwój infrastruktury na poziomie lokalnym napotyka na wiele trudności, z których najważniejsze to pozyskiwanie środków finansowych oraz wybór właściwych priorytetów inwestycyjnych. W ostatnich latach (2010-2014) zrealizowano następujące inwestycje:

W zakresie rozbudowy stacji wodociągowych:

- Rozbudowa stacji wodociągowej w Rosanowie: w ramach zadania zamontowano między innymi dwa zbiorniki wyrównawcze o poj. 150 m^3każdy. Po przeprowadzonych pracach modernizacyjnych praca stacji stała się w pełni zautomatyzowana bez stałego dozoru. Ogółem koszt zadania wyniósł 788.262,04 zł.
- Rozbudowa stacji wodociągowej w Kaniej Górze: w ramach zadania zamontowano między innymi dwa zbiorniki wyrównawcze o poj. 150 m^3 każdy. Po przeprowadzonych pracach modernizacyjnych praca stacji stała się w pełni zautomatyzowana bez stałego dozoru. Wartość zadania 1.276.916,78 zł.
- Rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Kotowicach w Gminie Zgierz: w 2015 r. zakończono prace związane z rozbudową przedmiotowej stacji. W ramach zadania zamontowano między innymi dwa zbiorniki wyrównawcze o poj. 150 m^3 każdy. Po przeprowadzonych pracach modernizacyjnych praca stacji stała się w pełni zautomatyzowana bez stałego dozoru. Wartość zadania 1.084.418,58 zł.
- Rozbudowa stacji wodociągowej w miejscowości Skotniki w Gminie Zgierz: w 2015 r. zakończono prace związane z rozbudowa przedmiotowej stacji. W ramach zadania zamontowano między innymi dwa zbiorniki wyrównawcze o poj. 150 m^3 każdy. Po przeprowadzonych pracach modernizacyjnych praca stacji stała się w pełni zautomatyzowana bez stałego dozoru. Wartość zadania 1.034.986,09 zł.
  Ponadto wykonano nową studnię na terenie ujęcia w Skotnikach. Koszt prac wyniósł 110.603,16 zł.

Powyższe inwestycje przyczyniły się do zapewnienia ciągłości dostaw wody o dobrej jakości z wodociągów gminnych.

W zakresie rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowych:

- Rozbudowa sieci wodociągowej w Rosanowie: Zrealizowano rozbudowę sieci wodociągowej w ul. Poprzecznej – wykonano odcinek sieci o dł. 234,32 m, za kwotę 34.887,06 PLN, w ul. Lotniczej – odcinek o długości 543,50 m za kwotę 73.203,56 zł, w ul. Szafirowej (dz. 745/7) – odcinek o długości 484,71 m za kwotę 84.402,57 zł, w ul. Kwiatowej i Brzozowej odcinek o długości 287,99 m za kwotę 35.260,21 PLN.
  W trakcie realizacji jest budowa sieci wodociągowej w ul. Polnej w Rosanowie. Prace budowlane zakończą się w 2015 r.
- Modernizacja sieci wodociągowej poprzez wymianę rur azbestocementowych na PVC w miejscowości Józefów, Gieczno: Wykonano modernizacje sieci w m. Józefów oraz częściowo w m. Gieczno. Wartość robót w latach 2010-2014 wyniosła 505.234,42 zł.
  W bieżącym roku kontynuowane będą prace wodociągowe w m. Gieczno w ul. Podleśnej.
- Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Jedlicze A i B: Wykonano sieć wodociągową w ul. Szkolnej w m. Jedlicze A, tj. odcinek o długości 118,81 m . Koszt wykonanych robót wyniósł 22.038,29 PLN. Rozbudowano sieć wodociągowa w ul. Szkolnej o kolejne 382,52 m za kwotę 55.383,70 PLN. Ponadto wykonano sieć wodociągową o długości 1568,15 m w ul. Podrzecznej i Jedlinowej w m. Jedlicze A. Koszt zadania wyniósł 350.733,02 zł.
- Budowa sieci wodociągowej w m. Słowik ul. Ozorkowska: wykonano sieć wodociągową z rur PVC 160 mm o długości 915,9 m. Wartość zadania wyniosła 128.128,24 zł.
- Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Grotniki ulice Grabowa, Ozorkowska i Zakątna: wykonana została sieć wodociągowa w ul. Grabowej o długości 257,96 m, w ul. Ozorkowskiej i Zakątnej o łącznej długości 912,5 m. Całkowity koszt zadania zamknął się kwotą 350.733,02 zł.
- Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Ustronie: wykonano sieć wodociągową w ul Dębowej, tj. odcinek o długości 281,41 m, za łączna kwotę 57.957,11 PLN, w ul. Dolnej odcinek o długości 432,47 m za łączną kwotę 60.507,29 PLN, w ul. Morelowej odcinek o długości 200,95 m za łączna kwotę 52.229,31 PLN. Ponadto przebudowano sieć wodociągową w ul Jagodowej na odcinku 106,5 m za kwotę 19.730,*30 PLN oraz ul.* Iglastej na odcinku 142,50 m za kwotę 23.976,76 zł.
- Zaopatrzenie mieszkańców sołectw Lućmierz i Rosanów w wodę z wodociągu w Rosanowie: Zrealizowano I etap zadania, tj. sieć wodociągową o długości 1079,75 m za kwotę 164.517,00 PLN. Rozpoczęto realizację II etapu wykonaniem sieci wodociągowej w ul. Czereśniowej o długości 101 m, za kwotę 18.113,10 PLN oraz ul. Wiśniowej o długości 149 m za kwotę 21.792,21 PLN. Prace związane z realizacją zadania kontynuowane są w roku 2015 i zakończą się w terminie do 15.12.2015 r.
- Przebudowa sieci wodociągowej w Dąbrówce Wielkiej ul. Kościelna - Główna: Zrealizowano przebudowę sieci wodociągowej w Dąbrówce Wielkiej tj. wykonano sieć wodociągową na odcinku 272,14 m. Wartość wykonanych prac wyniosła 119.496,78 zł.
- Budowa wodociągu do Jasionki Małej oraz w m. Jasionka na odcinku od dz. nr ewid. 211 do dz. nr ewid. 211: wykonano sieć wodociągową do Jasionki Małej – o łącznej długości 1.091,45 m. Wartość wykonanych prac wyniosła 186.819,24 PLN. Ponadto w m. Jasionka o długości 27 m za kwotę 5.997,74 PLN oraz o długości 164,20 m za kwotę 27.823,60 zł.
- Rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Szkolnej w Słowiku: Wykonano sieć wodociągową na długości 306,53 m za kwotę 54.879,77 zł.

- Budowa sieci wodociągowej w Wiktorowie: wykonano sieć wodociągową o długości. 2.920,36 m. Ogółem koszt zadania wyniósł 453.943,92 zł.
- Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Glinnik w ulicy Janowskiej od Al. Bukowej: *w 2015 r.* zakończono budowę sieci wodociągowej o długości 777,07 m za kwotę 112.308,05 zł. Łączny koszt zadania wyniósł 123.108,05 zł.
- Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Łagiewniki Nowe ul. Słoneczna: Wykonano odcinek o długości 22 m za kwotę 7.500,00 zł.
- Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Gieczno ul. Sportowa: wykonano sieć wodociągową o długości 151,63 m za łączną kwotę 29.835,57 zł.
- Budowa sieci wodociągowej na odcinku Dąbrówka Strumiany - Dąbrówka Marianka: wykonano sieć wodociągową na długości 1501 m. Koszt zadania ogółem 242.974,69 zł.
- Budowa sieci wodociągowej w m. Lućmierz Las: wykonano sieć wodociągową na długości 693,05 m . Koszt zadania 74.945,87 zł.
- Rozbudowa sieci wodociągowej w Kaniej Górze ul. Wiosenna: Wykonano 336 m sieci wodociągowej. Ogółem wydatkowano kwotę 41.709,51 zł.

Ponadto sieć wodociągowa realizowana była przez prywatnych inwestorów, którzy łącznie wykonali 7.248,17 m sieci wodociągowej i 167,5 m sieci kanalizacyjnej.

Transport i łączność

Urządzenie przystanków komunikacyjnych:

Wykonano przystanki w następujących miejscowościach: Kania Góra na ul. Strażackiej, za kwotę 7030,42 PLN, Podole za kwotę 4.489,50 PLN, Glinik za kwotę 4.883,40 zł.

Zadania w zakresie przebudowy dróg gminnych, w tym:

- Przebudowa drogi Słowik ul. Wiosenna, Letnia –wykonano odcinek o długości 645 m. Wartość robót wyniosła 254.305,62 zł.
- Przebudowa drogi- Dzierżązna – Jasionka –wykonano nawierzchnię mineralno-bitumiczną na długości 2669,42 m. Wartość zadania wyniosła 882.302,43 zł.
- Przebudowa drogi Rosanów ul. Poprzeczna – wykonano odcinek o długości 706 m. Wartość robót wyniosła 222.403,20 zł.
- Przebudowa drogi Szczawin Kościelny ul. Strażacka i Leśna –wykonano odcinek o długości 1.782 m. Wartość robót wyniosła 489.944,04 zł.
- Przebudowa drogi 120353 E w m. Lorenki: opracowano mapę do celów projektowych oraz dokumentację projektową. Łączne wydatki wyniosły 21.713,40 zł.
- Przebudowa drogi gminnej w m. Józefów: opracowano mapę do celów projektowych oraz dokumentację projektową. Łącznie wydatkowano kwotę 13.768,43 zł.

Nakładka asfaltowa na ul. Stara Droga w Jedliczu A wykonano prace budowlane na odcinku 165 m od ul. Aleksandrowskiej do wiaduktu PKP. Wartość robót 98.185,60 zł.

- Przebudowa drogi nr 104231 E w m. Śladków Górny: opracowano mapę do celów projektowych oraz dokumentację projektową. Wydatkowano kwotę 20.833,60 zł.
- Nakładka asfaltowa na ul. Ogrodowej w Łagiewnikach Nowych na istniejącej podbudowie, na odcinku od ul. Smardzewskiej do ul. Skotnickiej: wykonano nawierzchnię asfaltową na długości 320 m, Wartość zadania 109.937,40 zł.
- Modernizacja drogi – położenie nakładki asfaltowej na ulicy Słonecznej w Łagiewnikach Nowych przy torach PKP: Wykonano nakładkę asfaltową na odcinku 110 m. Wartość zadania wyniosła 63.785,44 zł.

- Rozbudowa drogi gminnej nr 120372E relacji Lućmierz Las – Dąbrówka Malice – droga woj. 702: opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Wartość wykonanych prac projektowych wyniosła 318.465,25 zł.
- Nabycie gruntów pod drogę nr 120372E Lućmierz Las - Dąbrówka Malice - droga woj. 702: Ogółem koszt pozyskanych gruntów wyniósł 954.987,00 zł.
- Przebudowa drogi gminnej nr 120373E ul. A. Szukalskiej, Dąbrówka Strumiany – Dąbrówka Marianka: opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Wartość wykonanych prac projektowych wyniosła 229.001,19 zł.
- Nabycie gruntów pod drogę nr 120373E ul. A Szukalskiej, Dąbrówka Strumiany - Dąbrówka Marianka: Ogółem koszt pozyskanych gruntów wyniósł 821.082,00 zł.
- Przebudowa drogi gminnej nr 120366E na odc. od dr. powiatowej 5122E do drogi woj. 702 (ul. Teresy w m. Rosanów i ul. Spółdzielcza w m. Dąbrówka Wielka): opracowano dokumentację projektową. Koszt opracowania wyniósł 31.365,00 zł.
- Przebudowa drogi dojazdowej - powiatowej nr 5105E w m. Biała Gm. Zgierz: wykonano na odcinku 630 m nawierzchnię asfaltową w ul. Kościelnej wraz z chodnikiem z kostki betonowej. Wartość robót wyniosła 419.945,59 zł.

Gmina współfinansowała zadanie *„ Budowa i przebudowa przystanków kolejowych na trasach Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej– poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez utworzenie intermodalnych przystanków z Łódzką Koleją Aglomeracyjną – etap I"* w zakresie działań informacyjnych i promujących oraz robót budowlanych związanych z wykonaniem dojazdu i dojść pieszych do peronów z udogodnieniami dla osób niepełnosprawnych.

Budowa mieszkań socjalnych: opracowano dokumentacje projektową na budowę mieszkań socjalnych w m. Lućmierz. Koszt wykonanych opracowań wyniósł 19.855,50 zł.

Zadania w zakresie oświaty:
- Zwiększenie dostępności do infrastruktury edukacyjnej poprzez rozbudowę i doposażenie ZSG w Słowiku: prace budowlane rozpoczęto w 2010 r. Zakończenie planowane jest w 2015r. Zadanie w trakcie realizacji.
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej Szkoły Podstawowej w Białej w celu niwelowania społeczno-ekonomicznych dysproporcji na obszarach wiejskich: wykonano adaptację poddasza, termomodernizację budynku szkoły, budowę wielofunkcyjnego boiska sportowego. Wartość zadania wyniosła 1.544.773,24 zł.
- Modernizacja starego wjazdu do ZSG w Szczawinie:. Wartość robót wyniosła 26.900,00 PL. Modernizacja starego wjazdu – bramy od ul. Marszałkowskiej w ZSG w Grotnikach – wykonano nową bramę za kwotę 8.000,00 zł.

W zakresie ochrony zdrowia:
- Podniesienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców gminy – dostosowanie do wymogów fachowych i sanitarnych – budowa nowego Ośrodka Zdrowia w Białej: opracowano dokumentację projektową na budowę nowego ośrodka zdrowia w Białej. Koszt opracowania wyniósł 39.039,99 zł.
- Podniesienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców gminy – dostosowanie do wymogów fachowych i sanitarnych – ośrodków zdrowia miejscowości Grotniki: wykonano

roboty budowlano-montażowe związane z dostosowaniem obiektu do wymogów fachowych i sanitarnych. Wartość zadania wyniosła 483.086,35 zł.

- Podniesienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców gminy – dostosowanie do wymogów fachowych i sanitarnych – ośrodków zdrowia miejscowości Gieczno: wykonano roboty budowlano-montażowe związane z dostosowaniem obiektu do wymogów fachowych i sanitarnych. Wartość zadania wyniosła 477.912,36 zł.

W zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska:

- Budowa gminnej sieci przydomowych oczyszczalni ścieków: wykonano 4 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków za kwotę 54.885,50 zł.
- Budowa oświetlenia Dzierżązna – Biała, budowa oświetlenia - Kębliny ul. Letniskowa i Grzybowa, budowa oświetlenia - Słowik ul. Szkolna, budowa oświetlenia - Szczawin Duży ul. Strażacka i Leśna, budowa oświetlenia - Emilia ul. Działkowa dla przedmiotowych zadań inwestycyjnych opracowano dokumentacje projektowe. Koszt opracowań wyniósł 36.804,30 zł.

2.19 Budżet gminy

Budżet gminy Zgierz jest finansowym wyrazem i instrumentem polityki gospodarczej gminy oraz najważniejszym narzędziem do jej realizacji. Jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy i opiniowany przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Oprócz ustalanych i realizowanych corocznie planów budżetowych gmina posiada również Wieloletnią Prognozę Finansową obowiązującą na podstawie Uchwały Rady Gminy Zgierz nr IV/21/15 z dnia 29 stycznia 2015r. Obecna Wieloletnia Prognoza Finansowa skonstruowana jest na lata 2015-2026.

Skuteczne i efektywne rozwiązywanie lokalnych problemów i potrzeb społeczności powinno przebiegać z wykorzystaniem aktywnych metod sterowania rozwojem gminy. Plany rozwojowe gminy zawarte w dokumentach strategicznych, takich jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, strategia rozwoju gminy, wieloletnia prognoza finansowa stanowią ramy długookresowej polityki finansowej gminy zmierzającej do tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Warunkiem koniecznym do realizacji planów rozwojowych jest zapewnienie ich płynnego finansowania.

Struktura składników budżetu gminy Zgierz, tj. dochodów i wydatków została przedstawiona w poniższej tabeli.

	2010	2011	2012	2013	2014
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	29 798 370	30 862 460	32 508 927	34 800 488	39 734 636
Dochody bieżące	27 962 836	30 062 216	31 632 671	34 079 187	38 736 356
Dochody majątkowe	1 835 534	797 244	876 256	721 301	998 280
Dochody własne	2 5816 281	2 6709 566	28 306 343	29 995 592	34 570 834
WYDATKI OGÓŁEM, z tego	36 241 268	31 706 368	31 840 447	32 582 962	38 182 318
Wydatki majątkowe	10 060 474	3 959 761	3 078 557	2 471 407	5 364 342
Wydatki bieżące	26 180 794	27 746 607	28 761 890	30 111 555	32 817 976

Tabela 40 –Struktura dochodów i wydatków gminy Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2010-2014

W strukturze dochodów i wydatków budżetu gminy wyszczególnia się dochody bieżące i dochody majątkowe oraz wydatki bieżące i wydatki majątkowe. Strukturę budżetu gminy Zgierz w przedstawionym wyżej układzie, w analizowanym przedziale czasowym 2010-2014 przedstawia poniższa tabela.

	2010	2011	2012	2013	2014
I.DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	29 798 370	30 862 460	32 508 927	34 800 488	39 734 637
1.Dochody bieżące	27 962 836	30 065 216	31 632 671	34 079 187	38 736 356
1.1dochody z podatków i opłat ustalanych na podstawie odrębnych ustaw	7 768 576	8 819 816	8 527 207	9 490 850	11 506 517
1.2 stanowiących dochód budżetu państwa	5 989 692	6 974 559	7 348 655	8 061 718	9 315 725
1.3 dochody z budżetu Unii Europejskiej	631 879	586 000	325 192	262 814	773 442
1.4 subwencja oświatowa	7 711 538	8 395 703	9 558 269	9 584 297	9 501 349
1.5 subwencja wyrównawcza	1 255 461	1 218 021	1 233 546	1 328 848	1 412 841
1.6 pozostałe wpływy	623 601	218 224	437 218	545 765	1 062 679
1.7 dotacje na zadania własne	782 504	817 460	945 156	1 480 855	1 639 332
1.8 dotacje na zadania zlecone	3 199 585	3 335 434	3 257 428	3 324 041	3 524 471
2.Dochody majątkowe	1 835 534	797 244	876 256	721 301	998 280
II.WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	36 241 268	31 706 368	31 840 447	32 582 962	38 182 318
1.wydatki majątkowe	10 060 474	3 959 761	3 078 557	2 471 407	5 364 342
2.wydatki bieżące, w tym:	26 180 794	27 746 607	28 761 890	30 111 555	32 817 976
2.1 obsługa długu	387 313	678 080	751 090	494 656	344 771
2.2 dotacje	2 004 536	2 026 095	2 103 437	2 753 678	2 688 013
2.3 wydatki na administrację	4 268 609	4 620 577	4 728 755	4 965 419	5 378 858
2.4 wydatki na oświatę	10 224 580	11 169 544	12 126 350	12 894 524	14 044 149
2.5 wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	4 852 353	123 987	5 457 127	5 759 818	5 989 814

Tabela 41 – Struktura budżetu gminy Zgierz w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2010-2014

Analiza powyższej tabeli pokazuje wzrost dochodów ogółem o wartość 9 936 267,00 zł, co w ujęciu procentowym stanowi wzrost o 29,8%. Dochody gminy w badanym przedziale czasowym systematycznie rosną: w roku 2010 dochody bieżące wyrażały się kwocie 27 962 836 zł, w roku 2014 stanowiły wartość 38 736 356, co oznacza wzrost o wartość 10 773 520 zł. Dochody majątkowe gminy podlegały wahaniom z tendencją spadkową.

Główne źródła dochodów bieżących gminy to: dochody z podatków i opłat (ich udział procentowy w dochodach ogółem waha się w przedziale od 26,07% do 28, 96%), dochody z udziałów w podatkach państwowych (udział od 20,10 % do 23,44%) oraz subwencja oświatowa (udział w dochodach ogółem od 25,88% do 29,40 %). Dochody ogółem na 1 mieszkańca wyniosły w roku 2010- 2507,44 zł, w roku 2014- 3112,78 zł co oznacza wzrost o wartość 605,34 zł.

Z punktu widzenia samodzielności finansowej gminy w przekroju dochodów wyodrębnia się m.in. dochody własne.

Zestawienie budżetu gminy w zakresie dochodów własnych w latach 2010-2014 przedstawia poniższa tabela:

	2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
I.DOCHODY OGÓŁEM	29 798 370	30 862 460	32 508 927	34 800 488	39 734 637
Dochody własne	**25 816 281**	**26 709 566**	**28 306 343**	**29 995 592**	**34 570 834**
1.Dochody bieżące	27 962 836	30 065 216	31 632 671	34 079 187	38 736 356
1.1dochody z podatków i opłat ustalanych na podstawie odrębnych ustaw	7 768 576	8 819 816	8 527 207	9 490 850	11 506 517
1.2 stanowiących dochód budżetu państwa	5 989 692	6 974 559	7 348 655	8 061 718	9 315 725
1.3 dochody z budżetu Unii Europejskiej	631 879	586 000	325 192	262 814	773 442
1.4 subwencja oświatowa	7 711 538	8 395 703	9 558 269	9 584 297	9 501 349
1.5 subwencja wyrównawcza	1 255 461	1 218 021	1 233 546	1 328 848	1 412 841
1.6 pozostałe wpływy	623 601	218 224	437 218	545 765	1 062 679
1.7 dotacje na zadania własne	782 504	817 460	945 156	1 480 855	1 639 332
1.8 dotacje na zadania zlecone	3 199 585	3 335 434	3 257 428	3 324 041	3 524 471
2.Dochody majątkowe, w tym:	1 835 534	797 244	876 256	721 301	998 280
2.1 wpływy ze sprzedaży majątku	290 015	487 252	219 003	398 899	186 798
2.2 dochody z budżetu Unii	1 545 520	259 540	657 253	318 401	393 495

Europejskiej					
Dochody z budżetu Unii Europejskiej ogółem:	2 177 399	845 540	982 445	593 133	1 166 936

Tabela 42 – Struktura budżetu gminy Zgierz w latach 2010-2014- dochody własne.
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2010-2014

Największy udział w ogólnych dochodach gminy miały dochody własne, które w latach 2010-2014 kształtowały się na poziomie 86,63%-87%.

Analiza wydatków gminy w latach 2010-2014 wskazuje na ich spadek w latach 2011-2012 oraz wzrost w latach 2013-2014. W granicznych datach obserwuje się wzrost wydatków o wartość 1 941 050 zł.

Relacja wydatków majątkowych do wydatków bieżących pokazuje, w jakim stopniu budżet jest nakierowany na realizację zadań inwestycyjnych, a w jakim – na realizację zadań bieżących o charakterze doraźnym. Analiza prezentowanych wyżej zestawień wskazuje, że wydatki majątkowe w analizowanym okresie wykazywały tendencję spadkową (udział procentowy w ogólnej wartości wydatków gminy wahał się od 7,58% w roku 2013 do 27,76% w roku 2010).

W datach granicznych odnotowuje się spadek wydatków majątkowych o wartość 4 696 132 zł. Wydatki ogółem na 1 mieszkańca wyniosły w roku 2010-3049,58 zł, w roku 2014- 2991,17 zł co oznacza spadek o wartość 58,41 zł.

W analizowanym okresie wydatki gminy Zgierz w zakresie zadań własnych w wybranych działach przedstawiały się następująco:

Dział/rok	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**Wzrost/ spadek w stosunku do roku 2010 w %**
Oświata i wychowanie	13 103 036,25	11 809 259,10	12 157 676,22	12 571 831,05	15 568 787,26	18%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 792 685,13	2 841 655,63	3 093 740,77	4 046 227,75	4 572 501, 73	63%
Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	607 811,39	757 263,13	836 443,69	961 653,31	627 999,00	3,3%
Opieka społeczna	2 076 521,72	2 211 596,28	2 601 293,96	2904438,22	3 033 424,69	46%
Ochrona zdrowia	332 214,26	923 100,00	498 456, 61	130 409,01	121 232,26	-63,5%
Transport i łączność	4 253 223,13	1 338 098,08	1 639 964,26	1 089 552,71	918 261,29	-78%
Kultura fizyczna i sport	551 054,33	582 799,16	106 530,36	493 019,60	1 224 491,93	122%

Tabela 43– Wydatki w wybranych działach budżetu w zakresie zadań własnych w latach 2010-2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2010-2014

Analiza wybranych wydatków gminy Zgierz wskazuje na systematyczny wzrost wydatków na zadania własne w zakresie oświaty i wychowania, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz pomocy społecznej. W wydatkach na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego odnotowuje się wzrost w latach 2011-2013 oraz spadek w roku 2014.

Wydatki na kulturę fizyczną i sport przyjęły najwyższą wartość w 2014roku – 1 224 491,93 (w związku z inwestycjami : Budowa boiska wielofunkcyjnego przy ZSG w Giecznie, Budowa świetlicy wiejskiej z zapleczem sportowym przy boisku w Rosanowie), najniższą w 2012r.- 106 530,36.

W analizowanym okresie odnotowano spadek wydatków w działach: ochrona zdrowia obejmującym m.in. zwalczanie narkomani i przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz transport i łączność. Najwyższy spadek – o 78,4% dotyczy wydatków w dziale transport i łączność, związanych m.in. z inwestycjami w drogi publiczne gminne i powiatowe.

2.20 Absorpcja środków zewnętrznych

W latach 2010-2014 gmina Zgierz pozyskała środki zewnętrzne na następujące działania:

Lp.	Tytuł projektu	Data złożenia wniosku	Fundusz/program – źródło dofinansowania
1	**Możesz więcej** (zajęcia wyrównawcze dla uczniów SP Biała, SP Besiekierz Rudny, SP Dąbrówka Wielka, ZSG Gieczno, ZSG Słowik, ZSG Grotniki)	27.03.2009r. (realizacja 2009/2010)	Europejski Fundusz Społeczny/ Program Operacyjny Kapitał Ludzki, poddziałanie 9.1.2
2	**Stworzenie Centrum Aktywizacji Społeczno-Kulturalnej i Sportowej we wsi Gieczno** (świetlica wiejska)	31.03.2009r. (realizacja 2009/2010)	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich/ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
3	**Budowa sieci wodociągowej w Wiktorowie**	28.05.2009r (realizacja 2010/2011).	Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów wiejskich/Program Rozwoju obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
4	**Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego w gminie Zgierz**	25.09.2009r. (realizacja 2010)	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego/Regionalny Program

	poprzez zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego z elementami ratownictwa drogowego dla OSP w Białej		Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, działanie II.5
5	**Poprawa warunków dla wzrostu aktywności społecznej, rekreacyjnej i sportowej we wsi Szczawin przy ZSG w Szczawinie** (wybudowanie boiska sportowego przy ZSG Szczawin – boisko ma być dostępne dla wszystkich mieszkańców)	04.12.2009r. (realizacja 2010)	Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów wiejskich/Program Rozwoju obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
6	**Majowa integracja** (zorganizowanie gminnej „Majówki" na terenie GOK w Dzierżąznej)	26.10.2009r. (realizacja 2010)	Europejski Fundusz Społeczny/ Program Operacyjny Kapitał Ludzki, działanie 7.3
7	**Pokieruj swoim życiem!** (kurs prawa jazdy kat. C i szkolenie z zakresu funkcjonowania podmiotów gospodarczych dla 15 mieszkańców gminy Zgierz)	04.12.2009r. (realizacja 2010)	Europejski Fundusz Społeczny/ Program Operacyjny Kapitał Ludzki, działanie 9.5
8	**Organizacja Centrum Kultury we wsi Ustronie** (świetlica wiejska)	19.04.2010 r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich/Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"
9	**Komputer – twój pomocnik** (kurs z podstaw obsługi komputera dla 13 niezatrudnionych mieszkańców gminy Zgierz)	10.09.2010r.	Europejski Fundusz Społeczny/ Program Operacyjny Kapitał Ludzki, działanie 6.3
10	**Organizacja Centrum Kultury we wsi Ustronie** (świetlica wiejska)	2010	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich/Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"

11	**Rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Kotowicach** w Gminie Zgierz – PROW -Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	23.03.2011 (realizacja 2014/2015)	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Podstawowe Usługi dla gospodarki ludności wiejskiej
12	**Remont świetlicy wiejskiej w Jedliczu A**	04.04.2011r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"
13	**Przygotowanie i wydruk przewodnika turystycznego po Gminie Zgierz**	04.04.2011r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
14	**Wrześniowa historia gminy Zgierz – rajd pieszy i rowerowy oraz widowisko historyczne** (rekonstrukcja bitwy z września 1939r., rajd szlakiem wydarzeń wojennych)	04.04.2011r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
15	**Indywidualność siłą** (zajęcia dostosowane do indywidualnych potrzeb uczniów kl. I-III szkół podstawowych z terenu Gminy)	12.07.2011r.	Europejski Fundusz Społeczny/ Program Operacyjny Kapitał Ludzki poddz. 9.1.2
16	**Budowa boiska sportowego wielofunkcyjnego w Grotnikach**	26.08.2011r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, „Odnowa i rozwój wsi"
17	**Remont świetlicy wiejskiej w Jedliczu A**	2011 rok	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich/Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-

			2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"
18	**Przygotowanie i wydruk przewodnika turystycznego po gminie Zgierz**	2011 rok	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty
19	**Wrześniowa historia gminy Zgierz – rajd pieszy i rowerowy oraz widowisko historyczne** (rekonstrukcja bitwy z września 1939 r., rajd szlakiem wydarzeń wojennych)	2011 rok	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
20	**Rozbudowa i remont świetlicy w Kaniej Górze, gmina Zgierz**	30.05.2012r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"
21	**Doposażenie świetlicy wiejskiej w Łagiewnikach Nowych oraz zagospodarowanie terenu wokół świetlicy**	30.05.2012r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
22	**Lokalny lider w ekomuzeum -** wyjazd studyjny do LGD Fundacja Biebrzańska (wyjazd dla sołtysów i członków rad sołeckich)	30.05.2012r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
23	**Młodzi do dzieła** – wyjazd studyjny do LGD Stowarzyszenie Gorce-Pieniny (wyjazd dla aktywnej, działającej w organizacjach młodzieży z terenu gminy)	31.05.2012r.	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
24	**Doposażenie świetlicy wiejskiej**	2012 rok	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program

	w Łagiewnikach Nowych oraz zagospodarowanie terenu wokół świetlicy		Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
25	**Lokalny lider w ekomuzeum-** wyjazd studyjny do LGD Fundacja Biebrzańska (wyjazd dla sołtysow i członków rad sołeckich)	2012 rok	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty
26	**Młodzi do dzieła – wyjazd studyjny do LGD Stowarzyszenie Gorce-Pieniny** (wyjazd dla aktywnej, działającej w organizacjach młodzieży z terenu Gminy)	2012 rok	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
27	**Świat dziecka** – POKL (Zakup dla 9 oddziałów przedszkolnych, w szkołach podstawowych w Białej, Besiekierzu Rudnym, Dąbrówce Wielkiej, Szczawinie, Giecznie i Słowiku, nowych mebli, sprzętów: telewizorów, tablic interaktywnych, laptopów, rzutników itp.), wyposażenia toalet i kuchni, pomocy dydaktycznych, artykułów plastycznych oraz zabawek.	2013 r. (realizacja 2014 r.)	Europejski Fundusz Społeczny/ Program Operacyjny Kapitał Ludzki poddz. 9.1.1
28	**Budowa świetlicy wiejskiej w Rosanowie**, Gmina Zgierz – PROW -Leader- Fundacja PRYM	13.01.2014	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"
29	**Budowa boiska wielofunkcyjnego, ogólnodostępnego przy Zespole Szkolno– Gimnazjalnym w Giecznie,** w Gminie Zgierz- PROW- Leader- Fundacja PRYM	18.09.2014	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"

30	**Smaki tradycji-** wyjazd studyjny do LGD Stowarzyszenie Gorce Pieniny Zgierz – PROW- Leader- Fundacja PRYM	30.05.2012r. (realizacja 2014)	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
31	Doposażenie Zespołu **Szczawiniacy,** warsztaty taneczne, występy zespołu, doposażenienie zespołu w stroje ludowe i buty	01.09.2014	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
32	**Rozbudowa stacji wodociągowej w miejscowości Skotniki w Gminie Zgierz** – PROW- Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	2014- 2015	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Podstawowe Usługi dla gospodarki ludności wiejskiej
33	**Zwiększenie dostępności do infrastruktury edukacyjnej poprzez rozbudowę i doposażenie Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego w Słowiku"**	Realizacja projektu 2014-2015,	RPO Woj. Łódzkiego na lata 2007-2013 V.3
34	**Budowa i wdrożenie Systemu Informacji Przestrzennej Gminy Zgierz,** utworzenie metadanych dla zbiorów i usług danych przestrzennych, stworzenie wirtualnej platformy mapowo-informacyjnej funkcjonującej w sieci Internet zintegrowanej ze stroną Internetową Gminy o rozbudowanej funkcjonalności	2014-2015	RPO Woj. Łódzkiego na lata 2007-2013

35	**Smaki tradycji**- wyjazd studyjny do LGD Stowarzyszenie Gorce Pieniny (Koła Gospodyń Wiejskich)	2014 rok	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"
36	**Budowa świetlicy wiejskiej w Rosanowie, Gmina Zgierz** -Budowa świetlicy wiejskiej z zapleczem sportowym, wykończenie części świetlicowej	2014 rok	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"- Fundacja PRYM
37	**Budowa boiska wielofunkcyjnego, ogólnodostępnego przy Zespole Szkolno– Gimnazjalnym w Giecznie, w Gminie Zgierz**- z oświetleniem płyty boiska	2014 rok /rozliczenie 2015 r.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „Odnowa i rozwój wsi"- Fundacja PRYM
38	**Wyposażenie w stroje ludowe, przeprowadzenie warsztatów oraz wyjazd na teren LGD Gorce-Pieniny Szkolnego Zespołu Ludowego „Szczawiniacy"** -wykonanie ludowych strojów łęczyckich oraz butów, organizacja warsztatów choreograficznych i muzycznych, wyjazd studyjny zespołu do LGD Gorce-Pieniny połączony z warsztatami i występami zespołu w celu promocji folkloru łęczyckiego i rozwoju aktywności społeczności lokalnej.	2015 rok	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Leader – „małe projekty"- Fundacja PRYM
39	**Bajkowo** -Zakupy dla 2 oddziałów przedszkolnych, w szkołach podstawowych w, Besiekierzu Rudnym, Dąbrówce Wielkiej, nowych mebli, sprzętów: tablic interaktywnych, laptopów, rzutników itp., wyposażenia	2015 rok	Program Operacyjny Kapitał Ludzki poddz. 9.1.1

	kuchni, pomocy dydaktycznych, artykułów plastycznych oraz zabawek.		

Tabela 44 – Środki zewnętrzne pozyskane przez gminę Zgierz w latach2010-2015
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań danych Urzędu Gminy Zgierz

W ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020 planowane jest dalsze pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Środki zewnętrzne na realizację zadań gminy Zgierz będą pozyskiwane przede wszystkim z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego oraz programów ogólnokrajowych.

Łódzki Obszar Metropolitarny

14 grudnia 2012 roku pomiędzy samorządami został podpisany list intencyjny, którego efektem było utworzenie 15 kwietnia 2014 r. Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitarny. W ramach partnerstwa międzygminnego stworzono projekt pod nazwą „Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego", którego celem było opracowanie kierunków rozwoju Stowarzyszenia, a także przygotowanie dokumentacji technicznej dla projektów, które będą mogły uzyskać dofinansowanie w ramach ZIT. Gmina Zgierz posiada 4 projekty, które zostały zgłoszone do realizacji w ramach „Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitarnego 2020+":

1. Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań informatycznych i organizacyjnych w Urzędzie gminy Zgierz w Zgierzu
2. Adaptacja budynku w Słowiku na mieszkania socjalne
3. Renowacja i modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Dzierżąznej, w gminie Zgierz (projekt na liście rezerwowej)
4. Łódzki Tramwaj Metropolitarny – porozumienie o współpracy pomiędzy miastem Łódź (Lider) a miastem Ozorków, gminą Ozorków, miastem Zgierz, gminą Zgierz, miastem Konstantynów Łódzki, gminą Lutomiersk, gminą Ksawerów i miastem Pabianice zostało zawarte 24.10.2014 r.

III Wnioski z diagnozy

3.1 Analiza SWOT

Na podstawie raportu o aktualnym stanie gminy Zgierz dokonana została diagnoza jej stanu faktycznego, która jest nieodzowną fazą planowania rozwoju lokalnego. Daje ona możliwość poznania problemów i słabych stron gminy oraz zidentyfikowanie obszarów, w których można dokonać zmian. Najpopularniejszą i najbardziej obiektywną metodą diagnozowania jest analiza SWOT. Jest to analiza słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń. Nazwa tej metody jest akronimem złożonym pierwszych liter angielskich słów, będących zarazem polami przyporządkowania czynników, mających wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strenghts), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats). Silne i słabe strony to czynniki wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ, natomiast szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki, na które wspólnota gminna nie ma wpływu lub jest on znikomy.

Mocne strony	Słabe strony
• dogodne położenie geograficzne gminy w centrum Polski, • dobre połączenie ze stolicą województwa łódzkiego, • sąsiedztwo dużego akademickiego ośrodka miejskiego –Łodzi, • przebieg autostrady A2 i usytuowanie zjazdów, • bliskość skrzyżowania autostrad, • położenie przy linii kolejowej Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej, •położenie na terenach atrakcyjnych turystycznie(kompleksy leśne, szlaki turystyczne, • duży potencjał środowiskowo-przyrodniczy do rozwoju turystyki i rekreacji, • wolne obszary przeznaczone na inwestycje, • bliskość portu lotniczego w Łodzi, • bogaty potencjał zasobów kulturowych i historycznych, •wysoka aktywność gospodarcza mieszkańców (duża liczba podmiotów gospodarczych), • sprzyjające warunki do rozwoju OZE (ogniwa fotowoltaiczne, biomasa, wody geotermalne, • istnienie obszarów prawnie chronionych,	• słaby stan techniczny dróg gminnych i przebiegających przez Gminę dróg powiatowych, • niewystarczająca infrastruktura, towarzysząca (chodniki, drogi rowerowe, oświetlenie, parkingi), • bardzo słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna i gazowa, • brak oczyszczalni ścieków, • niewystarczający zasób mieszkaniowy gminy, • brak atrakcyjnych, przygotowanych (uzbrojonych) terenów pod inwestycje, skutkujący małym zainteresowaniem inwestorów zewnętrznych, • niska dynamika rozwoju gospodarczego • słaby dostęp do specjalistycznych usług medycznych na terenie gminy, • brak systemu aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych, • niewystarczająca infrastruktura turystyczna i gastronomiczna (ścieżki rowerowe, baza noclegowa i gastronomiczna), • niska aktywność organizacji społecznych w pozyskiwaniu środków na działania ze źródeł zewnętrznych, • niski poziom edukacji ekologicznej

• różnorodność obszarów gminy, •dobrze zorganizowane szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne, • działalność Gminnego Ośrodka Kultury jako ośrodka kreującego rozwój kultury na terenie gminy, • duży zasób terenów pod budownictwo, • wysoki poziom aktywności organizacji działających na terenie gminy (KGW, OSP,) • korzystne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego, • dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, •korzystny wynik salda migracji, •tendencja wzrostowa indywidualnego budownictwa mieszkaniowego.	mieszkańców (dzikie wysypiska śmieci,,) • ujemny przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa, • duża liczba mieszkańców gminy objęta pomocą społeczną, • niedoinwestowana i niewystarczająca infrastruktura sportowa, • rozdrobnienie gospodarstw rolnych, • niedoskonały system informacji dla rolników i przedsiębiorców.

Szanse	Zagrożenia
• położenie w sąsiedztwie głównych dróg krajowych i autostrad, •racjonalna polityka przestrzenna, tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach rozwojowych, • lokalizacja gminy na terenach atrakcyjnych turystycznie, •atrakcyjne położenie terenów inwestycyjnych, • wzrastające zapotrzebowanie na wypoczynek w gospodarstwach rolnych (agroturystyka, turystyka ekologiczna), • położenie w obszarze funkcjonalnym Łodzi, • udział w zintegrowanych programach terytorialnych z miastem Łódź i gminami ościennymi (realizacja polityki konkurencyjności i spójności terytorialnej)- ŁOM, • współpraca z innymi samorządami (przynależność do związków międzygminnych i stowarzyszeń, LGD), • możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych w nowej perspektywie finansowej, • wzrost popytu na alternatywne źródła energii wynikający z wymogów pakietu klimatyczno-energetycznego UE,	•przewlekłość procedur lokalizacyjnych inwestycji, •negatywna postawa mieszkańców wobec planowanych inwestycji, •duże koszty opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, •niewystarczające zainteresowanie ofertą terenów inwestycyjnych gminy, •duża konkurencja i utrudnienia proceduralne przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych, •duża konkurencja ze strony innych gmin (regionów) w zakresie turystyki i terenów inwestycyjnych, •niepewność pozyskania środków zewnętrznych na planowane inwestycje, •niestabilność warunków ekonomiczno-prawnych dla działalności gospodarczej, •migracja (emigracja) społeczeństwa „za pracą" i lepszymi warunkami życia, •patologie społeczne, •postrzeganie województwa łódzkiego jako regionu mało atrakcyjnego turystycznie w skali kraju, •niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, •starzenie się społeczeństwa,

• dostępność środków na realizację inwestycji w OZE, • atrakcyjne tereny dla budownictwa mieszkaniowego indywidualnego i rekreacyjnego, • poprawa sytuacji demograficznej za sprawą migracji, • bogactwo zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych, • wzrost popytu na turystykę weekendową oraz aktywne formy wypoczynku i rekreacji, • wzrost poziomu urbanizacji gminy za sprawą indywidualnego budownictwa mieszkaniowego.	•zwiększający się poziom dziedziczonej bezradności i obojętności, •zjawisko tzw. dziedziczonego bezrobocia.

Tabela 45– Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia gminy Zgierz
Źródło: opracowanie własne

3.2 Wyniki badań ankietowych.

Badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy Zgierz zostało przeprowadzone w dniach 03-26 lipca 2015r. Ankiety przeznaczone były dla mieszkańców gminy, podmiotów gospodarczych z terenu gminy, stowarzyszeń , fundacji i organizacji społecznych oraz osób przebywających na terenie gminy, i zostały udostępnione na stronie internetowej Urzędu gminy Zgierz. W odpowiedzi wpłynęło 68 ankiet od różnych grup interesariuszy.

W pierwszym pytaniu ankietowani zostali poproszeni o wskazanie 5 priorytetowych inwestycji/ działań gminy do realizacji w perspektywie najbliższych lat. Respondenci mieli do dyspozycji katalog zawierający propozycje 24 działań gminy, mogli wskazać również własne pomysły.

Działania priorytetowe w opinii mieszkańców przedstawiają się następująco:

- •poprawa infrastruktury drogowej (budowa i remonty dróg) - 87%
- •budowa infrastruktury przy drogach (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie uliczne, parkingi) – 84%
- •rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej – 54%
- •rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej – 50%
- •szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocyjnych gminy – 35%
- •wydzielanie i uzbrajanie terenów pod inwestycje – 26%
- •zmniejszenie bezrobocia -26%
- •poprawa jakości obsługi medycznej – 22%
- •poprawa estetyki gminy (nowe place ,skwery) – 19%
- •uporządkowanie przestrzeni , plany zagospodarowania przestrzennego - 15%

- budowa sieci gazowej -15 %
- zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych – 12%
- wspieranie opieki nad osobami starszymi (domy dziennego pobytu) -10 %
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – 9%
- zwiększenie nakładów na inwestycje sprzyjające rozwojowi turystyki(rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej) – 9%
- promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii – 9%
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w gminie – 7%
- szersze działania w zakresie zapewnienia opieki na dziećmi w wieku do lat 3 - 6%
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – 4%
- wsparcie aktywności gospodarczej, zawodowej, społecznej i kulturalnej mieszkańców – 4%
- dalsze działania gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi – 4%
- poprawa poziomu edukacji – 4%
- budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej – 3%
- promocja gminy , w tym w dziedzinie turystyki – 3%
- inne- 3 %

W swych odpowiedziach respondenci wskazali na konieczność poprawy istniejącej infrastruktury drogowej oraz infrastruktury towarzyszącej, budowę i rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocyjnych gminy. Działania lokalnych władz zdaniem ankietowanych powinny skoncentrować się także na wydzielaniu i uzbrajanie terenów pod inwestycje, zmniejszeniu bezrobocia, poprawie jakości obsługi medycznej oraz estetyki gminy.

Najmniej istotne w opinii ankietowanych osób stanowiły kwestie związane termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, wsparciem aktywności gospodarczej, zawodowej, społecznej i kulturalnej mieszkańców, działaniami gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, promocją gminy oraz poprawą poziomu edukacji (4% i 3%).

Odpowiadając na pytanie dotyczące mocnych i słabych stron gminy Zgierz, ankietowani udzieli następujących odpowiedzi.

Mocne strony	*Słabe strony*
• położenie - 60% • możliwość rozwoju agroturystyki - 59% • atrakcyjność turystyczna – 50% • dobrze rozwinięta baza oświatowa – 46% • wyremontowane świetlice wiejskie – 40% • imprezy promujące gminę – 37% • atrakcyjność inwestycyjna – 34% • działalność ochotniczych straży pożarnych – 17% • duży zasób siły roboczej – 25% • działalność Gminnego Ośrodka Kultury –	• niedostateczny lub zły stan techniczny dróg – 87% • brak kanalizacji w większości miejscowości – 69% • brak rozwiniętego transportu publicznego – 51% • brak inwestorów – 47% • niski budżet – 34% • bezrobocie – 29% • brak pracy dla młodych ludzi – 24% • niskie dochody mieszkańców – 19%

15% • zwodociągowanie – 12% • zintegrowana społeczność – 12% • działalność klubów sportowych – 12% • infrastruktura rekreacyjna i sportowa - 9% • dobrze rozwinięte rolnictwo – 7%	• brak promocji gospodarczej – 12% • brak rozwiniętego przemysłu – 10% •słabo rozwinięta baza agroturystyczna – 9% • brak estetyki przestrzennej – 9% • brak miejsc do rekreacji – 9% •niedostateczna pomoc socjalna dla najuboższych – 7%

Tabela 46 – Mocne i słabe strony gminy Zgierz w badaniach ankietowych.
Źródło: opracowanie własne

Zdaniem respondentów gmina Zgierz w roku 2020 powinna być:

- atrakcyjna dla inwestorów – 78%
- atrakcyjna dla mieszkańców – 77 %
- posiadać dobrą infrastrukturę techniczną – 71%
- dobrze zarządzana – 65 %
- stwarzać mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy na przyszłość – 49%.

IV Program działania

4.1 Wizja i misja do 2020 r.

Wizja to spojrzenie w przyszłość, wyobrażenie, idea. Stanowi odpowiedź na pytanie – jaka ma być gmina?

Wizja rozwoju gminy Zgierz jest stanem docelowym, który zostanie osiągnięty z wykorzystaniem możliwości i zasobów gminy w perspektywie do roku 2020. Zdefiniowana wizja stawia do realizacji cel i wyznacza kierunki działania, obszary interwencji, które wygenerują wzrost poziomu jakości życia obecnych mieszkańców, a także zachęci do osiedlania się nowych. Spowoduje tym samym wzrost atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej, a także atrakcyjności gminy jako inkubatora działalności gospodarczej i przedsiębiorczości.

Wizja gminy Zgierz

Gmina Zgierz, stwarzając warunki do rozwoju społecznego i gospodarczego oraz dbając o zrównoważony rozwój będzie atrakcyjnym miejscem do osiedlania się, prowadzenia działalności gospodarczej i wypoczynku.

Do roku 2020 gmina Zgierz będzie nowoczesnym i przyjaznym dla środowiska ośrodkiem gospodarczo-turystycznym, dzięki czemu stworzy wysokiej jakości przestrzeń do życia dla obecnych i nowych mieszkańców.

Zrównoważony i sprawny rozwój będzie możliwy dzięki otwartej i zintegrowanej społeczności, włączonej w życie społeczno-gospodarcze Gminy. Będzie to obszar ze sprawną administracją i efektywną wielosektorową gospodarka, spójny społecznie i terytorialnie bazujący na kapitale ludzkim.

Misja określa system wartości, stosowanych przez władzę i społeczność w celu osiągnięcia przyjętego w wizji obrazu gminy.

Misja gminy Zgierz:

Tworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju gospodarczego i turystycznego przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego oraz kulturowego gminy.

Misja strategii warunkuje sformułowanie kierunków bezpośrednich i pośrednich działań-celów strategicznych i operacyjnych. Gmina Zgierz za pomocą wyznaczonych celów będzie dążyć do podwyższenia jakości życia mieszkańców w taki sposób, aby poszczególne dziedziny życia i gospodarki wzajemnie się uzupełniały i przenikały tak, aby stworzyć kompleksową poprawę warunków. Położenie geograficzne oraz zasoby przyrodniczo-kulturowe powodują, iż gmina jest atrakcyjnym miejscem zarówno pod względem turystycznym, jak i gospodarczym. Świadomość ekologiczna mieszkańców oraz czyste i zadbane środowisko będą sprzyjać naturalnej produkcji rolnej, a bogate walory krajobrazu zdeterminują możliwość rozwoju w kierunku turystyki i agroturystyki stanowiącej jeden ze składników rozwoju ekonomicznego. Ponadto dobrze przygotowane i atrakcyjne tereny inwestycyjne staną się zachętą do lokowania kapitału przez podmioty zewnętrzne, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy warunków bytowych i zapobiegnie trwającej migracji (emigracji) mieszkańców gminy w poszukiwaniu lepszych warunków życia. Rozwój gospodarczy będzie także pozytywnym impulsem dla tych, którzy widzą w Gminie Zgierz swoja przyszłą „małą ojczyznę".

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Zgierz oraz przeprowadzona analiza SWOT pozwoliły na wyznaczenie czterech filarów (obszarów) interwencji

(infrastruktura i przestrzeń, gospodarka i turystyka, kapitał ludzki, środowisko), które w znaczący sposób wpływają na jej przyszły rozwój gospodarczy , społeczny, ekologiczny i przestrzenny. Wokół wskazanych obszarów strategicznych skoncentruje się działalność Gminy Zgierz przy współpracy z partnerami sektora publicznego, prywatnego, trzeciego sektora oraz społeczeństwem.

W dalszej części strategii opracowano wskaźniki monitorowania, które umożliwią kontrolę i ewaluację podejmowanych działań.

4.2 Program działania- cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działania

Obszar: Infrastruktura i przestrzeń

Kierunki i zadania w tym obszarze mają na celu zapewnienie wysokiego standardu infrastruktury technicznej (drogowej i komunalnej), racjonalne gospodarowanie przestrzenią gminy, zapewnienie infrastruktury umożliwiającej realizację inwestycji oraz zwiększenie dostępności e-usług w administracji publicznej.

Umożliwi to wielopłaszczyznowe i zorganizowane zarządzanie terenem gminy oraz funkcjami poszczególnych jej obszarów, a także racjonalne rozmieszczenie zabudowy, szlaków komunikacyjnych, inwestycji i podniesienie estetyki przestrzeni. Dzięki temu mieszkańcom i inwestorom zapewniona zostanie wysoka jakość życia i prowadzenia działalności w gminie.

Cel strategiczny: **I. Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna**

Cel operacyjny:

1. Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej.

Kierunki działań:

1.1 budowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego istniejącej gminnej infrastruktury drogowej,
1.2 wspieranie przebudowy i modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich zlokalizowanych na terenie gminy,
1.3 budowa i modernizacja infrastruktury towarzyszącej: m.in. chodników, oświetlenia ulicznego,
1.4 budowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarach inwestycyjnych,
1.5 budowa ścieżek rowerowych,

Cel operacyjny:

2.Rozwój gospodarki przestrzennej.

Kierunki działań:

2.1 uzbrajanie terenów stref potencjalnej aktywności gospodarczej,
2.2 tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie nowych terenów pod działalność gospodarczą,
2.3 inwentaryzacja gruntów, bazy lokalowej, infrastruktury towarzyszącej pod kątem uwzględnienia jej w ofercie inwestycyjnej gminy,
2.4 rozwój infrastruktury mieszkalnictwa socjalnego,
2.5 udział w tworzeniu zintegrowanych programów terytorialnych z miastem Łódź i gminami ościennymi w ramach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego,
2.6 zabezpieczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
2.7 zabezpieczenie terenów pod budownictwo letniskowe.

Cel operacyjny :

3.Dalsza rozbudowa systemów wodociągowych i kanalizacyjnych.

Kierunki działań:

3.1 budowa, rozbudowa oraz modernizacja systemów wodociągowych, hydroforni i stacji uzdatniania wody,
3.2 budowa, rozbudowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej,
3.3 wsparcie mieszkańców gminy w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków

Cel operacyjny:

4.Rozwój infrastruktury i technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Kierunki działań:

4.1 wspieranie rozwoju sieci teleinformatycznej – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu,
4.2 zapewnienie powszechnego dostępu do e-usług i e- administracji,
4.3 uruchomienie e-PUAP,
4.4 wspieranie działań placówek oświatowych na rzecz pełnej informatyzacji szkół.

Obszar : Gospodarka i turystyka

Kierunki działań w tym obszarze mają na celu rozwój lokalnej gospodarki, który jest podstawą procesów rozwojowych dla wszystkich elementów życia społeczności lokalnej i wpływa na wzrost samodzielności gminy. Rozwój gospodarczy bezpośrednio przekłada się na tworzenie nowych miejsc pracy oraz zapewnienie dostępności dóbr i usług, co w istotny sposób wpływa na podniesienie jakości życia mieszkańców.

Gmina Zgierz będzie prowadzić politykę sprzyjającą rozwojowi gospodarki poprzez wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, otwarcie na zewnętrznych inwestorów oraz tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu w gminie. Działania w tym zakresie powinny obejmować budowanie przyjaznej dla przedsiębiorców administracji i promowanie oferty inwestycyjnej gminy.

Gmina Zgierz ma też duży, ale nie w pełni wykorzystany potencjał rekreacyjny i turystyczny. Gmina mogłaby stać się celem turystyki weekendowej dla mieszkańców aglomeracji łódzkiej, głównie Łodzi, Zgierza, Aleksandrowa Łódzkiego i Ozorkowa. Miejscowe dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe umożliwia rozwój różnych form turystyki, zarówno jednodniowej i rekreacyjnej, jak i dla osób chcących zatrzymać się w gminie na dłużej. Dodatkową szansą rozwoju gospodarczego jest agroturystyka i ekoturystyka, pozwalająca na uzupełnienie działalności niewielkich gospodarstw rolnych o usługi noclegowe i gastronomiczne. Elementem sprzyjającym rozwojowi rekreacji i turystyki jest przyrodniczy potencjał gminy.

Cel strategiczny: **II. Atrakcyjna i przedsiębiorcza gmina Zgierz**

Cel operacyjny:

1.Opracowanie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej gminy Zgierz.

Kierunki działań:

1.1 wyznaczanie terenów pod inwestycje (planowanie przestrzenne przyjazne dla inwestorów),
1.2 analiza zachęt inwestycyjnych dla przedsiębiorców i inwestorów,
1.3 pomoc i ułatwianie dostępu do informacji o możliwościach uzyskania środków zewnętrznych na utworzenie lub rozwój firmy, w tym środków UE,
1.4 wsparcie mieszkańców, przedsiębiorców i rolników w zakresie pozyskiwania funduszy na przekwalifikowanie, rozwój i modernizację gospodarstw rolnych- stworzenie gminnego programu wsparcia dla osób zakładających i prowadzących działalność gospodarczą,
1.5 prowadzenie działań w celu pozyskiwania inwestorów, w tym uczestnictwo w wydarzeniach umożliwiających prezentowanie oferty inwestycyjnej gminy (targi, wystawy, konferencje),
1.6 bezpośrednie kontakty z potencjalnymi inwestorami,
1.7 stworzenie i upowszechnianie oferty inwestycyjnej gminy (strona internetowa, broszury) oraz dystrybucja materiałów informacyjnych,
1.8 reklama w mediach, publiczne wystąpienia władz gminy,
1.9 organizacja wydarzeń o tematyce gospodarczej(konferencje, szkolenia i inne),

Cel operacyjny:

2.Stworzenie warunków do rozwoju turystyki w oparciu o zasoby przyrodnicze, kulturowe i historyczne.

Kierunki działań:

2.1 wspieranie rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, bazy noclegowej oraz gastronomii,

2.2 budowa ścieżek rowerowych,

2.3 wspieranie rozwoju agroturystki w gminie, m.in. przez organizację szkoleń dla osób zainteresowanych prowadzeniem gospodarstw agroturystycznych,

2.4 wspieranie rozwoju oferty usługowej wzdłuż szlaków turystycznych,

2.5 wspieranie działań w zakresie zagospodarowania terenów pod kątem rekreacji (miejsca na ogniska, wiaty, utwardzenie terenu),

2.6 upowszechnianie oferty turystycznej gminy,

2.7 wypracowanie modelu cyklicznych imprez gminy jako atrakcji turystycznej,

2.8 organizacja rajdów po gminie i ich promocja,

2.9 nawiązanie współpracy z podmiotami branży turystycznej - sąsiednimi, wojewódzkimi punktami informacji turystycznej w celu efektywnej dystrybucji oferty,

2.10 współdziałanie z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, nieformalnymi grupami mieszkańców w tworzeniu produktów turystycznych gminy,

2.11 uczestnictwo w różnego rodzaju targach, wystawach, konferencjach w celu wprowadzenia na rynek produktów turystycznych gminy.

Obszar: Kapitał ludzki

Kierunki działań w tym obszarze mają na celu przede wszystkim jak największą aktywizację mieszkańców gminy Zgierz. Tylko aktywna i zintegrowana społeczność, działająca na rzecz swojego miejsca zamieszkania, może stworzyć społeczeństwo obywatelskie. Wspieranie integracji mieszkańców jest jednym z najważniejszych czynników mówiących o sile kapitału ludzkiego i społecznego obszaru oraz podstawą rozwoju lokalnego. Jest to bardzo ważne dla gminy Zgierz, do której od wielu lat napływają nowi mieszkańcy.

W celu rozwijania aktywności społeczeństwa, brania przez mieszkańców odpowiedzialności za miejsce swojego zamieszkania i zachęcania ich do podejmowania inicjatyw niezbędne są działania edukacyjne i animacyjne oraz wykorzystywanie nowych form komunikacji.

Miejscem takich działań powinny być świetlice wiejskie, szkoły, biblioteki lub remizy strażackie, w których lokalne organizacje czy też grupy aktywnych mieszkańców mogłyby spotykać się i prowadzić różnorodne działania.

Gmina powinna też stworzyć ofertę i warunki do rozwoju aktywności społecznej, tworzenia społeczeństwa obywatelskiego, wspierać współpracę mieszkańców gminy oraz ich działania na rzecz innych. Pobudzanie i wspieranie integracji mieszkańców gminy Zgierz jest tym ważniejsze, że jej obszar zamieszkuje coraz więcej osób przyjezdnych. Włączenie ich w miejscowe życie społeczno-kulturalne spowoduje, że zidentyfikują się z nowym miejscem zamieszkania.

Cel strategiczny: **III. Aktywne i zintegrowane społeczeństwo gminy Zgierz.**

Cel operacyjny:

1. Aktywizacja i integracja mieszkańców gminy .

Kierunki działań:

1.1 rozwój organizacji pozarządowych, nieformalnych grup społecznych poprzez wzmacnianie ich współpracy z samorządem,
1.2 zwiększenie aktywności mieszkańców w życiu społecznym i gospodarczym gminy,
1.3 wspieranie inicjatyw oddolnych organizacji wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych,
1.4 promocja postaw prospołecznych i obywatelskich,
1.5 wspieranie działań aktywizujących osoby starsze i niepełnosprawne,
1.6 kultywowanie tradycji i tożsamości lokalnej społeczności,
1.7 dbanie o miejsca pamięci,
1.8 poprawa estetyki przestrzeni, tworzenie tzw. „serc miejscowości" jako miejsc spędzania wspólnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych,
1.9 udział w akcjach promujących badania profilaktyczne,
1.10 zapewnienie mieszkańcom dostępu do bezpłatnych porad prawnych,
1.11 zwiększanie aktywności sportowej wśród dzieci i dorosłych poprzez organizowanie imprez rekreacyjnych i sportowych oraz spotkań warsztatowych na temat aktywnego i zdrowego stylu życia,
1.12 organizowanie różnego rodzaju szkoleń oraz warsztatów podwyższających kompetencje i rozwijających zainteresowania mieszkańców.

Cel operacyjny:

2.Rozwój i poszerzenie funkcji obiektów oświatowych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych.

Kierunki działań:

2.1 podniesienie poziomu usług edukacyjnych oraz rozwój oferty edukacji pozaszkolnej na bazie gminnych szkół i placówek kulturalnych,

2.2 doposażenia szkół,
2.3 rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
2.4 wspieranie rozwoju działalności świetlic wiejskich,
2.5 rozwijanie oferty kulturalnej Gminnego Ośrodka Kultury jako ośrodka kreującego rozwój kultury na terenie gminy,
2.6 zwiększenie aktywności organizacji społecznych działających na terenie gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjno-sportowych.

Cel operacyjny:

3.Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej mieszkańców sprzyjającej włączeniu społecznemu.

Kierunki działania :

3.1 tworzenie, udoskonalanie i realizacja programów pomocy rodzinie i pomocy społecznej przeciwdziałających wyłączeniu społecznemu,
3.2 pomoc rodzinom wielodzietnym, niepełnosprawnym i seniorom-wsparcie opieki nad dziećmi (poprawa dostępu do usług przedszkolnych i opieki nad małym dzieckiem) oraz nad osobami starszymi,
3.3 współpraca przy wdrażaniu programów przeciwdziałaniu bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu.
3.4 zwiększenie dostępu do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej.

Obszar: Środowisko

O jakości życia mieszkańców gminy w dużej mierze decyduje oprócz stanu dróg i poziomu opieki medycznej, korzystny mikroklimat i czyste środowisko. Dodatkowo czyste środowisko to warunek konieczny do rozwoju turystyki . Dlatego bardzo istotnym celem do realizacji dla władz gminy w kolejnym okresie planowania (do 2020 roku) jest zachowanie czystości środowiska naturalnego.

Optymalne i harmonijne połączenie wzrostu gospodarczego oraz podniesienia atrakcyjności ekonomicznej i turystycznej gminy z ochroną środowiska i zachowaniem jej potencjału przyrodniczo-historycznego stanowi warunek niezbędny zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny: **IV. Czyste środowisko naturalne, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych gminy**

Cel operacyjny:

1.Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i historycznego gminy.

Kierunki działania:

1.1 realizacja programu usuwania azbestu,
1.2 edukacja społeczna i promowanie zachowań chroniących środowisko i przestrzeń gminy,
1.3 wspieranie ekologicznych przedsięwzięć inwestycyjnych,
1.4 prowadzenie i monitorowanie racjonalnej gospodarki odpadami,
1.5 termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej,
1.6 likwidacja dzikich wysypisk śmieci,
1.7 wspieranie rozwoju wykorzystywania odnawialnych źródeł energii,
1.8 odnowa obiektów zabytkowych oraz zwiększenie ich roli w ofercie turystycznej gminy,
1.9 dbanie o istniejące chronione elementy przyrody (rezerwaty, pomniki),
1.10 wspieranie gospodarki niskoemisyjnej,
1.11 doskonalenie edukacji regionalnej i popularyzacja wiedzy o gminie Zgierz.

4.3 Podsumowanie programu działania

WIZJA ***Gmina Zgierz stwarzając warunki do rozwoju społecznego i gospodarczego oraz dbając o zrównoważony rozwój będzie atrakcyjnym miejscem do osiedlania się, prowadzenia działalności gospodarczej i wypoczynku.***
MISJA ***Tworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju gospodarczego i turystycznego przy poszanowaniu środowiska naturalnego i kulturowego gminy***

Cele strategiczne	**I.Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna**	**II.Atrakcyjna i przedsiębiorcza gmina Zgierz**	**III.Aktywne i zintegrowane społeczeństwo gminy Zgierz**	**IV.Czyste środowisko naturalne, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych gminy.**
Cele operacyjne	***1.Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej.***	***1.Opracowanie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej gminy Zgierz.***	***1.Aktywizacja i integracja mieszkańców gminy.***	***1.Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i historycznego gminy***
Kierunki działania	1.1budowa, modernizacja oraz poprawa stanu technicznego istniejącej gminnej infrastruktury drogowej, 1.2 wspieranie przebudowy i modernizacji dróg powiatowych	1.1 wyznaczanie terenów pod inwestycje (planowanie przestrzenne przyjazne dla inwestorów) 1.2 analiza systemu zachęt inwestycyjnych dla przedsiębiorców i inwestorów,	1.1rozwój organizacji pozarządowych, nieformalnych grup społecznych poprzez wzmacnianie ich współpracy z samorządem, 1.2 zwiększenie aktywności mieszkańców w życiu	1.1realizacja programu usuwania azbestu, 1.2 edukacja społeczna i promowanie zachowań chroniących środowisko i przestrzeń gminy, 1.3 wspieranie ekologicznych

	i wojewódzkich zlokalizowanych na terenie gminy 1.3 budowa i modernizacja infrastruktury towarzyszącej: m.in. chodników, oświetlenia ulicznego , 1.4 budowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarach inwestycyjnych 1.5 budowa ścieżek rowerowych	1.3 pomoc i ułatwianie dostępu do informacji o możliwościach uzyskania środków zewnętrznych na utworzenie lub rozwój firmy, w tym środków UE 1.4 wsparcie mieszkańców, przedsiębiorców i rolników w zakresie pozyskiwania funduszy na przekwalifikowanie, rozwój i modernizację gospodarstw rolnych - stworzenie gminnego programu wsparcia dla osób zakładających i prowadzących działalność gospodarczą, 1.5 prowadzenie działań w celu pozyskiwania inwestorów , w tym uczestnictwo w wydarzeniach umożliwiających prezentowanie oferty inwestycyjnej gminy (targi, wystawy, konferencje), 1.6 bezpośrednie kontakty z potencjalnymi inwestorami, 1.7 stworzenie i upowszechnianie oferty inwestycyjnej gminy (strona internetowa, broszury) oraz dystrybucja materiałów informacyjnych, 1.8 reklama w mediach, publiczne wystąpienia władz gminy, 1.9 organizacja wydarzeń o tematyce gospodarczej (konferencje, szkolenia i inne),	społecznym i gospodarczym gminy, 1.3 wspieranie inicjatyw oddolnych organizacji wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, 1.4 promocja postaw prospołecznych i obywatelskich, 1.5 wspieranie działań aktywizujących osoby starsze i niepełnosprawne, 1.6 kultywowanie tradycji i tożsamości lokalnej społeczności, 1.7 dbanie o miejsca pamięci, 1.8 poprawa estetyki przestrzeni, tworzenie tzw. „serc miejscowości" jako miejsc spędzania wspólnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych, 1.9 udział w akcjach promujących badania profilaktyczne, 1.10 zapewnienie mieszkańcom dostępu do bezpłatnych porad prawnych, 1.11 zwiększanie aktywności sportowej wśród dzieci i dorosłych poprzez organizowanie imprez rekreacyjnych i sportowych oraz spotkań warsztatowych na temat aktywnego i zdrowego stylu życia, 1.12 organizowanie różnego rodzaju szkoleń oraz warsztatów podwyższających kompetencje i rozwijających zainteresowania mieszkańców,	przedsięwzięć inwestycyjnych, 1.4 prowadzenie i monitorowanie racjonalnej gospodarki odpadami, 1.5 termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, 1.6 likwidacja dzikich wysypisk śmieci, 1.7 wspieranie rozwoju wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, 1.8 odnowa obiektów zabytkowych oraz zwiększenie ich roli w ofercie turystycznej gminy, 1.9 dbanie o istniejące chronione elementy przyrody (rezerwaty, pomniki) 1.10 wspieranie gospodarki niskoemisyjnej, 1.11 doskonalenie edukacji regionalnej i popularyzacja wiedzy o gminie Zgierz
	2.Rozwój gospodarki przestrzennej. 2.1 uzbrajanie terenów stref potencjalnej aktywności gospodarczej 2.2 tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie nowych terenów pod działalność gospodarczą, 2.3 inwentaryzacja gruntów, bazy lokalowej, infrastruktury towarzyszącej	***2.Stworzenie warunków do rozwoju turystyki w oparciu o zasoby przyrodnicze, kulturowe i historyczne.*** 2.1 wspieranie rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, bazy noclegowej oraz gastronomicznej, 2.2 budowa ścieżek rowerowych, 2.3 wspieranie rozwoju agroturystyki w gminie, m.in. przez organizację szkoleń dla osób	***2.Rozwój i poszerzenie funkcji obiektów oświatowych , kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych.*** 2.1 podniesienie poziomu usług edukacyjnych oraz rozwój oferty edukacji pozaszkolnej na bazie gminnych placów oświatowych i kulturalnych, 2.2 doposażenia szkół, 2.3 rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i	

	pod katem uwzględnienia jej w ofercie inwestycyjnej gminy, 2.4 rozwój infrastruktury mieszkalnictwa socjalnego, 2.5 udział w tworzeniu zintegrowanych programów terytorialnych z miastem Łódź i gminami ościennymi w ramach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, 2.6 zabezpieczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, 2.7 zabezpieczenie terenów pod budownictwo letniskowe	zainteresowanych prowadzeniem gospodarstw agroturystycznych, 2.4 wspieranie rozwoju oferty usługowej wzdłuż szlaków turystycznych, 2.5 wspieranie działań w zakresie zagospodarowania terenów pod kątem rekreacji (miejsca na ogniska, wiaty, utwardzenie terenu), 2.6 upowszechnianie oferty turystycznej gminy, 2.7 wypracowanie modelu cyklicznych imprez gminy jako atrakcji turystycznej, 2.8 organizacja rajdów po gminie i ich promocja, 2.9 nawiązanie współpracy z podmiotami branży turystycznej- sąsiednimi, wojewódzkimi punktami informacji turystycznej w celu efektywnej dystrybucji oferty, 2.10 współdziałanie z instytucjami , organizacjami pozarządowymi, nieformalnymi grupami mieszkańców w tworzeniu produktów turystycznych gminy , 2.11 uczestnictwo w różnego rodzaju targach, konferencjach w celu wprowadzenia na rynek produktów turystycznych gminy.	rekreacyjnej, 2.4 wspieranie rozwoju działalności świetlic wiejskich, 2.5 rozwijanie ofert kulturalnej Gminnego Ośrodka Kultury jako ośrodka kreującego rozwój kultury na terenie Gminy, 2.6 zwiększenie aktywności organizacji społecznych działających na terenie gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjno-sportowych,	
	3.Dalsza rozbudowa systemów wodociągowych i kanalizacyjnych 3.1budowa, rozbudowa oraz modernizacja systemów wodociągowych, hydroforni i stacji uzdatniania wody, 3.2 budowa, rozbudowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej, 3.3wsparcie mieszkańców gminy w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków.		***3.Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej mieszkańców sprzyjającej włączeniu społecznemu.*** 3.1tworzenie, udoskonalanie i realizacja programów pomocy rodzinie i pomocy społecznej przeciwdziałających wyłączeniu społecznemu, 3.2 pomoc rodzinom wielodzietnym, niepełnosprawnym i seniorom-wsparcie opieki nad dziećmi (poprawa dostępu do usług przedszkolnych i opieki nad małym dzieckiem) oraz nad osobami starszymi, 3.3 współpraca przy wdrażaniu programów przeciwdziałaniu	

	4.Rozwój infrastruktury i technologii informacyjno-komunikacyjnych. 4.1wspieranie rozwoju sieci teleinformatycznej-przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, 4.2 zapewnienie powszechnego dostępu do e-usług i e-administracji, 4.3 uruchomienie e-PUAP 4.4 wspieranie działań placówek oświatowych na rzecz pełnej informatyzacji szkół		bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu, 3.4 zwiększenie dostępu do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej,	

Tabela 47 - Podsumowanie: wizja, misja, program działania

4.4 Spójność strategii z dokumentami wyższego rzędu.

Wizja, misja gminy oraz plan jej realizacji wyrażony w sformułowanych celach strategicznych, i operacyjnych wymaga zgodności z dokumentami wyższego szczebla o charakterze strategicznym dla powiatu, województwa, kraju i Europy. Polityka rozwoju gminy musi uwzględniać i wpisywać się w globalną koncepcję rozwoju nakreśloną w dokumentach nadrzędnych. Wskazany w Strategii scenariusz działań wpisuje się w założenia następujących dokumentów strategicznych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i europejskim:

- „Strategii Europa 2020. Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu",
- „Strategii Rozwoju Kraju 2020".Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie,
- „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego do 2020 roku",
- „Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+"
- „Strategii Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020".

Wymiar europejski

„Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu" to długookresowy program rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej, który zastąpił realizowaną od 2000r. Strategię Lizbońską.

Obejmuje lata 2010-2020. Dokument wskazuje na potrzebę wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających stawienie czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństwa czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. W celu osiągnięcia powyższych założeń zaproponowano trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety:

- wzrost inteligentny czyli rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- wzrost zrównoważony czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Wymiar krajowy

Głównym dokumentem na szczeblu krajowym określającym strategiczne zadania Polski w horyzoncie czasowym zbieżnym z dokumentami europejskimi, jest „Strategia Rozwoju Kraju 2020" Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo To najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej. Określa strategiczne zadania państwa w trzech obszarach:

1.sprawne i efektywne państwo,
2. konkurencyjna gospodarka,
3. spójność społeczna i terytorialna.

Cele rozwoju kraju nakreślone w ww. Strategii uszczegółowione zostały poprzez dziewięć strategii zintegrowanych

Przy projektowaniu lokalnej polityki rozwoju kluczowy jest dokument Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta , Obszary wiejskie czyli jedna z 9 strategii zintegrowanych. Dokument to rządowa wizja rozwoju polskich regionów do 2020 roku. Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli. Najważniejszym celem Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego jest wykorzystanie specyficznych atutów (tzw. potencjałów rozwojowych), które ma każdy obszar Polski, dla osiągniecia celów rozwoju kraju-wzrostu zatrudnienia i spójności.

Strategia wyznacza też trzy cele szczegółowe. Dotyczą one:

- wzrostu konkurencyjności regionów (chodzi o rozwijanie potencjałów największych miast i otaczających je gmin oraz tworzenie warunków do korzystania z tego rozwoju przez pozostałe obszary)
- niwelowania różnic w rozwoju poszczególnych obszarów kraju (chodzi szczególnie o obszary wiejskie o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług miasta, które tracą dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze).

- sprawnego zarządzania polityką rozwoju, m.in. większa rola województw w prowadzeniu polityki rozwoju, nowe narzędzia polityki regionalnej- kontrakty terytorialne, obserwatoria terytorialne, krajowe i regionalne fora terytorialne).

Wymiar regionalny

„Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020" jest najważniejszym dokumentem o charakterze planistycznym dla samorządu województwa. W związku z tym stanowi podstawę tworzenia polityki rozwoju dla jednostek samorządu terytorialnego leżących w granicach województwa.

Strategia zakłada realizację regionalnej polityki rozwoju w dwóch płaszczyznach:

- horyzontalnej, odnoszącej się do obszaru całego województwa,
- terytorialno-funkcjonalnej, odnoszącej się do obszarów miejskich, obszarów wiejskich oraz obszarów funkcjonalnych.

Polityka horyzontalna obejmująca cały obszar województwa i adresowana do wszystkich podmiotów funkcjonujących w regionie, składa się z trzech filarów rozwoju regionu: spójności gospodarczej, spójności społecznej i spójności przestrzennej, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie spójności w rozwoju na poziomie regionalnym (spójność terytorialna).

W celu lepszego wykorzystania specyfiki poszczególnych obszarów województwa, polityka horyzontalna została uzupełniona o politykę terytorialno-funkcjonalną realizowaną na terenie obszarów miejskich, obszarów wiejskich oraz wyspecjalizowanych obszarów funkcjonalnych, wśród których znajdują się Łódzki Obszar Metropolitalny.

Cele strategiczne i operacyjne dla gminy Zgierz wpisują się zarówno w zakres polityki horyzontalnej jaki i polityki terytorialno-funkcjonalnej województwa łódzkiego. Gmina Zgierz wchodzi w skład Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, obejmującego miasto Łódź oraz przyległe powiaty i gminy. Jednym z głównych wyzwań stojących przed Łódzkim Obszarem Metropolitalnym w obecnej perspektywie jest wykorzystanie szans związanych z położeniem, infrastrukturą drogową, potencjałem dla zintegrowanego transportu publicznego w zakresie większej integracji tego obszaru. Strategia Rozwoju Gminy Zgierz na lata 2015-2020 została opracowana w oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczą , a także zidentyfikowany potencjał gminy . Strategia zakłada osiągniecie priorytetów dla Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego wskazanych w Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+.

W ramach priorytetów rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego przewidzianych do realizacji w Strategii Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), gmina Zgierz została uwzględniona w następujących projektach:

Priorytety: Kompleksowy Program Rewitalizacji, Kompleksowy Program Ochrony Środowiska i Efektywności Energetycznej – Renowacja i modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Dzierżąznej w Gminie Zgierz,

Priorytety: Kompleksowy Program Ochrony Środowiska i Efektywności Energetycznej, Kompleksowy Program Transportu Metropolitalnego- Łódzki Tramwaj Metropolitalny,

Priorytet: Kompleksowy Program Ochrony Środowiska i Efektywności Energetycznej - Adaptacja budynku w Słowiku na mieszkania socjalne,

Priorytet: Kompleksowy Program Rozwoju Kapitału Ludzkiego i Społecznego – Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań informatycznych i organizacyjnych w Urzędzie Gminy Zgierz w Zgierzu.

Wymiar lokalny

Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020 określa cztery cele strategiczne rozwoju powiatu:

1. Rozwój zintegrowanego transportu
2. Tworzenie miejsc pracy
3. Tworzenie korzystnych warunków do życia dla mieszkańców i inwestorów
4. Zintegrowana promocja powiatu.

Dokument przewiduje szeroką współpracę Powiatu z gminami wchodzącymi w jego skład w ww. kierunkach działań w celu zapewnienia spójnego rozwoju całego obszaru.

4.5 Źródła finansowania

Niniejsza strategia określa cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działania gminy Zgierz w okresie 2015-2020. Przed samorządem stoi perspektywa pozyskiwania i zabezpieczenia środków finansowych na realizacje przyjętych zadań. Budżet gminy z uwagi na stały wzrost liczby zadań własnych niejednokrotnie nie wystarcza na realizację wszystkich zakładanych celów i osiągnięcie zamierzonych rezultatów. W związku z tym władze gminy zmuszone są poszukiwać innych zewnętrznych źródeł finansowania.

Podstawowe źródła finansowania kierunków działań przyjętych w Strategii Rozwoju Gminy Zgierz na lata 2015-2020 to m.in.:

1. Środki własne budżetowe na realizacja zadań własnych,
2. Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020 (w szczególności: Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020)
3. Programy rządowe,

4. Środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska,
5. Komercyjne instrumenty finansowe: pożyczki i kredyty finansowe

Najważniejszym w ocenie władz samorządowych źródłem pozyskiwania środków finansowania działań przyjętych w Strategii będą środki z **funduszy unijnych.**

V. Monitorowanie Strategii

W celu skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń „Strategii Rozwoju Gminy Zgierz na lata 2015-2020" niezbędne jest stałe monitorowanie, kontrola i ocena efektów realizacji jej celów i kierunków działania, a także wydatków na ich realizację. Jednocześnie konieczne jest ciągłe śledzenie zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu gminy i wewnątrz niej, mających wpływ na osiąganie jej celów.

Monitorowanie realizacji strategii będzie polegało na zbieraniu informacji i analizowaniu poziomu zbieżności działań z określonymi w strategii kierunkami oraz określeniu stopnia realizacji głównych zadań danego obszaru. Zebrane w ten sposób dane pozwolą na śledzenie zaawansowania poszczególnych zadań oraz podjęcie działań naprawczych w przypadku wystąpienia trudności w realizacji ustaleń Strategii.
W celu ułatwienia monitorowania, kontroli i oceny efektów realizacji Strategii przyjęto zestaw następujących **wskaźników rezultatów**:

- wzrost wielkości uwolnionych (skomunikowanych) terenów inwestycyjnych;
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy;
- wzrost atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej gminy;
- wzrost budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy,
- wzrost dostępu do e-administracji i e- usług;
- wzrost aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców;
- wzrost efektywności energetycznej gminy.

Dodatkowo dla każdego obszaru kluczowego ustalono zestaw **wskaźników produktów**, pomocniczych w badaniu wskaźników rezultatów:

dla Obszaru – Infrastruktura i przestrzeń

- Długość (w km) wybudowanych / wyremontowanych dróg.
- Długość (w km) wybudowanych ścieżek rowerowych.
- Długość (w km) wybudowanej / wyremontowanej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- Liczba wybudowanych / zmodernizowanych hydroforni i stacji uzdatniania wody.
- Procent terenów gminy objętych uchwalonymi planami zagospodarowania przestrzennego.
- Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Powierzchnia terenów inwestycyjnych
- Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych
- Powierzchnia terenów pod budownictwo mieszkaniowe
- Powierzchnia terenów pod budownictwo letniskowe

- Liczba nowych lokali socjalnych
- Liczba działań wspierających rozwój społeczeństwa informacyjnego / liczba mieszkańców w działaniach uczestniczących.
- Liczba/wartość projektu, na które pozyskano środki zewnętrzne wspomagające budowę infrastruktury technicznej oraz rozwój infrastruktury i technologii informacyjno-komunikacyjnych.

dla Obszaru – Gospodarka i turystyka:

- Liczba działań podejmowanych w celu pozyskania inwestorów.
- Liczba działań podjętych w celu upowszechniania oferty inwestycyjnej gminy,
- Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć o charakterze edukacyjno- informacyjnym- szkoleń, spotkań, warsztatów
- Liczba działań podjętych w celu upowszechniania oferty turystycznej gminy.
- Liczba podmiotów zaangażowanych w upowszechnianie oferty turystycznej gminy.
- Liczba stworzonych produktów turystycznych.
- Liczba wydanych publikacji informacyjnych.
- Ilość obiektów prowadzących obsługę ruchu turystycznego, w tym gospodarstw agroturystycznych.
- Wartość inwestycji przeznaczonych na budowę i modernizację infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.
- Liczba / wartość projektów, na które pozyskano zewnętrzne finansowe środki pomocowe, wspomagające rozwój gospodarki, rolnictwa i turystyki.

dla Obszaru –Kapitał ludzki:

- Liczba działań wspierających aktywność społeczną / liczba mieszkańców biorących udział w działaniach.
- Liczba imprez (wydarzeń) rekreacyjnych i sportowych oraz spotkań i warsztatów na temat aktywnego i zdrowego trybu życia /liczba osób uczestniczących w spotkaniach.
- Liczba szkoleń i warsztatów podwyższających kompetencje i rozwijających zainteresowania mieszkańców / liczba osób uczestniczących.
- Liczba zajęć dodatkowych / liczba uczniów biorących udział w zajęciach dodatkowych, organizowanych w gminnych placówkach oświatowych.
- Liczba zajęć rozwijających zdolności i zainteresowania uczniów / liczba uczniów biorących udział w zajęciach rozwijających zdolności i zainteresowania, organizowanych w gminnych placówkach oświatowych.
- Liczba rozbudowanych / zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.
- Liczba zorganizowanych imprez służących kultywowaniu tradycji i dziedzictwa narodowego.

- Liczba wydarzeń o zasięgu lokalnym / ponadlokalnym zorganizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej.
- Średnia punktacja z testów szóstoklasistów.
- Średnia punktacja z testów gimnazjalnych.
- Wartość inwestycji w zakresie doposażania szkół.
- Liczba działań wspierających mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej/ liczba mieszkańców, którzy otrzymali wsparcie.
- Liczba / wartość projektów, na które pozyskano zewnętrzne finansowe środki pomocowe, wspomagające rozwój kapitału ludzkiego.

Dla Obszaru – Środowisko

- Liczba chronionych obiektów przyrody.
- Liczba działań promujących wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.
- Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których przeprowadzono termomodernizację.
- Liczba powstałych na terenie gminy źródeł energii odnawialnej.
- Liczba odnowionych obiektów zabytkowych i historycznych.
- Liczba / wartość projektów, na które pozyskano zewnętrzne finansowe środki pomocowe, wspomagające ochronę środowiska.

Podmiotem oceniającym przebieg realizacji zapisów „Strategii Rozwoju Gminy Zgierz na lata 2015-2020" będzie Rada Gminy Zgierz, z częstotliwością raz na dwa lata

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Zgierz

Marek Telenda

SPIS MAP

Mapa 1 - Gmina Zgierz na mapie Polski
Mapa 2 – Gmina Zgierz na tle województwa łódzkiego
Mapa 3 – Gmina Zgierz na tle powiatu zgierskiego
Mapa 4 – Planowany obszar ochrony uzdrowiskowej „Rogóźno" z podziałem na strefy
Mapa 5 – Gmina Zgierz na tle sieci najważniejszych dróg w województwie łódzkim

SPIS TABEL

Tabela 1- Wykaz sołectw gminy Zgierz i miejscowości wchodzących w ich skład
Tabela 2 – Przeznaczenie terenów wg Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zgierz sporządzone na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
Tabela 3- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, sporządzone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
Tabela 4 – Liczba pozytywnych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w latach 2010-2014, na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
Tabela 5 – Liczba ludności gminy Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 6 – Liczba ludności w gminie Zgierz z podziałem na sołectwa
Tabela 7 – Ludność i ruch naturalny w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 8 – Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Zgierzu w latach 2010-2014
Tabela 9 – Dynamika i struktura bezrobotnych w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 10 – Placówki oświatowe na terenie gminy Zgierz
Tabela11 – Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych i w Przedszkolu w Grotnikach
Tabela 12 – Liczba uczniów w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Zgierz
Tabela 13 – Liczba uczniów w gimnazjach prowadzonych przez gminę Zgierz
Tabela 14 – Średnie wyniki sprawdzianów uczniów klas VI szkół podstawowych w roku 2013
Tabela 15 – Średnie wyniki sprawdzianów uczniów klas VI szkół podstawowych w roku 2014
Tabela 16 – Średnie wyniki egzaminów uczniów klas III gimnazjów w roku 2013
Tabela 17 - Średnie wyniki egzaminów uczniów klas III gimnazjów w roku 2014
Tabela 18 – Kluby sportowe prowadzące działalność na terenie gminy
Tabela 19 – Wielkość zbiorów bibliotek w latach 2010-2014
Tabela 20 - Prenumerata czasopism w latach 2010-2014
Tabela 21 – Pozyskane fundusze (projekty) w latach 2010-2014
Tabela 22 – Liczba zakładów opieki zdrowotnej w gminie Zgierz
Tabela 23 – Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2011-2014

Tabela 24 – Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2011-2014 w zakresie zadań własnych
Tabela 25 – Wydatki w latach 2011-2014 w zakresie zadań własnych na mocy innych ustaw
Tabela 26 - Wydatki w latach 2011-2014 w ramach zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych
Tabela 27 - Wydatki w latach 2011-2014 w ramach zadań zleconych w zakresie świadczeń funduszu alimentacyjnego
Tabela 28 - Wydatki w latach 2011-2014 w ramach zadań zleconych z zakresu innych ustaw
Tabela 29 – Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON - gmina Zgierz
Tabela 30 - Liczba podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD 2007 - gmina Zgierz
Tabela 31 – Liczba podmiotów gospodarczych powstałych w latach 2011-2014 w gminie Zgierz
Tabela 32 - Liczba podmiotów gospodarczych zamkniętych w latach 2010-2014 w gminie Zgierz
Tabela 33 – Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność wg miejscowości
Tabela 34 – Zestawienie gospodarstw rolnych w gminie Zgierz
Tabela 35 -Zestawienie gospodarstw rolnych w gminie Zgierz
Tabela 36 – Stan zwodociągowania gminy Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 37 – Zużycie wody w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 38 - Stan skanalizowania gminy Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 39 – Koszt 1 m^3 wody i ścieków w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 40 – Struktura dochodów i wydatków gminy Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 41 - Struktura budżetu gminy Zgierz w latach 2010-2014
Tabela 42 - Struktura budżetu gminy Zgierz w latach 2010-2014 – dochody własne
Tabela 43 – Wydatki w wybranych działach budżetu w zakresie zadań własnych w latach 2010-2014
Tabela 44 – Środki zewnętrzne pozyskane przez gminę Zgierz w latach 2010-2015
Tabela 45 – Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia gminy Zgierz
Tabela 46 – Mocne i słabe strony gminy Zgierz badaniach ankietowych
Tabela 47 – Podsumowanie: wizja, misja, program działania

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 – Liczba ludności gminy Zgierz w latach 2010-2014
Wykres 2 – Saldo migracji na pobyt stały w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Wykres 3 – Ludność zameldowana na pobyt stały w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Wykres 4 – Liczba zgonów, urodzeń, zawartych małżeństw i orzeczonych rozwodów w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Wykres 5 – Liczba ludność wg wieku i płci w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Wykres 6 – Ludność wg wieku w gminie Zgierz w latach 2010-2014
Wykres 7 - Liczba wydarzeń zorganizowanych w GOK w latach 2010-2014

Wykres 8 – Liczba uczestników wydarzeń zorganizowanych w GOK w latach 2010-2014
Wykres 9 – Liczba czytelników w latach 2010-2014
Wykres 10 – Liczba zakupionych książek w latach 2010-2014
Wykres 11 – Liczba wypożyczonych książek w latach 2010-2014
Wykres 12 – Liczba osób korzystających z internetu w latach 2010-2014
Wykres 13 – Liczba osób korzystających z bazy noclegowej w dworku w latach 2010-2014
Wykres 14 - Liczba osób korzystających z bazy noclegowej w domkach w latach 2010-2014
Wykres 15 - Liczba osób korzystających z bazy szkoleniowo – konferencyjnej w latach 2010-2014
Wykres 16 - Liczba osób korzystających z komercyjnych imprez plenerowych w latach 2010-2014
Wykres 17 – Liczba przedsiębiorców z terenu gminy Zgierz
Wykres 18 – Miejscowości, w których najwięcej przedsiębiorców podjęło działalność gospodarczą

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	2
II.	Charakterystyka gminy Zgierz	3
2.1	Ogólna charakterystyka gminy	3
2.2	Walory historyczno – kulturowe	7
2.3	Środowisko naturalne, obszary chronione	7
2.4	Zagospodarowanie przestrzenne	10
2.5	Demografia	12
2.6	Rynek pracy i bezrobocie	19
2.7	Aktywność lokalna, działalność organizacji społecznych i pozarządowych	21
2.8	Oświata, sport i kultura	22
2.8.1	Oświata	22
2.8.2	Sport	27
2.8.3	Kultura	28
2.9	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	39
2.9.1	Ochrona zdrowia	39
2.9.2	Pomoc społeczna	40
2.10	Bezpieczeństwo publiczne	44
2.11	Przedsiębiorczość	45
2.12	Rolnictwo	51
2.13	Turystyka	52
2.14	Odnawialne źródła energii	54
2.15	Infrastruktura techniczna	57
2.15.1	Transport samochodowy	57
2.15.2	Transport kolejowy	60
2.15.3	Sieć energetyczna	60
2.15.4	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	60
2.15.5	Sieć gazowa	63
2.16	Gospodarka odpadami	63
2.17	Gospodarka mieszkaniowa	66
2.18	Inwestycje	67
2.19	Budżet gminy	71
2.20	Absorpcja środków zewnętrznych	75
III.	Wnioski z diagnozy	83
3.1	Analiza SWOT	83

3.2 Wyniki badań ankietowych 85
IV. Program działania 87
4.1 Wizja i misja do 2020 r. 87
4.2 Program działania – cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działania 89
4.3 Podsumowanie programu działania 95
4.4 Spójność strategii z dokumentami wyższego rzędu 98
4.5 Źródła finansowania 101
V. Monitorowanie strategii 102
Spis map 105
Spis tablic 105
Spis wykresów 106